

JAARRAPPORTAGE 2011

INHOUDSOPGAVE

1. JAARVERSLAG 2011	3
1.1 PROGRAMMAREKENING	6
Programma 1 Waterveiligheid en rampenbestrijding	9
Financiële rapportage	9
Doelen	10
Programma 2 Voldoende en gezond water.....	13
Financiële rapportage	13
Doelen	14
Programma 3 Gezuiverd water	19
Financiële rapportage	19
Doelen	20
Programma 4 Water en maatschappij.....	23
Financiële rapportage	23
Doelen	24
Programma 5 Bedrijfsvoering	28
Financiële rapportage	28
Doel.....	29
1.2 PARAGRAFEN	32
A. Ontwikkelingen sinds het vorige begrotingsjaar	32
B. Incidentele Baten en Lasten	32
C. Onttrekkingen aan overige bestemmingsreserves en voorzieningen.....	32
D. Waterschapsbelastingen	33
E. Weerstandsvermogen	35
F. Financiering	36
G. Verbonden Partijen	38
H. Bedrijfsvoering	40
I. EMU-saldo	40
J. Topinkomens	41
2. JAARREKENING 2011	42
Verslag verantwoording Financieel Beheer	42
Rekeningresultaat	42
Analyse verschillen tussen Jaarrapportage en najaarsrapportage.....	44
2.1 De exploitatierekening naar programma 's	55
2.2 De exploitatierekening naar kostendragers en de toelichting	56
2.3 De exploitatierekening naar kosten- en opbrengstsoorten	59
2.4 De balans per 31 december 2011 en de toelichting	60
2.4.1 Toelichting op de balans.....	61
2.4.2 Waarderingsgrondslagen	61
2.4.3 Activa.....	62
2.4.4 Passiva	66
BIJLAGEN	74
A. Staat van vaste activa	74
B. Staat van financiële vaste activa.....	75
D. Staat van reserves en voorzieningen.....	78
E. Staat van vaste schulden 2011.....	79
F. Berekening van het rente-omslagpercentage.....	80
G. Risicoparagraaf	81
H. Vaststelling jaarrapportage	82
I. Controleverklaring van de onafhankelijke accountant.....	83

1. JAARVERSLAG 2011

Voorwoord

Hierbij ontvangt u de rapportage 2011 van het waterschap Noorderzijlvest. In deze rapportage wordt aan het algemeen bestuur verantwoording afgelegd over de bereikte doelen en resultaten, de uitgevoerde acties en de daarvoor ingezette middelen. De Jaarrapportage 2011 heeft zowel een interne als een externe verantwoordingsfunctie.

De Jaarrapportage 2011 bestaat uit twee onderdelen:

1. In het Jaarverslag wordt voor de programma's 1 tot en met 5 inhoudelijk ingegaan op het gevoerde beleid, de gerealiseerde doelen, alsmede de financiële gevolgen hiervan. Per programma wordt in de **geel gearceerde kaders** verantwoording afgelegd over het uitgevoerde beleid in 2011. Dit betreft het spiegelbeeld van het beleid zoals dat in het Jaarplan 2011 is opgenomen. Deze teksten zijn uit het Jaarplan 2011 integraal en voorafgaand aan de gele tekstvakken overgenomen in het Jaarverslag. Op deze wijze kunt u lezen wat de door het algemeen bestuur vastgestelde beleidsvoornemens waren en wordt hierover in de gele tekstvakken verantwoording door het dagelijks bestuur afgelegd. Daarnaast zijn in het Jaarverslag een aantal verplicht voorgeschreven paragrafen opgenomen. Voorbeelden hiervan zijn de risicoparagraaf en de paragraaf over het weerstandsvermogen.
2. In de Jaarrapportage zijn de balans, de toelichting op de balans, de exploitatierekening en de toelichting daarop opgenomen. Tenslotte is een aantal bijlagen voorgeschreven. De controleverklaring heeft betrekking op dit onderdeel. In de balans komt tot uitdrukking hoe onze vermogenspositie is. Dit betreft een momentopname per ultimo 2011.

De opzet en indeling van de Jaarrapportage heeft ten opzichte van vorig jaar geen wijzigingen ondergaan en volgt de bestuurlijke wens om op een meer beleidsmatig niveau verantwoording af te leggen over het gevoerde beleid. De wijze waarop uitvoering wordt gegeven aan de gestelde doelen zoals beschreven in het Jaarplan 2011 is onlosmakelijk verbonden met de wijze waarop het waterschap zijn taak wil oppakken en uitvoeren. Het Jaarplan sluit aan op de vijf programma's van de Perspectiefnota. Dit past binnen de voorschriften van de Waterschapswet welke een programma-indeling verplicht stelt. De opgenomen programma's sluiten op hoofdlijnen aan op de thema's van het Waterbeheerplan.

Bij het opstellen van deze Jaarrapportage 2011 is onder meer gebruik gemaakt van de informatie uit de Voorjaarsrapportage 2011 en de Najaarsrapportage 2011. Via deze rapportages is tussentijds verantwoording afgelegd aan het algemeen bestuur.

De Voorjaarsrapportage 2011 beperkt zich tot de hoofdlijnen van het uitgevoerde beheer over de eerste vier maanden van het jaar en er wordt gerapporteerd over de belangrijkste ontwikkelingen in relatie tot het vastgestelde Jaarplan 2011. Mede omdat het budgetrecht primair bij het algemeen bestuur ligt wordt tevens melding gedaan van eventuele (substantiële) onder- dan wel overschrijdingen.

De Najaarsrapportage 2011 wordt opgesteld aan de hand van de gegevens over de periode januari t/m augustus en had ten opzichte van de Voorjaarsnota een meer cijfermatig karakter.

Samenvatting

Het jaar 2011 was waterhuishoudkundig gezien een bijzonder jaar. Niet zo zeer om de totale hoeveelheid neerslag in het jaar, maar meer om de verschillen in de seizoenen. Het was dan ook een jaar met veel extremen, waarbij een extreem droge periode in het voorjaar werd gevolgd door een zeer natte zomer. Een aantal records is afgelopen jaar dan ook gebroken. In 2011 hebben we wederom geconstateerd dat de neerslagintensiteit van buien in de zomermaanden groot is. Vanwege de zeer wisselende weersomstandigheden heeft Noorderzijlvest vaak en adequaat moeten optreden om de waterstanden op het gewenste niveau te krijgen en te houden. Hierdoor zijn in 2011 nagenoeg geen wateroverlast of watertekortsituaties ontstaan.

In 2011 is gestart met de uitvoering van herstel- en asfalteringswerkzaamheden van delen van de primaire kering. Daarnaast is begonnen met de aanschaf en het plaatsen van sensoren in de zeekering, waardoor nauwlettend in de gaten kan worden gehouden hoe de dijk zich houdt bij hoog water. Dit project wordt voor een groot deel gefinancierd vanuit het Rijk.

Per 1 oktober 2011 is de muskusrattenbestrijding in ons beheergebied van de provincie Groningen overgedragen aan Noorderzijlvest. Hierbij is in totaal 18 fte aan personeel overgegaan naar het waterschap.

De realisatie van de waterberging Peize is eind 2011 in een afrondende fase gekomen. Bij extreem hoog water op de boezem kan het bergingsgebied reeds ingezet worden. Door de zeer natte decembermaand, gevolgd door zeer natte dagen begin januari 2012 is de waterberging begin 2012 daadwerkelijk voor het eerst ingezet. De verwachting is dat de resterende afrondende werkzaamheden in het jaar 2012 worden afgerond.

Voor wat betreft de maatregelen vanuit de Europese Kaderrichtlijn Water is in 2011 gestart met de realisatie van de vispassages bij onze zeegemalen. Hiervoor is in 2011 een substantiële cofinanciering vanuit het Waddenfonds toegezegd.

Een groot aantal baggerwerkzaamheden kon in 2010 vanwege het weer niet worden gerealiseerd. Hierdoor zijn in 2011 vele kanalen, waaronder (delen van) het Hoendiep, Lopsterwijmers, Godlinzermaar, Jonkersvaart en Usquerdermaar gebaggerd.

In 2011 zijn de renovatiewerkzaamheden gestart en reeds ten dele uitgevoerd van in totaal 25 gemalen. Het betreft hier zowel waterkwantiteitsgemalen als rioolgemalen. De uitvoering van deze werken worden volgens planning gefaseerd uitgevoerd tot in het jaar in het jaar 2013.

In 2011 hebben onze rioolwaterzuiveringsinstallaties (rwzi's) beter gepresteerd dan ooit. Waren er in 2006 nog maar drie rwzi's die gedurende het gehele jaar voldeden aan de lozingen, in 2011 hebben slechts twee rwzi's niet aan de vergunning voldaan.

In 2011 zijn tevens voorbereidende werkzaamheden uitgevoerd om begin 2012 de uitbreiding van rwzi Garmerwolde te kunnen aanbesteden. De uitvoering van dit project is eind 2010 / begin 2011 vertraagd, vanwege een onacceptabele hoge raming van de kosten. Door een andere wijze van aanbesteden wordt verwacht dat dit aanzienlijk lager zal zijn, waarbij tevens besparingen kunnen optreden door de uitvoering van energiebesparende maatregelen.

De restauratiewerkzaamheden van twee cultuurhistorische sluizen in Veenhuizen zijn in 2011 afgerond. Gestart is met de voorbereidende werkzaamheden van de restauratie van de Wetsingerzijl.

In 2011 heeft Noorderzijlvest volop aandacht geschonken aan communicatie en educatie. Zo is begin 2011 het communicatiebeleidsplan vastgesteld waarmee invulling wordt gegeven aan het strategische kader van het communicatie- en mediabeleid. Voor wat betreft het waterbewustzijn heeft Noorderzijlvest in 2011 een aantal activiteiten ondernomen, waaronder gastlessen op scholen, een bijdrage aan de World Canal Conference en deelname aan de Dag van de Dijk.

Eind 2011 is afscheid genomen van de voorzitter van ons waterschap, de heer H. van 't Land. De heer B. Middel is vanaf januari 2012 de nieuwe dijkgraaf geworden.

Resultaat

Het resultaat over 2011 is positief en bedraagt € 1,36 miljoen na bestemming. Het Jaarplan 2011 gaf een saldo € 0 aan, terwijl bij de Najaarsrapportage 2011 een positief resultaat van ruim € 0,8 miljoen werd geprognosticeerd. Dit, toen nog voorlopig voordelig resultaat wordt als volgt verklaard:

Resultaat Najaarsrapportage 2011 versus Jaarplan 2011	€ miljoen
minder belastingopbrengsten	-0,4
vrijval bestemmingsreserve belastingteruggave voorgaande jaren	0,6
onttrekking uit algemene reserve voor baggerwerkzaamheden	0,6
meer opbrengsten uit dividend	0,1
nadeel op goederen en diensten	-0,6
nadeel op inhuur personeel	-0,2
voordeel kapitaallasten	0,7
Totaal resultaat Najaarsrapportage versus Jaarplan	0,8

De belangrijkste verschillen bij de Jaarrekening ten opzichte van de Najaarsrapportage 2011 (per saldo voordelig € 0,5 miljoen) betreffen:

Resultaat 2011 t.o.v. Najaarsrapportage 2011	€ miljoen
voordeel op energiekosten	0,6
voordeel op overige goederen en diensten	0,5
voordeel naheffing (omzet)belasting voorgaande jaren	0,2
minder opbrengsten en bijdragen van derden	-0,8
minder rente / uren doorbelast aan projecten	-0,2
nadeel op personeelskosten	-0,2
toevoeging aan voorzieningen	-0,3
meer onttrokken aan reserves / voorzieningen	0,7
Totaal Resultaat 2011 t.o.v. Najaarsrapportage 2011	0,5

Het voordeel op goederen en diensten levert deels een nadeel op bij de post opbrengsten en bijdragen van derden, omdat een substantieel deel van de kosten wordt doorberekend aan derden (bodemdaling, gemeenschappelijke regelingen).

Het nadeel op personeelskosten wordt grotendeels verklaard door de indiensttreding van de muskusrattenbestrijders per 1 oktober 2011. Bij de behandeling van het Jaarplan 2011 is aangegeven dat de dekking van de taak muskusrattenbestrijding structureel zal worden gevonden in de begrotingen vanaf 2012 en dat de kosten over het jaar 2011 zullen worden gedekt uit de hiervoor bestemde reserve. Omdat deze kosten in 2011 worden onttrokken aan de daartoe bestemde reserve is op deze post een voordeel te zien.

Bestemming van het resultaat

Het resultaat ad € 1,36 miljoen zal, behoudens twee toevoegingen van rente aan bestemmingsreserves, worden toegevoegd aan de algemene reserves van de taken Watersysteembeheer en Zuiveringsbeheer. Deze algemene reserves vormen het weerstandsvermogen van het waterschap.

Het totale weerstandsvermogen is op basis van de jaarlijkse risico-inventarisatie bepaald op € 6,3 miljoen, terwijl de aanwezige reserves per ultimo 2011 € 7,0 miljoen bedragen.

In zijn totaliteit is het weerstandsvermogen op orde. Echter, kijkend naar de taken, heeft de taak Watersysteembeheer een tekort van € 1,0 miljoen, terwijl de taak Zuiveringsbeheer een overschot heeft van € 1,7 miljoen.

Het Jaarverslag 2011

1.1 Programmarekening

De Waterschapswet vereist dat het algemeen bestuur op hoofdlijnen het beleid formuleert. Dat is gedaan in het Waterbeheerplan aan de hand van een aantal thema's. Per thema zijn doelen en maatregelen geformuleerd. De thema's vullen samen met de bedrijfsvoering de programma's die de basis zijn voor de Perspectiefnota, het Jaarplan en de bijbehorende rapportages en evaluaties. Zo worden de Perspectiefnota, het jaarplan en de rapportages in lijn gebracht met het Waterbeheerplan.

In onderstaand overzicht zijn de programma's van het Jaarplan en thema's uit het Waterbeheerplan, dat de basis is van de programma's, opgenomen.

Nr.	Programma	Thema
1	Waterveiligheid en rampenbestrijding	Waterveiligheid en rampenbestrijding
2	Voldoende en gezond water	Voldoende water Schoon en gezond water
3	Gezuiverd water	Gezuiverd water
4	Water en maatschappij	Water en ruimtelijke ordening Water en economie Leven met water
5	Bedrijfsvoering	Geen

De verantwoording van de programma's omvat het totaal van baten en lasten van het waterschap.

Bij het opstellen van deze jaarrapportage is op het niveau van de programma's gekeken naar de personeelskosten, de kosten van goederen en diensten, de baten alsmede de bestedingen en ontvangsten ten aanzien van investeringen.

In onderstaande tabel wordt het totaal van de lasten en baten (inclusief waterschapsbelastingen) afgezet tegen zowel de begroting 2011 als tegen de begroting 2011 na wijziging. Tevens worden de resultaten uit het jaar 2010 vermeld.

Programma	T Totaal							
in € 1.000	LASTEN						BATEN	SALDO KOSTEN
	Kapitaal lasten	Personeels kosten	Goederen & Diensten	Toev. Voor zieningen	On voor zien	Totaal Lasten	Baten	Saldo kosten
Jaarrapp 2011	16.557	19.188	32.475	293		68.513	69.873	-1.360
Jaarplan 2011 na wijz.	16.440	18.962	33.632		50	69.083	69.910	-827
Jaarplan 2011	17.161	17.898	32.779		50	67.888	67.888	0
Jaarrapp 2010	25.355	17.145	37.663	626		80.789	83.991	-3.202
in € 1.000	INVESTERINGEN							
	Bruto	Subsidie	Bijdr. Res	Netto				
Jaarrapp 2011	22.195	4.789		17.406				
Jaarplan 2011	30.630	2.368		28.262				
Jaarrapp 2010	24.801	2.224	6.005	16.572				

In het vervolg van dit hoofdstuk wordt per programma inzicht gegeven in:

- de mate waarin de doelstellingen zijn gerealiseerd;
- de gerealiseerde netto-kosten in relatie tot de bedragen opgenomen in de begroting;
- de belangrijkste afwijkingen tussen realisatie en jaarplan 2011 inclusief analyse.

Investeringsniveaus

In het Jaarplan 2011 is een investeringsniveau (exclusief geactiveerde lasten van rente en uren) opgenomen van in totaal € 28,8 miljoen. Inclusief te activeren lasten bedraagt dit € 30,6 miljoen. In de Najaarsrapportage werd gerapporteerd op het investeringsniveau exclusief geactiveerde lasten. Bij de Jaarrapportage wordt de omvang van de te activeren lasten bepaald. De Jaarrapportage 2011 laat zien dat in 2011 daadwerkelijk circa € 22,2 is besteed. Dit is ruim 72% van het bruto investeringsniveau zoals dat in het Jaarplan 2011 is opgenomen.

Bij de Voorjaarsrapportage is reeds vermeld dat met name ten gevolge van de ontwikkelingen rond de geplande bouw van een nieuwe zuiveringsstraat te Garmerwolde het geraamde investeringsniveau naar beneden is bijgesteld met € 8 miljoen. Hierbij is ook aangegeven dat vervolgens gekeken is welke projecten uit de zogenaamde reservelijst of uit het meerjarenperspectief alsnog opgestart en uitgevoerd kunnen worden.

De andere redenen voor een lager bruto investeringsniveau wordt met name veroorzaakt doordat:

- voor enkele projecten de aanbestedingen lager zijn uitgevallen dan begroot was;
- voor een paar projecten aan of op de primaire kering pas volgend jaar begonnen kan worden met de werkzaamheden (onder andere het project plaatsing sensoren zeedijken);
- andere relatief kleine projecten nog voor een deel doorschuiven naar 2012 ten gevolge van vertraging door weersomstandigheden, failliete aannemer en afhankelijkheden van derden/andere projecten.

Doordat de cofinanciering vanuit het Rijk voor het project Waterberging Peize in 2011 heeft plaatsgevonden, is het geprognosticeerde netto investeringsbedrag met € 3 miljoen substantieel lager uitgevallen. Deze cofinanciering was eerder voorzien in 2010 en derhalve niet opgenomen in het Jaarplan 2011.

Toelichting op gebruik reservelijst investeringen

In het Waterbeheerplan zijn de doelen voor de komende jaren vastgesteld. Daarbij is aangegeven welke maatregelen, zoals investeringen, genomen moeten worden voor de realisatie van de doelen. Idealiter zou dit betekenen een investering tussen de € 30 en € 40 miljoen per jaar (zie perspectiefnota). Door het instellen van een plafond per jaar van plusminus € 25 miljoen, moeten er keuzes gemaakt worden. De keuzes (prioriteiten) zijn bij de behandeling van de perspectiefnota en het jaarplan voorgelegd aan het algemeen bestuur.

Bij het jaarplan 2011 is ook een zogenaamde reservelijst met investeringsprojecten opgesteld. Het doel hiervan is dat deze projecten, met als basis het eerder genoemde Waterbeheerplan, ingezet kunnen worden, indien onverwachts projecten die onderdeel uitmaken van het jaarplan slechts ten dele of niet gerealiseerd kunnen worden. Tevens staan op de reservelijst bedragen voor enkele projecten die ook in het jaarplan staan genoemd. Mocht de uitvoering van de projecten voortvarender verlopen, dan kan het resterende bedrag alsnog in het lopende jaar worden ingezet (uiteraard binnen beschikbare capaciteit). Daarnaast was het denkbaar dat projecten uit de reguliere investeringslijst voordeliger uitvallen door mogelijk gunstige uitkomsten van aanbestedingen. Ook in dat geval konden projecten uit de reservelijst ingezet worden, om zo aan de realisatie van de doelen vanuit het waterbeheerplan te kunnen voldoen. Aan het algemeen bestuur is altijd een voorstel gedaan bij gebruik van projecten van de reservelijst (de autorisatiefunctie). In dat kader zijn kredietaanvragen voor projecten aan het algemeen bestuur voorgelegd. Bij het gebruik van de reservelijst gaat het primair om de realisatie van de gestelde doelen vanuit het waterbeheerplan met daarbij een over de jaren heen gelijkmatige begrotingsontwikkeling en niet om het realiseren van de financiële doelstelling.

Kapitaallasten

In de herfst van 2010 is bij het opstellen van het Jaarplan 2011 gekeken welke projecten vanuit 2010 naar verwachting zullen doorlopen tot in 2011. Bij de voorjaarsrapportage is aangegeven dat een aantal projecten uit 2010 nog niet (financieel) afgerond is. Het gevolg hiervan is dat deze projecten in 2011 nog niet leiden tot kapitaallasten (rente en afschrijving). In de najaarsrapportage is aangegeven dat de kapitaallasten naar verwachting ongeveer € 700.000 lager zullen uitvallen. In deze jaarrapportage is te zien dat deze verwachting van de lagere kapitaallasten ruim € 100.000 minder groot is dan bij de najaarsrapportage is aangegeven. Een van de oorzaken is dat de renteomslag over het onderhanden werk uiteindelijk ca. € 100.000 hoger is uitgevallen dan geraamd.

Goederen en Diensten

Bij de begrotingswijziging zijn de kosten voor inhuur personeel ondergebracht bij de personeelskosten en niet meer onder goederen en diensten (€ 624.000).

Over het algemeen wordt geconstateerd dat er binnen het goederen- en dienstenbudget geen grote verschillen zijn tussen de eindejaarprognose en wat in het Jaarplan 2011 is opgenomen, met uitzondering van een aantal zaken. Zo zijn de kosten van energie € 0,6 miljoen lager uitgevallen.

In de Najaarsrapportage is aangegeven dat de kosten voor het baggeren van onze kanalen naar verwachting een flinke overschrijding zullen laten zien van ca. € 1,1 miljoen. Tevens is aangegeven dat in de loop van het jaar bekeken wordt in hoeverre en op welke producten en budgetten vanuit het Jaarplan het mogelijk is dit deels op te vangen. Het algemeen bestuur heeft uiteindelijk aangegeven dat € 600.000 uit de algemene reserves onttrokken kan worden, omdat van de geraamde besteding voor baggeren in 2010 circa € 600.000 niet kon worden gerealiseerd. Dit leidde vervolgens tot een positief resultaat in de Jaarrapportage 2010. Dit positieve resultaat is bij vaststelling van de Jaarrapportage 2010 aan de algemene reserves toegevoegd. Om het resterende bedrag ad € 500.000 te minimaliseren zijn middelen ingezet van andere producten, zoals onderhoud tractie, minder uitbesteding groenonderhoud en beheerkosten.

Muskusrattenbestrijding

Bij het opstellen van het Jaarplan 2011 was financieel nog geen rekening gehouden met de overdracht van de muskusrattenbestrijdingsorganisatie aan het waterschap. Vanwege onduidelijkheid over onder andere hoeveel muskusrattenbestrijders er overkwamen, is bij de vaststelling van de Jaarrapportage 2010 aangegeven hiervoor een bestemmingsreserve te creëren. De formele overdrachtsdatum was 1 juli 2011. De feitelijke overgangdatum is 1 oktober 2011 geworden, waarbij vanaf die datum 18 medewerkers muskusrattenbestrijding bij het waterschap in dienst zijn gekomen. Er zijn afspraken gemaakt over een eenmalig uit te keren bedrag (€ 250.000 per waterschap) vanuit de provincie, om eventuele toekomstige personele kosten te kunnen dekken. Dit bedrag wordt in 2012 verwacht.

Met betrekking tot overige zaken (kosten huisvesting 2^e halfjaar 2011 en overname onroerende zaken) moet nog overeenstemming worden bereikt. Om deze reden kan op dit moment nog geen definitief financieel overzicht gegeven worden van de totale kosten van de overdracht van de muskusrattenbestrijding. De prognose is dat de gecreëerde bestemmingsreserve voldoende is.

Personeel

De toegestane personeelsformatie voor 2011 bedroeg op 1 januari 264,2 fte. Op 1 oktober is hier 18 fte aan toegevoegd door de overdracht van de muskusrattenbestrijders van de provincie Groningen aan het waterschap. Hiermee is de toegestane personeelsformatie op 282,2 fte gekomen. Op 31 december was hiervan 254,9 fte ingevuld (90,3%). De vacaturruimte bedroeg derhalve 27,3 fte. Deze ruimte is grotendeels ingevuld door de tijdelijke externe inhuur van medewerkers.

Het ziekteverzuim bedroeg op organisatieniveau 2,77%.

De personeelskosten voor 2011 komen per saldo uit op € 19,2 miljoen. Ten opzichte van de uitkomsten in de najaarsrapportage is dit ruim € 200.000 hoger. Dit wordt mede veroorzaakt door de op 1 oktober 2011 in dienst getreden muskusrattenbestrijders. Hiermee was in het najaar in de cijfers nog geen rekening mee gehouden.

De ophoging tussen primitieve begroting en begroting na wijziging wordt zoals reeds gemeld in de najaarsrapportage met name veroorzaakt door een verschuiving in de verantwoording van tijdelijk personeel niet in loondienst. Voor een betere beheersing van de personeelskosten worden deze kosten voortaan verantwoord onder de personeelskosten. In het najaar werd tevens een hogere post voor inhuur van derden voorzien.

Baten

Het resultaat op de baten benadert per saldo de berekening in najaarsrapportage. Enerzijds wordt het resultaat beïnvloed door lagere opbrengsten c.q. bijdragen van derden, anderzijds zijn de rentebaten en de bijdragen van derden hoger uitgevallen en is er meer onttrokken aan de reserves.

Per programma is in de volgende paragrafen op hoofdlijnen aangegeven wat de verschillen zijn ten opzichte van het jaarplan en najaarsrapportage.

Programma 1 Waterveiligheid en rampenbestrijding

In dit programma heeft waterveiligheid betrekking op de aanleg, het onderhoud en het beheer van de primaire zeekering (Ommelanderzeedijk) en de boezemkaden (regionale waterkeringen). Daaronder worden alle werkzaamheden begrepen die te maken hebben met de veiligheidsketen, inclusief het toezicht op de dijken en kaden en de calamiteitenbestrijding.

In dit programma zit ook de beleidsontwikkeling van de relatie tussen het oppervlaktewaterbeheer en de veiligheid voor de burgers (voorkomen van overstromingen). Door sterke dijken en waterkeringen wordt voldaan aan de 'eerste laag' van het veiligheidsbeleid. Alle werkzaamheden ten aanzien van calamiteitenbestrijding vallen onder dit programma. Dit betekent dus niet enkel calamiteiten ten aanzien van hoog water, maar ook die van watertekorten en calamiteiten ten aanzien van de waterkwaliteit en het vaarwegbeheer. Tevens is in dit programma de bestrijding van muskusratten en beverratten opgenomen.

Financiële rapportage

Basis voor de financiële rapportage is het Jaarplan 2011 waarin opgenomen zijn de kosten ten aanzien van goederen en diensten, de kapitaallasten, de personeelskosten, de baten en de voorgenomen investeringen.

Programma 1 Waterveiligheid en rampenbestrijding								
in € 1.000	LASTEN						BATEN	SALDO KOSTEN
	Kapitaal lasten	Personeelskosten	Goederen & Diensten	Toev. Voor zieningen	On voor zien	Totaal Lasten	Baten	Saldo kosten
Jaarrapp 2011	488	1.636	1.504			3.628	1.038	2.590
Jaarplan 2011 na wijz.	534	1.375	1.178			3.087	157	2.930
Jaarplan 2011	380	1.277	1.295			2.952	208	2.744
Jaarrapp 2010	202	1.337	1.411			2.950	304	2.646
in € 1.000	INVESTERINGEN							
	Bruto	Subsidie	Bijdr.Res	Netto				
Jaarrapp 2011	3.287	123		3.164				
Jaarplan 2011	3.052			3.052				
Jaarrapp 2010	909	821		88				

Financiële Rapportage 2011 op hoofdlijnen

De begrote lasten zijn bij dit programma overschreden met ruim € 500.000. Dit kan leiden tot een begrotingsonrechtmatigheid indien de overschrijdingen niet passen binnen het vastgesteld beleid, niet tijdig zijn voorzien of als de hogere lasten niet worden gecompenseerd door hogere baten. Zoals genoemd worden de hogere lasten vooral veroorzaakt door de overname van de muskusrattenbestrijding (passend beleid) en worden de extra kosten gedekt door een onttrekking aan een daarvoor bestemde reserve. Daarmee is er geen sprake van een begrotingsonrechtmatigheid.

De saldo kosten van het programma Waterveiligheid en Rampenbestrijding zijn € 340.000 lager dan bij de najaarsrapportage is aangegeven.

De stijging van de personeelskosten van circa € 260.000 wordt voornamelijk veroorzaakt door de per 1 oktober 2011 in dienst getreden medewerkers muskusrattenbestrijding.

De post goederen en diensten laat een stijging zien van ruim € 300.000. Dit wordt veroorzaakt door de bijdrage aan de provincie Groningen bij de overname van de muskusrattenbestrijding (€ 400.000), terwijl op andere posten een bedrag van € 75.000 is bespaard.

Voor de overname van de Mura-organisatie is uit het resultaat van 2010 een bestemmingsreserve gecreëerd van € 1 miljoen, vanwege onduidelijkheid over de overdracht. Bij het opstellen van het jaarplan 2011 was financieel nog geen rekening gehouden met de kosten van deze overdracht.

Onder de baten is een onttrekking uit deze bestemmingsreserve van € 790.000 verantwoord. Verder is op het product aanleg en onderhoud waterkeringen een restant subsidiebedrag van € 90.000 verantwoord voor het project steenbekleding Nieuwstad, dijkdeel Eems. Dit subsidiebedrag heeft betrekking op de bestede eigen uren aan dit project.

Het bruto investeringenniveau was in het jaarplan 2011 begroot op bijna € 3,0 miljoen. Aan het eind van 2011 is echter circa 110% daadwerkelijk besteed. De oorzaken hiervan zijn de volgende: Bij de verbetering en aanpassing van de primaire waterkering zal in het kader van het project Livedijk XL, de aanschaf, het plaatsen en het operationaliseren van sensoren in de primaire waterkering plaatsvinden. In 2011 is hiervoor cofinanciering aangevraagd van € 2,1 miljoen. Onder voorbehoud van het verkrijgen van de subsidie zou worden gestart met het plaatsen van de sensoren. De subsidie is in het najaar verstrekt. Hierdoor is ook onze bijdrage in dit project voor het jaar 2011 (€ 300.000) in de rapportage over de bruto-investeringen verwerkt. Dit project was niet voorzien in het jaarplan 2011.

De subsidie van circa € 120.000 heeft te maken met de financiële afronding van het project aanpassen steenbekleding primaire kering bij Nieuwstad.

Doelen

De doelen van dit programma zijn verwoord in het waterbeheerplan en luiden als volgt:

- a. het waterschap is in 2015 een actieve speler in de veiligheidsketen. De eigen rol en houding in de stappen van de veiligheidsketen zijn duidelijk;
- b. het waterschap draagt zorg voor de waterkeringen zodanig dat deze voldoen aan de vigerende normen. De primaire waterkering (zeedijk) is bestand tegen waterstanden met een overschrijdingskans van 1:4000 jaar en de regionale waterkeringen bieden veiligheid tegen overstromingen met een kans van 1:100 jaar;
- c. het waterschap heeft innovatieve kennis en inzichten op het gebied van waterveiligheid en rampenbestrijding opgedaan en past deze toe.

Inhoudelijke rapportage

Om de hiervoor beschreven doelen in 2015 te bereiken zijn in het Jaarplan 2011 de volgende maatregelen voorzien. Per hoofdthema is gerapporteerd over de voortgang van deze werkzaamheden.

Primaire waterkering

- In 2010 heeft het waterschap de resultaten van de toetsing van de Primaire Waterkering vastgesteld en aangeboden aan de provincie Groningen. In 2011 worden de resultaten landelijk verzameld en in september 2011 aangeboden aan de Tweede Kamer. Voor Noorderzijlvest betekenen de resultaten van de toetsing, dat in de komende jaren de zeedijk over een totale lengte van 22,3 km moet worden aangepakt om te voldoen aan de gestelde eisen. In 2011 wordt de omvang van de werken nader vastgesteld ten behoeve van het landelijke Hoog Water Beschermingsprogramma. Eind 2012 wordt dit programma landelijk vastgesteld, waarna begonnen kan worden met de versterking van de dijken.
- In 2011 wordt het pilotproject 'LiveDijk Eemshaven' geëvalueerd. Op basis van de evaluatie wordt vastgesteld of de pilot wordt verlengd. Daarnaast wordt in samenwerking met partners nagegaan wat de mogelijkheden zijn om de in de toetsing afgekeurde dijken nader te monitoren met geavanceerde monitoringsystemen. Tegelijk wordt gezocht naar mogelijkheden om deze systemen in te passen in de verbetering van het inspectieproces.

Rapportage

- In de najaarsrapportage is gemeld dat de voorbereiding voor de verbeterwerken op verzoek van de staatssecretaris stil ligt in afwachting op de uitkomsten van de financiering. Het antwoord op de vraag onder welke organisatiestructuur de door het Rijk en waterschappen ter beschikking te stellen financiële middelen zullen worden beheerd is nog niet uitgekristalliseerd. Daarnaast spelen hierbij de elementen vereveningsbijdrage c.q. solidariteitsdeel, de projectgebonden bijdrage en de (financiële) programmering van de nieuwe werken een belangrijke rol. De nieuwe opzet zal naar verwachting begin 2012 verankerd worden in de wetgeving.
- Met de buurwaterschappen Hunze & Aa's en Fryslân is in 2011 afgesproken dat wij bij de verdere uitwerking van de verbeterwerken gezamenlijk gaan optrekken. Binnen het landelijke project 'Verbetering Inspecties Waterkeringen' is overleg gevoerd met onder meer de STOWA, de provincie en onze buurwaterschappen. Vanuit het project is, mede op aandringen van de provincies, een start gemaakt met het opstellen van een Inspectieplan voor de waterkeringen, waarin ons inspectieproces van zowel de primaire als regionale waterkeringen wordt beschreven. Bij de wijze van inspecteren zal daarbij ook aandacht zijn voor het gebruik van moderne hulpmiddelen als Digispectie, waarbij gegevens direct in het

veld via een tablet pc worden ingevoerd.

- Voor het op peil brengen van een goede beheer- en onderhoudstoestand is dit jaar gestart met de uitvoering van herstel- en asfalteringwerkzaamheden van delen van de primaire kering. De werkzaamheden verlopen voorspoedig. Na het stormseizoen zullen - volgens planning - in 2012 de resterende werkzaamheden uitgevoerd worden.
- Ten behoeve van het project Livedijk XL is in 2011 door het algemeen bestuur besloten over te gaan tot de aanschaf, het plaatsen en het operationaliseren van sensoren in de primaire waterkering. De hiervoor geraamde kosten bedragen € 2,9 miljoen waarvan € 0,6 miljoen uit eigen middelen wordt gefinancierd. De aanvraag van de cofinanciering van € 2,1 miljoen is gehonoreerd door het Rijk. Uitvoering staat gepland tot en met 2013.
- Het waterschap is regionale partner in het delta-deelprogramma Waddengebied. In 2011 is de probleemstelling en het plan van aanpak vastgesteld (Regionale Stuurgroep, Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie). De uitvoering strekt zich uit tot in het jaar 2014 en draagt bij aan de Deltabeslissing Veiligheid welke gepland staat voor 2015.
- Noorderzijlvest is nauw betrokken bij de voorbereidingen van het nieuwe Hoog Water Beschermingsprogramma (nHWBP), waartoe in het Bestuursakkoord Water is overeengekomen. De organisatiestructuur wordt in 2012 verder voorbereid.

Regionale waterkering

- In 2011 wordt gestart met de toetsing van de Regionale Waterkeringen. In overleg met de provincies Groningen en Drenthe en met waterschap Hunze en Aa's wordt hiervoor een toetsmethodiek gekozen en worden maatgevende omstandigheden vastgesteld.
- Naar aanleiding van de vorige toetsing in 2005 is een verbeterplan opgesteld voor de Regionale Waterkeringen. Ook in 2011 worden onderdelen uit dit plan opgepakt. Zo zullen delen van kaden langs het Reitdiep en het Eemskanaal worden verhoogd en/of versterkt.

Rapportage

- De randvoorwaarden voor de toetsingsronde voor de Regionale Waterkeringen worden opgesteld door de Provincie Groningen, evenals de toetsingsvoorschriften en de wijze van toetsing. De provincie levert ons begin 2012 de normen aan voor de toetsing van de regionale keringen. De werkzaamheden worden derhalve doorgeschoven naar 2012-2013. In 2011 is wel een start gemaakt met de toetsing van de Eemskanaalkade. Het beheer en onderhoud van de noordelijke Eemskanaalkade zal naar verwachting niet eerder aan Noorderzijlvest worden overgedragen dan in 2012. De herstelwerkzaamheden die voor de overdracht door de provincie moeten worden uitgevoerd lopen vertraging op.

Calamiteitenbestrijding

- In 2011 wordt de calamiteitenorganisatie van het waterschap Noorderzijlvest geoptimaliseerd, waarbij deze beter is ingebed in de nieuwe organisatiestructuur van het waterschap. Hierbij wordt tevens ingezet op het vergroten van de bereikbaarheid van personeel buiten kantoor tijden voor het bestrijden van grote ongevallen c.q. calamiteiten.
- In 2011 wordt eigen personeel ingezet voor het oefenen en opleiden van personeelsleden voor het adequaat bestrijden van (dreigende) calamiteiten.

Rapportage

- In het tweede kwartaal is het grootste gedeelte van het Calamiteitenplan geactualiseerd. Dit is een vierjaarlijkse wettelijke verplichting. Het geactualiseerde plan is in het najaar aan het dagelijks bestuur aangeboden.
- Ten gevolge van het extreem droge voorjaar is er een aantal keren landelijk droogteoverleg geweest. Voor Noorderzijlvest heeft het niet tot problemen geleid. Wel zijn de waterstanden in deze periode om water te bufferen hier en daar verhoogd. Na het droge voorjaar volgde een zeer natte zomer waarbij begin september in bepaalde gebieden noodpompen bijgeplaatst moesten worden. Tot extreme wateroverlast met grote gevolgen heeft dit echter niet geleid.
- In het kader van netcentrisch werken zijn er diverse voorlichtingen en oefeningen geweest met de andere partners in de veiligheidsregio. Bij netcentrisch werken gaat het om andere manieren van informatievoorziening tijdens crises. Uniformisering en de snelheid van communicatie als reactie op berichten vanuit sociale media zijn hierbij van wezenlijk belang.
- Er zijn in 2011 diverse trainingen en/of opleidingen vanuit de calamiteitenorganisatie gehouden.
- In 2011 heeft in de waterketen een aantal incidenten plaatsgevonden. Zo heeft de rwzi Hoogkerk een aantal dagen minimaal gefunctioneerd vanwege een technische defect aan de beluchtingsinstallatie en zijn bij Bedum en Ulrum rioolwaterpersleidingen spontaan gaan lekken.

In alle gevallen heeft dit door het snel treffen van (tijdelijke) maatregelen niet geleid tot overschrijdingen van de verontreinigingsnormen van het oppervlaktewater.

- Het Beslissingsondersteunend Systeem (BOS) voor hoogwaterverwachtingen en systeemanalyses is door model- en scenarioaanpassingen in 2011 belangrijk verbeterd. Intensieve samenwerking met STOWA en Deltares hebben geleid tot verbeterd operationeel gebruik.

Muskusrattenbestrijding

- In verband met de taakoverdracht muskusrattenbestrijding van de provincie Groningen aan het waterschap, zal ook een deel van de bestrijdingsorganisatie overgaan naar het waterschap. De inbedding in onze waterschapsorganisatie zal in de loop van 2011 plaatsvinden.
- In het 'Vangplan 2011' staan de doelen geformuleerd zoals die in het samenwerkingsverband tussen de waterschappen in de provincies Drenthe en Overijssel zijn overeengekomen. Noorderzijlvest zal dienovereenkomstig zijn taken met betrekking tot de muskusrattenbestrijding uitvoeren, ook in het Groningse deel van het waterschap. Hierbij wordt opgemerkt dat na de taakoverdracht en het overgaan van de bestrijdingsorganisatie een optimalisatie plaats zal vinden om ook in 2011 en de jaren daarna aan de gezamenlijke doelstellingen te kunnen voldoen.

Rapportage

- De spoedwet die de taakoverdracht muskusrattenbestrijding regelt van de provincie Groningen naar de waterschappen, is dit voorjaar aangenomen door de Eerste Kamer. De formele overdrachtsdatum was 1 juli 2011. De feitelijke overgangdatum is 1 oktober 2011 geworden. Er is tussen de provincie Groningen en de waterschappen Hunze en Aa's en Noorderzijlvest een overeenkomst tot stand gekomen met betrekking tot de overgang van het aantal muskusrattenbestrijders (31). Daarbij zijn tevens afspraken gemaakt over een éénmalig uit te keren bedrag (€ 250.000 per waterschap) vanuit de provincie, om eventuele toekomstige personele kosten te kunnen dekken. Met betrekking tot overige zaken (roerende en onroerende zaken) moet nog overeenstemming worden bereikt.

Programma 2 Voldoende en gezond water

Onder dit programma wordt begrepen de inrichting, het onderhoud en het beheer van het oppervlaktewater, inclusief het toezicht hierop vanuit de Waterwet (voorheen onder andere WVO) en het beheer van het freatisch grondwater. Maatregelen voor het voorkomen van wateroverlast zoals het inrichten van waterbergingsgebieden en het realiseren van een bemaling bij Lauwersoog vallen tevens onder dit programma.

Een belangrijk deel van de maatregelen voortvloeiend uit de Kaderrichtlijn Water (KRW) en de aanpak van verdroogde gebieden is in dit programma opgenomen. Dit geldt ook voor de maatregelen voortvloeiend uit de peilbesluiten. Indien nodig worden deze zaken vastgelegd in waterakkoorden.

Financiële rapportage

Basis voor de financiële rapportage is het Jaarplan 2011 waarin opgenomen zijn de kosten ten aanzien van goederen en diensten, de kapitaallasten, de personeelskosten, de baten en de voorgenomen investeringen.

Programma 2 Voldoende en gezond water								
in € 1.000	LASTEN						BATEN	SALDO KOSTEN
	Kapitaal lasten	Personeels kosten	Goederen & Diensten	Toev. Voor zieningen	On voor zien	Totaal Lasten	Baten	Saldo kosten
Jaarrapp 2011	4.785	6.794	8.714			20.293	3.083	17.210
Jaarplan 2011 na wijz.	4.634	6.205	8.716			19.555	3.149	16.406
Jaarplan 2011	4.726	5.823	7.596			18.145	1.607	16.538
Jaarrapp 2010	4.912	5.762	11.303	339		22.316	6.524	15.792
in € 1.000	INVESTERINGEN							
	Bruto	Subsidie	Bijdr.Res	Netto				
Jaarrapp 2011	10.518	4.321		6.197				
Jaarplan 2011	12.841	1.950		10.891				
Jaarrapp 2010	14.859	1.164	5.831	7.864				

Financiële Rapportage 2011 op hoofdlijnen

Ook bij dit programma zijn de lasten hoger uitgevallen dan geraamd bij de (gewijzigde) begroting. Er is sprake van een overschrijding van ruim € 700.000. De extra lasten zijn veroorzaakt door hogere rentelasten en meer uren voor het onderhoud. Deze twee posten vallen binnen het beleid van het waterschap doch er staan geen hogere baten tegenover. De vraag is dan in hoeverre de overschrijding die aan het eind van het boekjaar is geconstateerd voorzienbaar was (wat had moeten leiden tot een begrotingswijziging). Uit een analyse is gebleken dat de overschrijding vooral wordt veroorzaakt door meer uren voor het onderhoud (personeelskosten). Als gevolg van de organisatieverandering is in 2011 gekeken naar het tijdschrijven (op welke producten en activiteiten wordt geschreven). Dit heeft meer tijd gekost dan aanvankelijk ingeschat waardoor er pas in het najaar van 2011 duidelijk is geworden waarop de uren moeten worden verantwoord. Deze verantwoording heeft alsnog plaatsgevonden over het gehele jaar. Dit heeft echter tot het gevolg gehad dat bij de najaarsrapportage geen betrouwbare prognose kon worden gemaakt van de personeelskosten. In de laatste drie/vier maanden van het jaar heeft er een inhaalslag plaatsgevonden. Daarnaast zijn in het 4e kwartaal nieuwe medewerkers aangetrokken waardoor er ook meer uren zijn geschreven. De conclusie is dan ook dat de overschrijding in 2011 op de personeelskosten niet tijdig was te voorzien vanwege het ontbreken van betrouwbare gegevens. Er is dan ook geen sprake van een begrotingsonrechtmatigheid bij dit programma.

De saldo kosten van het programma Voldoende en Gezond Water is circa € 800.000 meer dan bij

de najaarsrapportage is aangegeven. De belangrijkste verschillen aan de kostenkant zijn:

- hogere kapitaallasten ten gevolge van een te lage inschatting van de rente.
- hogere personeelskosten ten gevolge van meer ureninzet op peilbeheer en onderhoud waterlopen (eigen personeel en inhuur derden).

De kosten van Goederen en Diensten is gelijk gebleven aan de prognose zoals deze was bij de najaarsrapportage.

Ten aanzien van de baggerwerken kan worden opgemerkt dat voor de uitvoering van het project aanleg/inrichting wierde Krassum een bedrag is verantwoord van € 540.000. Zoals bestuurlijk afgesproken is dit bedrag onttrokken uit de algemene reserve (claim op baggerwerk per 1 januari 2009).

Zoals in de Jaarrapportage 2010 is aangegeven konden door de vroegtijdige vorstperiode de extra geplande baggerprojecten niet volledig in 2010 worden afgerond. Hierdoor ontstond in 2010 een voordeel van € 0,6 miljoen. In 2011 jaar zijn deze projecten alsnog afgerond, waardoor er in 2011 een nadeel is voorzien van € 0,6 miljoen (dekking uit de algemene reserve). Daarnaast konden om dezelfde redenen ook de reguliere baggerprojecten uit 2010 niet volledig worden afgerond. Ook deze baggerprojecten zijn in 2011 alsnog afgerond (€ 0,5 miljoen). Deze kosten zijn inveniend op de andere producten binnen dit programma, conform afspraken met het bestuur.

In het najaar is de begroting middels begrotingswijziging hierop aangepast.

De baten zijn ten opzichte van de najaarsrapportage nagenoeg niet gewijzigd. Met de onttrekking uit de reserves (baggeren) was bij begrotingswijziging reeds rekening gehouden.

Het bruto investeringenniveau exclusief de geactiveerde lasten (rente en uren) was in het jaarplan 2011 begroot op € 11,9 miljoen. Hiervan is uiteindelijk circa € 9,7 miljoen besteed (ca. 82%).

Een groot deel van deze kosten zit met name in de uitvoeringswerkzaamheden in het kader van de waterberging Peize, herinrichting Roden Norg en de optimalisatie van de kwantiteitsgemalen.

Voor een aantal projecten is het bestedingsritme voor 2011 enigszins naar beneden bijgesteld, waarbij de doelstellingstermijn gelijk is gebleven. Het gaat hier om onder andere de projecten dijkpark Garmerwolde (voorbereiding) en de renovatie van de elektrische installaties bij de gemalen H.D. Louwes en Spijksterpompen. De uitvoering van de aanleg van natuurvriendelijke oevers in het gebied RAK Appingedam heeft vertraging opgelopen vanwege de acceptatie/toepassingsverklaring die als voorwaarde is gesteld door de provincie voor het verkrijgen van een ontgrondingenvergunning. Deze voorwaarde vloeit voort uit de discussie in Provinciale Staten van de provincie Groningen over slootdempingen in dat gebied.

De grondaankopen langs waterlopen in het kader van de herinrichting Roden-Norg stonden voor het jaar 2012 voor € 0,9 miljoen geraamd in het meerjarenperspectief. In 2011 kon dit werk reeds worden afgerond. Onze totale bijdrage is daarbij circa € 0,3 miljoen lager uitgevallen.

Voor de waterberging Peize is in 2011 de volledige cofinanciering vanuit het Rijk ontvangen (circa € 3,0 miljoen). Bij het opstellen van het jaarplan 2011 is er vanuit gegaan dat deze middelen in 2010 ontvangen zouden worden. De daadwerkelijke ontvangen subsidie en cofinanciering in 2011 is hiermee gekomen op circa € 4,3 miljoen.

Doelen

De doelen van dit programma zijn:

- a. De robuustheid en de veerkracht van watersystemen zijn behouden en versterkt. De watersystemen zijn daarmee op orde en voldoen aan de werknormen voor wateroverlast van het Nationaal Bestuursakkoord Water;
- b. In alle wateren is het goede ecologische potentieel (GEP) en de daarbij behorende waterkwaliteit bereikt, conform de doelstelling uit de Beslisnota KRW van Rijn-Noord en Nedereems. Dit doel vertaalt het waterschap in drie subdoelstellingen:
 - Schoon en onbelast water;
 - Robuuste ecosystemen met zo weinig mogelijk barrières;
 - Praktisch toepasbare ecosysteemkennis.
- c. De watersystemen worden goed beheerd;
- d. Er is een beter begrip van de effecten van klimaatverandering.

Inhoudelijke rapportage

Om de hiervoor beschreven doelen in 2015 te bereiken zijn in het Jaarplan 2011 maatregelen voorzien. Per hoofdthema is gerapporteerd over de voortgang van deze werkzaamheden. Hieraan voorafgaand wordt gerapporteerd over het operationeel waterbeheer in 2011.

Operationeel waterbeheer 2011

Het jaar 2011 was door de wisselende weersomstandigheden een bijzonder jaar. Niet zo zeer om de totale hoeveelheid neerslag in het jaar, maar meer om de verschillen in de seizoenen. Het was dan ook een jaar met veel extremen, waarbij een extreem droge periode in het voorjaar werd gevolgd door een zeer natte zomer. Een aantal records is afgelopen jaar dan ook overschreden. Noorderzijlvest heeft zich in alle gevallen maximaal ingezet om de waterstanden op het gewenste niveau te krijgen en te houden. De totale hoeveelheid neerslag in het beheergebied van Noorderzijlvest lag zo rond de 800 mm, waarbij in het uiterste noorden rond Uithuizen en de Eemshaven zo'n 100 mm meer is gevallen.

Extreem droog voorjaar

Weinig neerslag en een grote verdamping veroorzaakt door een zonnige lente zorgde voor een droog voorjaar. In de maanden maart en april viel er in ons beheergebied in totaal maar zo'n 15 à 20 mm aan regen.

Dit leidde tot een record hoog potentieel neerslagtekort, zelfs hoger dan het recordjaar van 1976. Aan het eind van de maand mei was het landelijk gemiddelde neerslagtekort opgelopen tot 135 mm en in 1976 was dit 110 mm. Door de droogte is het waterschap al erg vroeg in het jaar begonnen met het inlaten van water vanuit het IJsselmeer via Friesland. Door de droogte was Noorderzijlvest al vroeg begonnen met het zo veel mogelijk vasthouden van water in het beheergebied. Dit met als doel om een zo groot mogelijke buffer aan zoet water te creëren. Het beheergebied van Waterschap Noorderzijlvest had ten opzichte van de rest van Nederland weinig last van de droogte. De waterstanden waren op niveau en waren dan ook normaal voor de tijd van het jaar.

Zeer natte zomer

Van een extreem droog voorjaar gingen we in een snel tempo over naar de natste zomer sinds 1906. In ons beheergebied viel er in de maanden juli en augustus gemiddeld zo'n 250 mm aan regen. Voor het waterschap betekende dit dat er snel gehandeld moest worden. Van water vasthouden moest nu alles in gereedheid worden gebracht om water zo snel mogelijk af te voeren. Instellingen van inlaten, stuwen en gemalen moesten worden aangepast. De zomermaanden kenmerkten zich door zware tot zeer zware buien. Begin augustus viel in ons beheergebied een bui van ongeveer 50 mm. Deze bui zorgde echter niet voor grote verhogingen van de waterstanden. Ook begin september begon zeer nat, waarbij binnen vijf dagen tijd plaatselijk ongeveer 80 mm aan neerslag viel. Vooral in de noordelijke kustpolders zorgde dit voor een tijdelijke verhoging van de waterstanden, zonder echt tot wateroverlast te komen. Om het water zo snel mogelijk af te voeren heeft het waterschap lokaal toen extra noodpompen ingezet.

November en december

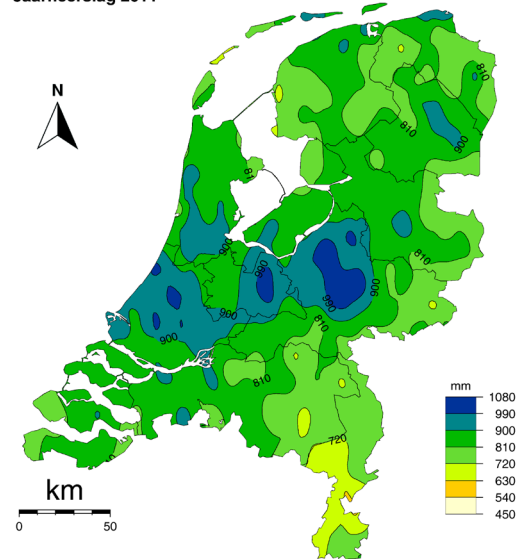
November was vervolgens weer een buitengewoon droge maand. Zelfs zo droog dat het Landelijke Coördinatiecommissie Waterverdeling (LCW) bijeen moest komen. De waterstanden in de rivieren waren extreem laag voor de tijd van het jaar. Voor het beheergebied van Noorderzijlvest hoefde er geen extra maatregelen genomen te worden, qua waterbeheer was dit dan ook een rustige maand. Na een droge novembermaand was december weer erg nat en relatief warm. Begin december hadden we te maken met veel neerslag en verhoogde waterstanden op de Waddenzee. Hierdoor kon tijdelijk niet gespuid worden waardoor de waterstand op het Lauwersmeer met ongeveer een meter opliep tot ongeveer 0 m NAP.

Al met al moest Noorderzijlvest in 2011 vaak en adequaat inspelen op de zeer wisselende weersomstandigheden, waarbij het voor de ingelanden nagenoeg niet heeft geleid tot wateroverlast of tot watertekorten.

Kaderrichtlijn Water

- In 2011 worden in overleg met ingelanden en belangenorganisaties de trajecten vastgesteld waar natuurvriendelijke oevers zullen worden aangelegd. Het gaat hierbij om natuurvriendelijke oevers in de gebieden Damsterdiep, RAK Appingedam/Delfzijl en de Noordelijke Kustpolders. De vastgestelde trajecten worden nader uitgewerkt in een uitvoeringsprogramma. Daarnaast worden nieuwe initiatieven gestart om te komen tot natuurvriendelijke oevers in de overige gebieden binnen ons waterschap.
- De realisatie van natuurvriendelijke oevers in het Pieterbuurstermaar wordt in 2011 afgerond.

Jaarneerslag 2011

(c) 2012, KNMI Klimaatdata en -advies

- De voorbereidingen voor realisatie van vispassages aan de zeegemalen is afgerond. In 2011 wordt gestart met de realisatie van deze vispassages, waarbij in de uitvoeringsplanning rekening wordt gehouden met het verkrijgen van gelden uit het Waddenfonds.
- De voorbereiding van de inrichting van de Eener- en Langelosche Stukken zal in 2011 aanvangen.

Rapportage

- De voorbereidingen om te komen tot de aanleg van natuurvriendelijke oevers in de gebieden Damsterdiep en Noordelijke kustpolders zijn van start gegaan in 2011 en zullen worden afgerond in 2012. De realisatie zal aanvangen in 2012 conform de subsidie voorwaarden van de zogenaamde Synergiegelden. De voorbereiding om tot realisatie van natuurvriendelijke oevers binnen de RAK Appingedam/Delfzijl te komen zijn nagenoeg gereed gekomen in 2011. Het voorbereidingsproces heeft vertraging opgelopen vanwege de acceptatie/toepassingsverklaring die als voorwaarde is gesteld door de provincie Groningen voor het verkrijgen van een ontgrondingsvergunning. Deze voorwaarde vloeit voort uit de discussie in Provinciale Staten van de provincie Groningen over slootdempingen in dat gebied. De realisatie staat voor 2012 gepland.
- De realisatie van het project natuurvriendelijke oevers langs het Pieterbuurstermaar is eind 2011 afgerond. In 2012 vindt de financiële afhandeling plaats.
- De aanbesteding voor het realiseren van vispassages aan de zeegemalen Noordpolderzijl, De Drie Delfzijlen en Spijksterpompen is in 2011 van start gegaan. Gunning en start van de uitvoering van het werk staat gepland in het eerste kwartaal van 2012. Dit project wordt gefinancierd vanuit het Waddenfonds.
- De voorbereidende werkzaamheden betreffende de inrichting van de Eener- en Langelosche stukken vinden in 2012 plaats. Uitvoering is in overleg met de provincie Drenthe conform de planning voorzien tot en met 2014.

Verdrogingsbestrijding

- Noorderzijvest werkt in 2011 mee aan de projecten EHS Selwerderdiep en Oude Diepje. Voor Selwerderdiepje wordt besluitvorming ten aanzien van investeringen in verbeteringswerken voorzien. De aanpak van de verdroging van het Fochteloeërveen vindt na 2011 plaats. De maatregelen betreffende verdrogingsbestrijding vallen ook onder de definitie KRW-maatregel.

Rapportage

- Als onderdeel van het project Selwerderdiep is het peilbesluit hierover door het algemeen bestuur op 12 oktober 2011 vastgesteld.

Waterbeheer 21e eeuw (WB21)

- In 2011 zullen werkzaamheden gecontinueerd worden ten aanzien van de realisatie van de waterberging rond het Leekstermeer/Peize. Vanaf medio 2010 kan deze waterberging reeds ingezet worden. Daarnaast wordt in 2011 aan verschillende uitvoeringsprojecten binnen de herinrichting Roden/Norg bijgedragen. De maatregel waterberging Peize is in zijn geheel een KRW-maatregel.
- Voorbereidingen rond de inrichting in het gebied Marumerlage worden in 2011 afgerond, waarna uitvoering vanaf 2012 kan plaatsvinden.

Rapportage

- De uitvoering van de werkzaamheden betreffende de realisatie van de Waterberging Peize ligt op schema. Eind mei 2011 is bekend geworden dat de bijdrage van het Rijk in dit project volledig is toegekend (€ 3 miljoen). De betaling hiervan is reeds geschied.
- Uitvoering van de inrichting Marumerlage als onderdeel van het Dwarsdiep komt in aanmerking voor fasering naar de jaren 2013/2014. In het kader van de discussie die plaats heeft gevonden bij het opstellen van de perspectiefnota is dit project naar een later tijdstip verschoven.
- Teneinde de veiligheid van het boezemsysteem op middellange termijn te analyseren op veiligheid is gezamenlijk met de provincies Groningen, Drenthe en Fryslân en de waterschappen Hunze en Aa's en Fryslân de uitvoering van een nieuwe studie hoogwaterstudie voorbereid: Droge Voeten 2050 (voorheen HOWA 3 genoemd). Zie ook programma 4 Water en Maatschappij.

Bodemdaling

- In 2011 wordt in overleg met de Bodemdalingscommissie gewerkt aan een regeling ten aanzien van de afkoop van beheer en onderhoud van bodemdalingskunstwerken.
- In 2011 worden de bodemdalingsgemalen Selwerd en Usquert aangepast. Hiermee is al in 2010 begonnen. Oplevering vindt plaats in 2012 (Usquert) en 2013 (Selwerd).

Rapportage

- De voorbereidingen voor de bouw van het bodemdalingsgemaal Usquert zijn in 2011 ver gevorderd. De aanbesteding vindt in de eerste helft van 2012 plaats. De realisatie is conform het meerjarenperspectief voorzien in de jaren 2012 en 2013.
- De voorbereidingen voor het realiseren van het gemaal Selwerd wordt in 2012 gestart. Het hiervoor benodigde peilbesluit is in het vierde kwartaal van 2011 vastgesteld door het AB. De realisatie van het gemaal vindt plaats in 2012 en 2013.
- In 2011 is in overleg met de Bodemdalingscommissie gewerkt aan een regeling ten aanzien van de afkoop van beheer en onderhoud van bodemdalingskunstwerken. De planning is om de regeling in 2012 vast te stellen.

Waterbeheersing

In het beleidsonderdeel Waterbeheersing wordt een aantal subonderdelen onderscheiden.

- De waterhuishoudkundige werkzaamheden in de ruilverkavelingen Lutjegast-Doezem en Appingedam-Delfzijl (RAK) worden volgens de planning in 2011 afgerond. Tevens vindt in de eerste helft van 2011 afronding plaats van de werkzaamheden uit het waterstructuurplan Noorddijk (fase1).
- Voorbereiding van de uitvoering van maatregelen naar aanleiding van het peilbesluit Noordelijke Kustpolders vindt in 2011 plaats. De daadwerkelijke uitvoering start in 2012.
- Eind 2011 zal het peilbesluit Smilde (GGOR & anti-verdroging) aan het algemeen bestuur worden aangeboden ter vaststelling.

Rapportage

- De ontwerp-peilbesluit Noordpolder is in 2011 aan het dagelijks bestuur voorgelegd. Vaststelling van deze peilbesluiten door het algemeen bestuur zal in 2012 plaatsvinden. Het ontwerp-peilbesluit Smilde wordt in de eerste helft van 2012 in het bestuur behandeld. Tevens is het peilbesluit de Onlanden op 23 november 2011 in het algemeen bestuur vastgesteld. Afhankelijk van de uitkomsten wordt bezien wanneer de uitvoering van eventuele maatregelen plaats zal vinden.
- De afrondende inrichtingswerkzaamheden en in het kader van de ruilverkaveling Appingedam-Delfzijl I voorlopen voorspoedig. Het merendeel zal uitgevoerd zijn in 2011, begin 2012 zijn alle werkzaamheden afgerond. Daarnaast zijn ter afsluiting van de ruilverkavelingen Lutjegast -Doezum en Appingedam- Delfzijl de overbedelingen in 2011 betaald.
- Wegens faillissement van de uitvoerend aannemer zijn de werkzaamheden in het waterbeheersingsplan Noorddijk (fase 1) niet in 2011 afgerond. Afronding van de realisatie wordt thans voorzien in de eerste helft van 2012.

Kunstwerken

- Optimaliseren van de kwantiteitsgemalen is een langjarig project waarbij in 2011 wordt gestart met de uitvoering. Renovatie en vervanging van elektrische installaties zijn hierin de belangrijkste onderdelen. Analooq hieraan vindt in 2011 continuering plaats van de vervanging en renovatie van enkele stuwen en inlaten.
- De vervanging van de telemetrie van de kwantiteitsgemalen is in 2011 volop in uitvoering. Dit project is uitgesmeerd over een aantal jaren. Afronding is voorzien in 2013.
- In 2011 dient ten aanzien van HD Louwes een keuze te worden gemaakt voor de realisatie van een schutsluis of regulier grootschalig onderhoud aan de bestaande installatie.

Rapportage

- In 2011 is de voorbereiding betreffende de renovatie van 17 kwantiteitsgemalen afgerond en is de realisatie gestart. De realisatie van de renovatie loopt volgens de oorspronkelijke planning door tot in 2013.
- In 2011 is de eerste fase van vervanging van de telemetrie van de kwantiteitsgemalen afgerond. De voorbereidingen voor de volgende fases zijn in 2011 van start gegaan en worden in de eerste helft van 2012 afgerond.
- Op dit moment zijn nog geen keuzes gemaakt ten aanzien van de aanpak van de schutsluis HD Louwes.

Lauwersoog

- Ten aanzien van de bouw van een gemaal te Lauwersoog worden in 2011 belangrijke keuzes verwacht. Samen met Wetterskip Fryslân, Provincies en Rijk wordt het Businessplan geconcretiseerd.

- Op basis van een onderzoeksrapport sluisen Lauwersoog wordt een langjarig onderhoudsprogramma opgesteld. Een onderdeel hiervan is het in 2011 voorbereiden van werkzaamheden van het onderhoud aan de contragewichten en geleidingen van deze afwateringssluis.

Rapportage

- In de businesscase Gemaal Lauwersoog zijn concepten over het gemaal Lauwersoog nader geconcretiseerd. In het voorjaar van 2012 wordt de businesscase aan de algemeen besturen van de waterschappen Noorderzijlvest en Fryslân aangeboden.
- Op basis van een top tien onderhoudsprogramma is door het algemeen bestuur besloten de eerste vier maatregelen in 2011 aan te besteden om daarmee in 2011 en 2012 tot uitvoering te komen. De aanbesteding heeft in 2011 plaats gevonden en realisatie volgt in 2012. Met een aantal werkzaamheden is in 2011 een start gemaakt.

Baggeren

- Vanuit het baggerbeleidsplan is voor het jaar 2011 voor € 900.000 in de goederen en diensten opgenomen voor het baggeren c.a. van kanalen en vijvers. In 2010 zijn de geplande baggerwerkzaamheden uit 2011 en 2012 naar voren gehaald. Het betreft hier het baggeren van (delen van) het Hoendiep, Lopsterwijmers, Niekerkerdiep en Godlinzermaar.
- De voorbereidingen van de resterende baggerwerkzaamheden uit het baggerbeleidsplan worden in 2011 gestart. Tevens is in 2010 in samenwerking met het waterschap Hunze en Aa's gestart met het opstellen van een nieuw baggerbeleidsplan.
- In 2011 worden werkzaamheden uitgevoerd die te maken hebben met het ontmantelen van de baggerdepots Krassum (gereed in 2011) en Valcum (gereed in 2012).

Rapportage

- De geplande en extra baggerwerkzaamheden (het betreft hier het baggeren van (delen van) het Hoendiep, Lopsterwijmers, Niekerkerdiep, Godlinzermaar, Jonkersvaart, Usquerdemaar en Kommerzijlsterrijte) zijn in 2011 afgerond. Finale afhandeling is voorzien begin 2012.
- Het baggerdepot Krassum is in 2011 ontmanteld en de aanleg van de wierde is eveneens afgerond.
- Met de ontmanteling van het baggerdepot Valcum wordt in 2012 gestart.
- Het nieuwe waterbodembeleidsplan en uitvoeringsprogramma is in 2011 opgesteld en vastgesteld door het algemeen bestuur.

Programma 3 Gezuiverd water

Onder het programma Gezuiverd water wordt verstaan het ontvangen, transporteren en zuiveren van het afvalwater en het verwerken en afvoeren van zuiveringslib. Er wordt actief samenwerking gezocht met andere actoren (gemeenten en waterleidingbedrijf) in de waterketen. Samenwerking in RioNoord verband is hiervan een voorbeeld.

Financiële rapportage

Basis voor de financiële rapportage is het Jaarplan 2011 waarin opgenomen zijn de kosten ten aanzien van goederen en diensten, de kapitaallasten, de personeelskosten, de baten en de voorgenomen investeringen.

Programma 3 Gezuiverd water								
in € 1.000	LASTEN						BATEN	SALDO KOSTEN
	Kapitaal lasten	Personeels kosten	Goederen & Diensten	Toev. Voor zieningen	On voor zien	Totaal Lasten	Baten	Saldo kosten
Jaarrapp 2011	8.683	3.076	14.144			25.903	9.891	16.012
Jaarplan 2011 na wijz.	8.647	3.321	14.979			26.947	11.238	15.709
Jaarplan 2011	9.218	3.123	15.315			27.656	11.119	16.537
Jaarrapp 2010	17.524	3.217	15.485			36.226	19.424	16.802
in € 1.000	INVESTERINGEN							
	Bruto	Subsidie	Bijdr.Res	Netto				
Jaarrapp 2011	5.251	16		5.235				
Jaarplan 2011	12.437			12.437				
Jaarrapp 2010	6.606			6.606				

Financiële Rapportage 2011 op hoofdlijnen

In het najaar is bij de najaarsrapportage een resultaat geprognosticeerd van ca. € 800.000 (voordeel).

De kapitaallasten werden bij begrotingswijziging naar beneden bijgesteld met € 570.000. Vertraging in de realisatie van projecten aan de rioolwaterzuiveringsinstallatie te Garmerwolde is hiervan de oorzaak. Tevens werden de opbrengsten van derden met € 120.000 naar boven bijgesteld.

Het resultaat ten opzichte van de gewijzigde begroting bedraagt circa € 300.000 (nadeel).

De uitgaven voor goederen en diensten zijn ruim beneden de begroting gebleven. Dit dient mede in relatie te worden gezien met de opbrengsten van derden. Zowel in de kosten, als in de doorberekening aan het waterschap Hunze & Aa's was de slibverwerking nog gebaseerd op voorlopige tarieven. In 2011 zijn nieuwe tariefafspraken gemaakt met de slibverwerker. In 2011 is voor de jaren 2011 en 2012 de gemeenschappelijke regeling (GR) inzake verrekening van kosten tussen Noorderzijlvest en Hunze en Aa's op het gebied van de onderlinge dienstverlening inzake het zuiveren (transport, zuiveren en slibverwerking) en inzake laboratoriumwerkzaamheden herzien. Tot en met 2010 vond verrekening achteraf plaats op basis van de werkelijke kosten en eenheden. Met ingang van 2011 wordt afgerekend op basis van een vaste prijsafpraak rondom de wederzijdse dienstverlening. Hiervoor zijn geactualiseerde ramingen opgesteld. In het vierde kwartaal van 2011 heeft de bestuurlijke behandeling plaats gevonden.

Daarnaast is op dit programma een besparing gerealiseerd op energiekosten (€ 150.000) en een besparing op bestede uren. Tevens is er sprake van een nagekomen teruggaaf btw (€ 93.000) voor oppomkosten van twee gemeenten.

Het bruto investeringsniveau exclusief de geactiveerde lasten (rente en uren) was in het jaarplan 2011 begroot op circa € 11,7 miljoen. In deze oorspronkelijke begroting was rekening gehouden met de start van de realisatie van de uitbreiding van de rwzi Garmerwolde (geprognoseerde besteding in 2011 € 8,0 miljoen). Ten gevolge van de ontwikkelingen rond de bouw van de nieuwe zuiveringstraat te Garmerwolde is het overgrote deel van de geraamde besteding in 2011 uiteindelijk niet gerealiseerd. Dit is in de vorige rapportages reeds aangegeven. Eind 2011 is in dit programma uiteindelijk circa € 4,7 miljoen besteed (exclusief geactiveerde lasten). Door de ontwikkelingen rond de rwzi Garmerwolde is een aantal projecten uit het meerjarenperspectief/reservelijst naar voren gehaald en (deels) in 2011 gerealiseerd. Genoemd kunnen hierbij worden: de realisatie van de ombouwselector rwzi Delfzijl en de realisatie van de zogenaamde rioolwaterontvangstput in de Eemshaven.

Doelen

De doelen van dit programma zijn:

- a. rioolwater wordt duurzaam behandeld;
- b. de samenwerking in de waterketen is versterkt en de waterketen is geoptimaliseerd;
- c. er is nieuwe kennis ontwikkeld om met minimaal dezelfde gevraagde eisen milieueffectiever en kostenefficiënter te zuiveren.

Inhoudelijke rapportage

Om de hiervoor beschreven doelen in 2015 te bereiken zijn in het Jaarplan 2011 de volgende maatregelen voorzien. Per hoofdthema is gerapporteerd over de voortgang van deze werkzaamheden.

Garmerwolde

- Op de rwzi Garmerwolde is in 2010 gestart met de aanvullende maatregelen om zo aan de tijdelijke vergunning te voldoen. In 2011 wordt verder gewerkt aan de optimalisatie van de bestaande installatie. Begin 2011 wordt gestart met de uitbreiding van de rwzi Garmerwolde door middel van de bouw van een nieuwe zuiveringstraat. Het behalen van de WVO-normen zal naar verwachting in 2012 worden gerealiseerd.
- In 2011 wordt de renovatie van het filterpersgebouw op Garmerwolde in combinatie met de aanpassing van cassettebesturing uitgevoerd.
- Het project geur en geluid zal eind 2011 afgerond worden.
- Door procesoptimalisatie wordt mede het zuiveringsrendement verhoogd. Het besturingssysteem van de zuivering en de besturing zelf wordt geschikt gemaakt voor integratie met de nieuwbouw. Hiervoor zal het complete besturingssysteem en het procesmatig functioneren van de huidige zuivering in kaart gebracht worden.

Rapportage

- De start van de uitbreiding van de rwzi Garmerwolde met een nieuwe zuiveringstraat is, zoals eerder reeds gerapporteerd met een jaar vertraagd. Deze vertraging is veroorzaakt door de tijd die nodig was voor het uitvoeren van een onderzoek naar de hoogte van de verwachte bouwkosten en door de herziening van de aanbestedingsvorm. Op basis van een herziene begroting worden de bouwkosten nu geraamd tussen de € 22 en € 24 miljoen. Voorbereidende werkzaamheden zijn in 2011 uitgevoerd, zodat de aanbesteding begin 2012 kan plaatsvinden. Realisatie van de uitbreiding van de rwzi Garmerwolde wordt thans verwacht in de zomer van 2013.
- Tijdens de voorbereidingen van de uitbreiding van rwzi Garmerwolde is onderzoek verricht naar het functioneren van de bestaande rwzi. Hieruit is gebleken dat verbetermaatregelen noodzakelijk zijn, om de bestaande rwzi samen met de geplande uitbreiding te laten voldoen aan de lozingsseisen. De kosten van de verbetermaatregelen en de milieumaatregelen (geur- en geluid) worden geraamd op circa € 5 miljoen. Uitvoering van deze maatregelen vinden gelijktijdig plaats met de uitbreiding van de rwzi.
- In 2011 is de renovatie van het filterpersgebouw Garmerwolde in combinatie met de aanpassing van de cassettebesturing voor het grootste deel afgerond. De verwarmingsinstallatie en afrondende werkzaamheden betreffende de afwerking van de vloeren zullen in de eerste helft van 2012 worden gerealiseerd.
- Voor het project "voldoen en implementeren veiligheidsnormen rwzi Garmerwolde" is in 2011 aan het algemeen bestuur een krediet aangevraagd. Deze fase van het project zal medio 2012 worden afgerond.
De ontwikkelde en toegepaste systematiek zal vervolgens waterschapsbreed worden ingezet om te komen tot een geïntegreerde manier van veilig werken.
- In het najaar van 2011 is gestart met het vervangen van de weegbrug Garmerwolde inclusief de bijbehorende hard- en software. De aanbesteding van deze werkzaamheden heeft eind 2011 plaatsgevonden. Realisatie hiervan vindt plaats in 2012.

Overige rioolwaterzuiveringsinstallaties

- Het renovatie-/nieuwbouwprogramma van de overige rioolwaterzuiveringsinstallaties wordt in 2011 voortgezet. Een en ander is een uitwerking van eerder genomen bestuurlijke besluiten. Zo vinden in 2011 aanpassingen plaats op de rwzi Delfzijl (anaeroob voorzuiveren), wordt de elektrische besturingsinstallatie bij rwzi Eelde aangepast en wordt gestart met de uitvoering van de renovatie en centralisatie van de rwzi Winsum inclusief de daaraan gerelateerde persleiding.
- Verder wordt in 2011 nader bekeken in hoeverre clustering van zuiveringen wenselijk is, waarbij zowel gekeken wordt naar zuiveringseffectiviteit en kostenbesparing.
- In 2011 worden de in 2010 opgestarte onderzoeken op het gebied van alternatieve zuiveringsmethoden (nageschakelde techniek) zoals het zuiveren met kroos en watervlooiën voortgezet.

Rapportage

- De planning van de uitvoering van de renovatie van de rwzi Winsum is in 2011 bijgesteld. De uitvoering vindt naar de huidige verwachtingen plaats vanaf 2014. Hiervoor is het project renovatie rwzi Uithuizen / Uithuizermeeden in de plaats gekomen door het project vanwege een hogere prioriteit naar voren te halen. Voor de renovatie en aanpassing van de rwzi's Uithuizen en Uithuizermeeden zijn in 2011 de voorbereidende werkzaamheden uitgevoerd en is de aanvraag voor een investeringskrediet in september 2011 aan het algemeen bestuur voorgelegd. De uitvoering hiervan vindt plaats vanaf 2012: realisatie van de persleiding van Uithuizen naar Uithuizermeeden vindt grotendeels plaats in 2012, aanpassingen aan de rwzi Uithuizermeeden vinden plaats vanaf 2012 en lopen door tot in het jaar 2013. Deze wijzigingen zijn verwerkt in het jaarplan 2012.
- Het verder centraliseren van zuiveringen heeft een positief effect op de zuiveringsprestaties en de zuiveringskosten per inwonerequivalent (i.e.). De basis hiervoor is de in 2011 opgestelde concept zuiveringsvisie en –strategie.
- De realisatie van het rioolwaterontvangststation Eemshaven heeft plaats gevonden in 2011; oplevering vindt plaats begin 2012.

Rioolgemalen en leidingen

- Het renovatie-/nieuwbouwprogramma, dat een uitwerking is van eerder genomen bestuurlijke besluiten, wordt voortgezet. Zo wordt in 2011 gewerkt aan de renovatie van acht rioolgemalen. Deze werkzaamheden lopen door tot in 2012.
- Het leidingenbeheer wordt gereorganiseerd naar de uitkomsten van een onderzoek dat de Unie van Waterschappen heeft gedaan. Er is in 2010 gestart met de vervanging van telemetrie van rioolgemalen. Afronding vindt plaats in 2011.
- In het kader van de centralisatie van zuiveringen vinden in 2011 voorbereidende werkzaamheden plaats voor de aanpassingen van de persleidingen Zuidhorn-Gaarkeuken en Feerwerd-Winsum.

Rapportage

- Het project renoveren van zeven rioolgemalen (exclusief rioolgemaal Feerwerd) is in 2011 aanbesteed en derhalve in uitvoering. De uitvoering van de werkzaamheden lopen conform de planning door tot in 2013. Renovatie van het rioolgemaal Feerwerd is onderdeel geworden van het uitgestelde project renovatie rwzi Winsum (zie hiervoor).
- Er is in 2010 gestart met de vervanging van de telemetrie van rioolgemalen. De werkzaamheden in 2011 zijn volgens planning uitgevoerd. Conform het plan lopen deze werkzaamheden door tot in 2013.
- In het kader van de wet WION wordt er onderzoek verricht naar hoe het leidingenbeheer – met name ook het beheer van vaste leidingdata – binnen het waterschap is geborgd. In de toekomst kan dit mogelijk leiden tot kosten. Het onderzoek is in 2011 afgerond en hieropvolgend worden de exacte locaties van de leidingen bepaald en wordt het opzetten van de organisatie omtrent het leidingenbeheer verder opgepakt in 2012.
- De voorbereidende werkzaamheden voor de realisatie van een rioolgemaal Uithuizen en de aanleg van een persleiding van Uithuizen naar de rwzi Uithuizermeeden zijn in 2011 vooruitlopend op de aanpassing van de rwzi Uithuizermeeden uitgevoerd. De realisatie hiervan vindt in 2012 plaats (zie hiervoor).

Duurzaamheid en energie

- De energiebesparende maatregelen omvatten onder andere het in 2011 vervangen van de oppervlaktebeluchting in Eelde door een bellenbeluchting.
- Het energiebeleidsplan krijgt een vervolg met een uitvoeringsplan energiezorg Noorderzijlvest.
- Het Klimaatakkoord wordt uitgewerkt in een bestuursnotitie waarin de ambitie van het waterschap wordt beschreven ten aanzien van de in het akkoord genoemde doelstellingen. (zie ook programma Water en maatschappij).

Rapportage

- Bij de uitwerking van de energiebesparende maatregelen bij zuiveringstechnische installaties is gebleken dat door uitvoering van verschillende relatief kleine maatregelen aan diverse installaties een grotere besparing gerealiseerd kan worden met een kleinere investering dan de in het jaarplan opgenomen vervanging van de oppervlaktebeluchting van de rwzi Eelde. De voorbereiding van de uitvoering van deze maatregelen is in 2011 gestart; uitvoering hiervan vindt plaats in 2012.
- De realisatie van de ombouw van de aerobie van de rwzi Delfzijl is gestart in september en is eind 2011 gereed gekomen. Door de uitvoering van deze maatregel is een betere (biologische) fosfaatverwijdering gerealiseerd.
- Op de rwzi Wehe-den Hoorn is in 2011 de keramische bellenbeluchting vervangen door een schotelbeluchting. Zowel de ombouw van de selector Delfzijl als de ombouw van de bellenbeluchting zijn energiebesparende maatregelen die vallen onder de MJA-3-afspraken.
- Het energiebeleidsplan wordt in 2012 nader uitgewerkt in een uitvoeringsplan energiezorg Noorderzijvest.
- In 2011 is gestart met de uitwerking van het klimaatakkoord in een bestuursnotitie waarin de ambitie van het waterschap is beschreven ten aanzien van de in het akkoord genoemde doelstellingen. De inhoud van deze bestuursnotitie behelst alle programma's en zal naar verwachting medio 2012 aan het algemeen bestuur worden gepresenteerd.

Programma 4 Water en maatschappij

Het programma Water en maatschappij richt zich op de externe omgeving van het waterschap. Hieronder wordt begrepen de plaats van het waterschap in de maatschappij zoals in de sfeer van de ruimtelijke ordening en economie. Beleids- en kennisontwikkeling op alle relevante werkgebieden van het waterschap, dat in samenspraak met het Rijk, provincies en andere waterschappen plaatsvindt, is ook in dit programma opgenomen.

De werkzaamheden van het bestuur en van externe communicatie worden gezien als maatschappelijke activiteiten. Tevens wordt hieronder begrepen de werkzaamheden die worden verricht in het kader van het vaarwegbeheer (inclusief bruggen). Ten slotte valt onder dit programma het onderhoud en beheer van het cultuurhistorisch erfgoed (voormalige sluisen en woningen), het beheer van onroerende zaken en de uitvoering van het duurzaamheidsbeleid en internationaal beleid.

Financiële rapportage

Basis voor de financiële rapportage is het Jaarplan 2011 waarin opgenomen zijn de kosten ten aanzien van goederen en diensten, de kapitaallasten, de personeelskosten, de baten en de voorgenomen investeringen.

Programma 4 Water en maatschappij								
in € 1.000	LASTEN						BATEN	SALDO KOSTEN
	Kapitaal lasten	Personeels kosten	Goederen & Diensten	Toev. Voor zieningen	On voor zien	Totaal Lasten	Baten	Saldo kosten
Jaarrapp 2011	1.120	2.450	1.528			5.098	215	4.883
Jaarplan 2011 na wijz.	1.161	2.820	1.611			5.592	185	5.407
Jaarplan 2011	1.213	2.808	1.592			5.613	160	5.453
Jaarrapp 2010	1.201	1.943	1.648			4.792	156	4.636
in € 1.000	INVESTERINGEN							
	Bruto	Subsidie	Bijdr.Res	Netto				
Jaarrapp 2011	2.322	329		1.993				
Jaarplan 2011	1.881	418		1.463				
Jaarrapp 2010	1.292	239	10	1.043				

Financiële Rapportage 2011 op hoofdlijnen

De saldokosten van het programma Water en Maatschappij zijn circa € 520.000 lager dan bij de najaarsrapportage is aangegeven. De belangrijkste reden van deze afname is gelegen in het feit dat de personeelskosten binnen dit programma € 370.000 lager zijn uitgevallen. Oorzaak hiervan is dat er beduidend minder uren zijn besteed aan thema- en gebiedsgerichte plannen dan geraamd. Dit geldt ook voor het product plannen van derden.

De lagere kosten voor Goederen en Diensten (ca. € 90.000) is met name te verklaren door het minder inhuren van derden voor adviezen en diensten bij het opstellen van thema- en gebiedsgerichte plannen. De kosten voor de procedure van de benoeming van de nieuwe dijkgraaf waren niet opgenomen in het Jaarplan 2011; de dekking van deze kosten kon gevonden worden binnen dit programma.

Het bruto investeringenniveau was in het jaarplan 2011 begroot op bijna € 1,9 miljoen. Aan het eind van 2011 is ca. € 2,3 miljoen (120%) daadwerkelijk besteed. De oorzaak hiervan is met name het gevolg van de vertraging in de uitvoering van het project sluis Oosterdijkshorn. Deze uitvoering was eerst voorzien in 2010, maar is thans in 2011 grotendeels uitgevoerd. Cofinanciering vanuit het Rijk voor dit project vindt naar verwachting plaats bij de financiële afhandeling in 2012.

In 2011 is tevens gestart met de renovatie van de Boerenbrug te Marsum, waarna deze overgedragen kan worden aan de wegbeheerder, de gemeente Appingedam.

Doelen

De doelen van dit programma zijn:

Voor Water en ruimtelijke ordening:

- a. Het waterschap ontwikkelt en ontsluit informatie en kennis voor gebiedsprocessen.
- b. Het waterschap participeert in gebiedsprocessen en brengt kennis en informatie in.

Voor Water en economie:

- c. Het waterschap zoekt met zijn partners duurzame antwoorden op aan water gerelateerde maatschappelijke vraagstukken.
- d. Het waterschap ontwikkelt beleid voor water en recreatie en voert daaruit voortvloeiende maatregelen uit.
- e. Het waterschap ontwikkelt beleid voor water en energie en voert daaruit voortvloeiende maatregelen uit.

Voor Leven met water

- f. Het waterschap reageert adequaat op calamiteiten en levert de direct benodigde informatie aan de operationele diensten.
- g. Het waterschap informeert de omgeving op transparante wijze.
- h. Het waterschap is toegankelijk voor de samenleving met onder andere de e-overheid.

Inhoudelijke rapportage

Om de hiervoor beschreven doelen in 2015 te bereiken zijn in het Jaarplan 2011 de volgende maatregelen voorzien. Per hoofdthema is gerapporteerd over de voortgang van deze werkzaamheden.

Bestuur

- Op grond van de Waterschapswet en het Kiesbesluit zouden in 2011 de voorbereidingen moeten worden gestart om tijdig de verkiezingen van het algemeen bestuur in 2012 te kunnen organiseren. Gezien de inhoud van het regeerakkoord worden er indirecte verkiezingen via de gemeenteraden georganiseerd. Op dit moment is het niet duidelijk wanneer en hoe de verkiezingen doorgang zullen vinden. In het 2e en 3e kwartaal van 2011 vindt hierover bestuurlijke afstemming plaats met de Unie van Waterschappen. In het Jaarplan 2011 is geen krediet opgenomen voor de voorbereiding van de uitvoering van de verkiezingen.
- In 2011 zal de bestuurlijke stukkenstroom onder de loep worden genomen. Het is de bedoeling om deze stukkenstroom efficiënter in te richten (doorlooptijd verminderen, kwaliteit verbeteren). De verbetervoorstellen worden in 2011 en 2012 geïmplementeerd.
- In 2010 is een start gemaakt met het traject Good Governance. Het is de bedoeling dat de ingestelde projectgroep Governance - in een actief afstemmingsproces met het AB - komt tot een eigentijdse besturingsfilosofie van Noorderzijvest. In het eerste kwartaal wordt door de projectgroep Governance een notitie aangeboden aan het algemeen bestuur.
- In verband met het aflopen van de ambtstermijn van de dijkgraaf van het waterschap per 1 januari 2012 zal een procedure in gang gezet moeten worden tot (her)benoeming. Medio 2011 wordt de procedure aan het algemeen bestuur voorgelegd waarna deze in gang kan worden gezet.

Rapportage

- In het Bestuursakkoord Water is opgenomen dat er indirecte verkiezingen plaatsvinden voor de waterschappen (met uitstel tot 2014). Voorkeur voor directe verkiezingen is, als kanttekening van de waterschappen, in het Bestuursakkoord opgenomen. De Raad van State heeft inmiddels over het wetsvoorstel geadviseerd. De parlementaire behandeling van het wetsvoorstel door de Tweede Kamer heeft niet meer plaatsgevonden in 2011; dit zal naar verwachting plaatsvinden in de eerste helft van 2012. De Unie van Waterschappen heeft in de contacten met de Tweede Kamer het standpunt en de argumenten van de waterschappen nadrukkelijk naar voren gebracht.
- De interne stukkenstroom binnen de ambtelijke dienst is in 2011 op het onderdeel van de vergaderstukken sterk gereduceerd. De vergaderstukken voor directie, dagelijks en algemeen bestuur worden digitaal beschikbaar gesteld aan de ambtelijke dienst via het postsysteem en niet meer in kopie verstrekt. Ook de media ontvangen (in goed overleg) de vergaderstukken voor het algemeen bestuur niet meer per post, maar raadplegen deze via de website.
- De agenda voor de vergaderingen van het dagelijks bestuur kent een andere opzet, ook is inmiddels een besluitenlijst in plaats van een verslag geïntroduceerd.
- Er is een plan van aanpak opgesteld voor de verbetering van de kwaliteit van de directie- en bestuursvoorstellen. De formats voor de bestuursvoorstellen zullen worden aangepast. Vanwege personele wisselingen is de uitvoering doorgeschoven naar (begin) 2012.
- De notitie Governance is in een informatieve vergadering van het algemeen bestuur besproken en toegelicht door een van de leden van de bestuurlijke projectgroep.

Het algemeen bestuur heeft in oktober 2011 ingestemd met de geformuleerde acties en aanbevelingen, deze zullen in 2012 een vervolg krijgen.

- De procedure voor benoeming van een nieuwe dijkgraaf is afgerond. Het algemeen bestuur heeft in de vergadering van 6 juli 2011 de profielschets voor de nieuwe dijkgraaf besproken en vastgesteld en een vertrouwenscommissie ingesteld. De vertrouwenscommissie heeft in oktober 2011 een advies inclusief concept-aanbeveling uitgebracht. De aanbeveling om de heer B. Middel te benoemen tot dijkgraaf van Noorderzijlvest is unaniem door het algemeen bestuur overgenomen. Het koninklijk besluit tot benoeming per 1 januari 2012 is eind december 2011 ontvangen.

Beleid en onderzoek

- Het Klimaatakkoord wordt uitgewerkt in een bestuursnotitie waarin de ambitie van het waterschap wordt beschreven ten aanzien van de in het akkoord genoemde doelstellingen. (zie ook programma Gezuiverd water).
- In 2011 worden watersysteemrapportages uitgevoerd. In deze rapportages wordt onder andere bekeken in hoeverre de uitvoering van KRW-maatregelen daadwerkelijk leidt tot het beoogde (ecologisch) effect op onze watersystemen.
- In 2011 zet het waterschap de in 2010 opgestarte onderzoeken door, met als doel te kijken of de onderzoeken leiden tot innovaties die op termijn door het waterschap (of door anderen) kunnen worden geïmplementeerd. Te denken valt hierbij aan onderzoek op het gebied van het zuiveren met kroos en watervlooiën en het onderzoek naar de effecten van het plaatsten van helofytenfilters in vijvers in stedelijke gebieden.
- Samen met onder andere de provincie Groningen wordt een Hoogwater studie (HOWA III) uitgevoerd, waarbij in kaart wordt gebracht welke maatregelen tot 2050 noodzakelijk zijn bij het doorzetten van de klimaatscenario's. Hierbij wordt tevens een doorkijk gegeven naar het jaar 2100.
- In 2011 zal worden gewerkt aan het realiseren van een monitoringsbeleidsplan voor voldoende, gezond en gezuiverd water.

Rapportage

- In 2011 is gestart met de uitwerking van het klimaatakkoord waarin de ambitie van het waterschap is beschreven ten aanzien van de in het akkoord genoemde doelstellingen. De inhoud van deze bestuursnotitie behelst alle programma's en zal naar verwachting medio 2012 aan het algemeen bestuur worden gepresenteerd (zie ook programma Gezuiverd water).
- In 2012 wordt gerapporteerd wat de stand van zaken is ten aanzien van de voortgang en effecten van de KRW maatregelen.
- Innovatieve onderzoeken hebben plaatsgevonden ten aanzien van het gebruik van kroos in relatie tot zuivering van water, slibonderzoek, vernieuwing monitoringstechnieken, schoon water in met riet begroeide sloten en hergebruik biomassa (duurzame energie). Alle innovatieve projecten vinden plaats in samenwerking met meerdere (overheids)organisaties, opleidingsinstellingen of marktpartijen.
- Teneinde de veiligheid van het boezemsysteem op middellange termijn te analyseren op veiligheid is, gezamenlijk met de provincies Groningen, Drenthe en Fryslân en de waterschappen Hunze en Aa's en Fryslân, de uitvoering van een nieuwe hoogwaterstudie voorbereid: Droge Voeten 2050 (voorheen HOWA 3 genoemd).
- Het definitieve monitoringsbeleidsplan wordt halverwege 2012 opgeleverd. Het monitoringsbeleidsplan wordt samen met het waterschap Hunze en Aa's tot uitvoering gebracht.

(Vaar-)Recreatie

- De zwemwaterprofielen zijn opgesteld, waaruit in 2011 een maatregelenprogramma wordt samengesteld.
- In 2011 worden de mogelijkheden in beeld gebracht van het eventueel overdragen van bruggen aan wegbeheerders. De kosten voor het onderhoud van deze bruggen worden hierbij nadrukkelijk meegenomen.
- Afrondende werkzaamheden aan de sluis Oosterdijkshorn vinden in 2011 plaats. Daarnaast vindt in 2011 renovatie plaats van de Dijkstilbrug.

Rapportage

- De zwemwaterprofielrapportages voor de zwemwaterlocaties zijn opgesteld. Grote maatregelen uit de analyse van de zwemwaterprofielen ten laste van het waterschap zijn niet naar voren gekomen.
- De toestand van de bij het waterschap in beheer zijnde bruggen is in 2011 in beeld gebracht.

Bij de keuze voor groot onderhoud van bruggen wordt duidelijk de relatie gelegd met de mogelijkheid de bruggen over te dragen aan de wegbeheerder. De renovatie van Dijkstilbrug is daarom niet in 2011 uitgevoerd. De Boerenbrug daarentegen wordt wel in overdraagbare staat gemaakt om vervolgens aan de gemeente over te dragen. De aanbesteding voor het renoveren van de Boerenbrug heeft in 2011 plaats gevonden. Realisatie hiervan en de overdracht aan de gemeente vinden plaats in 2012.

- De afrondende werkzaamheden aan de sluis Oosterdijkshorn zijn nagenoeg gereed gekomen in 2011. Door het moeten uitvoeren van aanvullende werkzaamheden – ontstaan door schade aan het werk - is de uitvoering vertraagd. De laatste afrondende werkzaamheden vinden in de eerste maanden van 2012 plaats.

Cultuurhistorie

- In 2011 vindt afronding plaats van de restauratiewerkzaamheden van een tweetal sluisen in Veenhuizen.
- We ontwikkelen in 2011 een beleidsplan Cultuurhistorisch Erfgoed waarin is beschreven hoe het waterschap zijn erfgoed wil beheren. In dit beleidsplan komen eveneens archeologie en cultuurhistorische waarden aan bod.

Rapportage

- De restauratiewerkzaamheden van de sluisen in Veenhuizen zijn in 2011 afgerond.
- In het kader van het behoud van cultuurhistorisch erfgoed heeft het algemeen bestuur in 2011 krediet verleend voor de renovatie van sluis Wetsinge. Uitvoering hiervan vindt conform planning plaats in 2012 met cofinanciering vanuit de gemeente en Regiopark Groningen-Assen.

Waterketen en stedelijke wateropgave

- In 2011 wordt een beleidsnotitie opgesteld met daarin een visie waar het waterschap Noorderzijvest staat in de (afval)waterketen en op welke wijze het daarin met andere partners acteert. Hiermee wordt een regionale invulling gegeven aan het Nationaal Bestuursakkoord Waterketen.
- Tevens wordt in 2011 een beleidsnotitie opgesteld met daarin een visie met bijbehorende strategie over hoe op de middellange en lange termijn het zuiveringsproces verder geoptimaliseerd kan worden. Het verlagen van de exploitatielast is hierbij een belangrijk uitgangspunt.
- In 2010 zijn, mede naar aanleiding van Operatie Storm, de gesprekken met gemeenten en haar vertegenwoordigers opgestart om in gezamenlijkheid te zoeken naar efficiency verbeteringen in de keten. In 2011 willen we de gemaakte afspraken met gemeenten gaan formaliseren door middel van het sluiten van afvalwaterakkoorden. In 2011 zal minimaal één afvalwaterakkoord gesloten worden met één of meerdere gemeenten.
- In 2010 is in het kader van het formuleren van de stedelijke wateropgaven gestart met het in kaart brengen van concrete maatregelen met de gemeente Groningen. In 2011 wordt dit proces met de resterende gemeenten gestart.

Rapportage

- Met het opstellen van een zuiveringsvisie plus bijbehorende strategie is in de tweede helft van 2011 een start gemaakt. In het voorjaar van 2012 wordt deze zuiveringsvisie aan het algemeen bestuur voorgelegd. De zuiveringsvisie gaat ook in op de vraag waar wij staan in de waterketen en hoe wij hierin willen acteren.
- In juli 2011 is het Regionaal Waterketenakkoord "Water met Vuur" ondertekend door dertig gemeenten, twee waterbedrijven en twee waterschappen (Hunze en Aa's en Noorderzijvest). Onderdeel van het akkoord is het gezamenlijk uitvoeren van onderzoek naar meer doelmatig investeren en beheren in de waterketen. Het onderzoek kan tot afspraken leiden die worden vastgelegd in (afval)waterakkoorden. De verwachting is dat eind 2012 de eerste regionale akkoorden zijn getekend.
- Dit voorjaar is de eerste samenwerking op het gebied van het beheer en onderhoud van de riolering beklonken tussen de gemeenten Appingedam, Delfzijl en Loppersum en het Waterbedrijf Groningen en de waterschappen Noorderzijvest en Hunze en Aa's. RioNoord is de uitvoeringsorganisatie. De samenwerking verloopt naar een ieders tevredenheid. Medio 2012 zal deze uitvoering worden geëvalueerd.
- In 2010 is het proces om te komen tot de stedelijke wateropgave voor het gehele beheergebied van het waterschap opnieuw opgestart. Medio 2011 is het rapport met hierin de opgaaf per gemeente definitief gemaakt. In overleg met gemeenten zal het waterschap in 2012 bepalen waar, wanneer en welke maatregelen genomen moeten worden om te gaan voldoen aan de opgave. Dit wordt verbonden met de uitvoering van de boezemveiligheidsstudie Droge Voeten 2050. De maatregelen zullen op basis van doelmatigheid worden bepaald.

Waterbewustzijn

- In 2011 worden vervolgstappen gezet in de organisatieontwikkeling, te weten het realiseren van een goed relatiebeheer. Daartoe worden een relatiebeheerplan, een accountplan en een klachtencoördinatieplan opgesteld en wordt gestart met de uitvoering daarvan. Het uitvoeren van een imago-onderzoek maakt hier onderdeel van uit. Hiermee wordt tevens invulling gegeven aan het concretiseren en vervolgens meten van de prestatie-indicator 'ingelandentevredenheid' zoals genoemd in paragraaf 4.2. Het doel van goed relatiebeheer is conform het Strategieplan dat het waterschap zijn klanten kent, open verbindingen met hen heeft en goed bereikbaar is voor de buitenwereld. De in ontwikkeling zijnde plannen moeten daaraan invulling geven.
- Vanuit het webbeheer zal gewerkt worden aan vergroting van het aanbod van digitale informatie vanuit het waterschap richting de "buitenwereld" en vice versa. Met het inrichten van een E-loket c.q. vernieuwing van het internetplatform wordt hieraan invulling gegeven.
- Voor de verdere inrichting van de klachtencoördinatie is het nodig te beschikken over een klachtenregistratiesysteem. In 2011 wordt hiertoe een programma van eisen opgesteld en een eerste aanzet gegeven voor de inrichting ervan. Het doel is dat het waterschap vanaf medio 2012 de beschikking heeft over een effectief en efficiënt werkend klachtenregistratiesysteem.

Rapportage

- Er is intensief gewerkt aan de verdere invulling van het relatiebeheer binnen het waterschap. Op alle niveaus (communicatie, accountmanagement, klachtenmanagement, internationaal beleid en E-overheid) zijn stappen gezet in de richting van het doel om in 2013 als waterschap Noorderzijlvest meer bekend en erkend te zijn door de samenleving.
- In januari 2011 zijn het communicatiebeleidsplan en persbeleidsplan bestuurlijk vastgesteld, waarmee een belangrijk kader is aangebracht voor de strategische invulling van de communicatie en het mediabeleid. In september is het visiedocument Relatiebeheer waterschap Noorderzijlvest 2010-2013 door het dagelijks bestuur geaccordeerd. Het betreft een beleidsvisie op relatiebeheer welke naderhand wordt uitgewerkt in deelplannen (daarvan zijn het communicatiebeleidsplan en het document E-overheid inmiddels gereed).
- Het waterschap is nauw betrokken bij het landelijke positioneringvraagstuk. Doel daarbij is de waterschappen meer als sector te profileren. Noorderzijlvest is in 2011 nauw betrokken geweest bij het landelijk overleg van communicatieadviseurs waterschappen en draagt daarmee substantieel bij aan de advisering aan de Unie van Waterschappen.
- In het kader van E-overheid is sinds 2011 de complete decentrale regelgeving online beschikbaar, is een verwijzing aangebracht naar de digitale watertoets en is inmiddels informatie beschikbaar over de zwemwaterkwaliteit en de waterpeilen.
- Eind 2011 was het Waterloket geheel operationeel. Globaal betekent dit dat de opname van klachten en meldingen centraal plaatsvindt (frontoffice) en dat de afhandeling gebeurt binnen de processen (backoffice). Het waterloket maakt gebruik van een vijftal backofficeloketten waarbij de regie wordt bewaakt door de klachtencoördinator. Parallel aan de instelling van het waterloket liep een traject gericht op een effectieve en efficiënte inrichting van het loket.
- Waterschap Noorderzijlvest sluit voor het internet aan bij de nationale standaard van de waterschappen. De landelijke planning is hierin niet gehaald. De standaard komt in 2012 beschikbaar. Daartoe zal vanuit Het Waterschapshuis een aanbesteding plaatsvinden voor de aanschaf van een nieuw content managementsysteem (CMS).
- Voor wat betreft het vergroten van het waterbewustzijn zijn in het afgelopen jaar de volgende in het oog springende activiteiten ondernomen: de vismigratiedag in het kader van Living North Sea, gastlessen op scholen rond de GEO-week, de bijdrage aan de World Canal Conference (met netwerkarakter), het digitale Jaaroverzicht 2010 en de maatschappelijke stage van middelbare scholieren en de Dag van de Dijk.
- Het algemeen bestuur heeft zich in 2011 uitgesproken voor deelname aan internationale projecten op het gebied van ontwikkelingssamenwerking. Dit heeft geleid tot een oriëntatie op mogelijke projecten en het beschikbaar stellen van budgetten voor de komende jaren. In 2012 zal het geformuleerde internationale beleid worden geconcretiseerd. Hiertoe wordt samenwerking gezocht met andere overheden, waaronder (buur)waterschappen.
- In 2011 zijn voorbereidingen getroffen voor een in 2012 uit te voeren ingelanden- / klanttevredenheidsonderzoek.

Programma 5 Bedrijfsvoering

Bedrijfsvoering is geen programma in het Waterbeheerplan. Onder dit programma vallen het werk van de ondersteunende processen, concerncontrol en de faciliteiten van het waterschap.

Er is de afgelopen tijd een grotere focus op de bedrijfsvoering met onder andere meer aandacht voor strategische projecten, het uitrollen van planmatig werken voor de gehele organisatie en het meer sturen op programma's.

Financiële rapportage

Basis voor de financiële rapportage is het Jaarplan 2011 waarin opgenomen zijn de kosten ten aanzien van goederen en diensten, de kapitaallasten, de personeelskosten, de baten (exclusief waterschapsbelastingen) en de voorgenomen investeringen.

Programma 5 Bedrijfsvoering								
in € 1.000	LASTEN						BATEN	SALDO KOSTEN
	Kapitaal lasten	Personeelskosten	Goederen & Diensten	Toev. Voor zieningen	On voor zien	Totaal Lasten	Baten	Saldo kosten
Jaarrapp 2011	1.481	5.233	6.584	293		13.591	1.584	12.007
Jaarplan 2011 na wijz.	1.464	5.241	7.148		50	13.902	1.182	12.720
Jaarplan 2011	1.624	4.867	6.981		50	13.522	1.874	11.648
Jaarrapp 2010	1.516	4.886	7.816	287		14.505	3.048	11.457
in € 1.000	INVESTERINGEN							
	Bruto	Subsidie	Bijdr. Res	Netto				
Jaarrapp 2011	817			817				
Jaarplan 2011	420			420				
Jaarrapp 2010	1.135		164	971				

Financiële Rapportage 2011 op hoofdlijnen

De saldo kosten van het programma Bedrijfsvoering zijn ruim € 700.000 lager dan bij de najaarsrapportage is aangegeven. De belangrijkste oorzaak van deze afname is het gevolg van lagere kosten voor Goederen en Diensten (€ 560.000). De belangrijkste redenen hiervoor zijn:

- minder kosten voor de heffing en invordering van de waterschapsbelastingen (€ 180.000) ten gevolge van een lagere bijdrage in de exploitatiekosten van Hefpunt dan geraamd;
- minder kosten voor interne faciliteiten (€ 140.000) ten gevolge van de besparing op gebruiksgoederen (€ 50.000);
- minder kosten voor informatisering en automatisering (€ 230.000) ten gevolge van minder onderhoudskosten en minder bijdragen aan derden;
- meer kosten voor beheer/onderhoud centrale tractie (€ 120.000) ten gevolge van een toename van de brandstofkosten en kosten voor lease auto's.

De toevoeging voorzieningen betreft de dotatie aan de voorzieningen voor toekomstige verplichtingen ten aanzien van pensioenen en wachtgelden voormalig bestuur en - personeel. De baten laten ten opzichte van de najaarsrapportage een voordeel zien van ruim € 400.000. De belangrijkste reden is dat de bespaarde rente op de eigen financieringsmiddelen hoger uitviel dan geraamd (€ 200.000). Verder is een bedrag van ca. € 130.000 ontvangen wegens aftrek van btw op gemengde kosten voor de jaren 2006 tot en met 2010 (pro rata aftrek).

Het bruto investeringsniveau voor het programma Bedrijfsvoering was in het jaarplan 2011 begroot op circa € 0,4 miljoen. Aan het eind van 2011 is ca. € 0,8 miljoen daadwerkelijk besteed. De oorzaak van deze overschrijding ten opzichte van het jaarplan is met name het gevolg van de aanschaf van tractie dat voor een deel doorgeschoven was vanuit 2010. Voor een klein deel (€ 70.000) gold dit ook voor de aanschaf van hardware 2010.

Doel

Het gedurende de planperiode zo doelmatig en doeltreffend mogelijk faciliteren van de primaire programma's. In 2010 is de reorganisatie doorgevoerd. De nieuwe structuur is procesgericht. Doel voor de komende jaren is het realiseren van een efficiënte en effectieve organisatie. In de komende jaren optimaliseert de organisatie daartoe de processen en worden de medewerkers getraind in de gewenste houding en het gewenste gedrag.

Inhoudelijke rapportage

Om de hiervoor beschreven doelen in 2015 te bereiken zijn in het Jaarplan 2011 de volgende maatregelen voorzien. Per hoofdthema is gerapporteerd over de voortgang van deze werkzaamheden.

Mens en organisatie

- De procesinrichting wordt in 2011 verder verbeterd. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van een procesverbeteringsmethode die zich met name richt op de toegevoegde waarde van activiteiten binnen een proces. Eind 2010 is deze methode geïntroduceerd in de organisatie en heeft er een eerste verkenning plaatsgevonden in deze wijze van denken en werken. Deze verkenningsronde loopt in het eerste kwartaal 2011 af. Het doel van procesoptimalisatie is meer doen met hetzelfde. Door slimmer te werken kunnen mensen en middelen beter worden benut.
- In 2011 wordt voor het eerst een medewerkertevredenheidsonderzoek uitgevoerd. Medewerkertevredenheid is één van de prestatie-indicatoren waarop het dagelijks bestuur de organisatie wil monitoren. De resultaten van het onderzoek worden gebruikt als eerste referentie voor de medewerkertevredenheid in de toekomst.
- Het verder ontwikkelen van talenten wordt in 2011 door de unitmanagers opgepakt. Het doel is te komen tot een werkwijze waarin de medewerker verantwoordelijkheid kan en wil nemen voor zijn eigen ontwikkeling.
- Om het veiligheidsbewustzijn van de medewerkers te verhogen staat 2011 in het teken van het werken aan betrouwbaarheid met het borgen van vastgestelde procedures, werkwijzen en standaards.

Rapportage

- De procesinrichting is in 2011 verder verbeterd. Hiervoor is gebruikt gemaakt van de zogenaamde Lean-methode. Meerdere Leantrajecten zijn uitgevoerd. De meerwaarde is op dit moment vooral terug te zien in kortere doorlooptijden van de processen, een meer heldere rolverdeling voor de medewerkers en daarmee een betere sturing op het proces.
- In 2011 is een eerste medewerkertevredenheidsonderzoek (MTO) uitgevoerd, als mede een onderzoek naar de doeltreffendheid (DTO) van de organisatie en een evaluatie van de reorganisatie (ER). De uitkomsten van het MTO zijn op organisatieniveau in een drietal bijeenkomsten besproken met de medewerkers. Daarnaast zijn de uitkomsten op managementniveau besproken in de desbetreffende units en met het management. Deze bijeenkomsten, inclusief de uitkomsten van het DTO en ER en de opbrengst van de leiderschapsleergang hebben geleid tot het formuleren van verbeterpunten en acties op alle niveaus. De resultaten van een volgend MTO onderzoek moeten een verbetering laten zien.
- De unitmanagers hebben in aansluiting op de planningsgesprekken en de voortgangsgesprekken in november de beoordelingsgesprekken met de medewerkers gevoerd. Er zijn geen bezwaren ingediend. Een evaluatie van deze HR gesprekken laat zien dat we hier op de goede weg zijn.
- In de loop van 2011 heeft bij een aantal functies een herwaardering van de functie plaatsgevonden. Dit heeft geleid tot een wijziging van de functieschaal bij een aantal medewerkers. De financiële gevolgen hiervan konden binnen het beschikbare budget worden opgevangen.
- Door ongeveer 50 medewerkers is in het begin van het jaar een cursus projectmatig werken gevolgd (in company). Tool en formats om het projectmatig werken te ondersteunen zijn geupdate. De mate van projectmatig werken is vervolgens gemonitord, waarbij vooruitgang zichtbaar is.
- De unit Dienstverlening heeft als vervolg op de communicatietraining die in het eerste kwartaal werd gevolgd, een training gehad op het gebied van communicatiestijlen, proactief handelen, verwachtingen managen en intervisie. Deze opleidingscyclus waarin de communicatieve vaardigheden centraal staan loopt door in 2012.
- In de unit Beheer en Onderhoud zijn diverse individuele opleidingstrajecten in gang gezet. Deze trajecten hebben betrekking op zowel vakinhoudelijke kennis als op persoonlijke competenties.
- Het management heeft in juni de leiderschapsleergang afgerond. De opdrachten die aan dit traject verbonden waren, zijn in de tweede helft van dit jaar verder uitgewerkt en zijn meegenomen in de acties naar aanleiding van de uitkomsten van het MTO, DTO en ER.

- Om het veiligheidsbewustzijn van de medewerkers te verhogen zijn voor de unit beheer en onderhoud onder andere trainingen snoeien, heftruck rijden en bosmaaien verzorgd. Veiligheid en arbozaken is een standaard agendapunt en er zijn verschillende presentaties in de unitoverleggen rond dit thema verzorgd. In navolging op het vergroten van het veiligheidsbewustzijn van de medewerkers is er ook speciale aandacht besteed aan de groep van leidinggevendenden. Hun rol in het veiligheidswerken is doormiddel van een presentatie verduidelijkt.
- Er is een standaard opgezet voor het opstellen van Veiligheid-Gezondheid-Welzijn (VGW) adviezen en Safety Flyers. Er zijn acht adviezen en Safety Flyers (vier naar aanleiding van incidenten) uitgegeven.
- Ter verbetering en borging van veilig werken is er gewerkt aan de invoering van het veiligheidsmanagementsysteem (OHSAS 18001).

Informatievoorziening bedrijfsprocessen

- In 2010 is het managementinformatiesysteem in de basis gerealiseerd voor de sturing van het reguliere werk. In 2011 zal de nadruk liggen op de ontwikkeling en het ontsluiten van managementinformatie voor sturing van de projecten;
- De procesverbetervoorstellen kunnen in een aantal gevallen worden gerealiseerd met automatisering van de informatievoorziening. In 2011 zal een aantal van die trajecten worden gestart.

Rapportage

- Het procesverbetervoorstel voor de salaris- en personeelsadministratie is in uitvoering en is onder andere gerealiseerd met een persoonlijk portal (YouPP=Your Personal Portal). Dit is gebaseerd op de servicegedachte, waarbij medewerkers en leidinggevendenden als interne klant zelf hun eigen personeelsinformatie kunnen opvragen en actueel houden. Het eerste onderdeel hiervan (reisdeclaraties) is gereed. In 2012 wordt het verder geïmplementeerd.
- Het procesverbetervoorstel financiële administratie is in 2011 uitgewerkt (minder controles) voor wat betreft de borging van de continuïteit. Het proces van bestellen tot betalen wordt nog in 2012 verder procesmatig uitgewerkt.
- De migratie van Windows naar Novell is nu voor zowel waterschap Noorderzijlvest als het Hefpunt gereed.
- In het procesverbetervoorstel "Optimaliseren inwinnen van gegevens" is in 2011 een aantal werkzaamheden doorgevoerd die betrekking hebben op automatisering van de informatievoorziening. Zo wordt in het veld niet langer gewerkt met analoge kaarten waarvan de gegevens later in het waterschapshuis worden overgetypt in het centrale systeem, maar worden de gegevens in het veld ingetypt in mobiele apparatuur en vervolgens automatisch overgezet in het centrale systeem. Daarnaast is software aangeschaft en ingericht om het controleren van de kwaliteit van gegevens te automatiseren.
- Het Management Informatie Systeem (MIS) ter ondersteuning van de bedrijfsvoering is grotendeels gerealiseerd, en wordt conform de planning in 2012 voortgezet.
- De projecten ten behoeve van het opleveren van leggers voor watersysteembeheer en waterveiligheid zijn in uitvoering, zodat op 1 januari 2013 voldaan kan worden aan de waterwet. De procesbeschrijving om de leggers op te bouwen en vast te stellen zijn afgerond. Daadwerkelijke opbouw van de leggers is in uitvoering.

Control

- De doelmatigheids- en doeltreffendheidsonderzoeken zullen door het dagelijks bestuur worden geïnitieerd en extern dan wel intern worden uitgevoerd. Het dagelijks bestuur zal het onderzoeksplan voor 2011 ter kennisname toezenden aan het algemeen bestuur;
- Het uitvoeren van diverse audits: dit betreft naast de jaarlijkse interne audits naar veilig en gezond werken (VGW) tevens audits op projecten en op de organisatie-ontwikkeling.
- Het verder vorm en inhoud geven aan het leereffect (check) binnen de organisatie: op basis van de uitvoering van plannen zijn leereffecten te benoemen voor de volgende planvorming (cyclisch proces).

Niet alleen binnen processen is te leren, ook organisatiebreed kan er sprake zijn van een leereffect. Eind 2010 zullen de definitieve kaders voor de checkfunctie worden vastgesteld. Hiermee zal in 2011 moeten worden gewerkt.

Rapportage

- In 2011 zijn drie doelmatigheids- c.q. doeltreffendheidsonderzoeken uitgevoerd. De uitkomsten van het onderzoek 'interne versus externe uitvoering' is in de vergadering van het algemeen bestuur in november besproken. Het tweede onderzoek betrof een doeltreffendheidsonderzoek naar de reorganisatie.

In de vergadering van het algemeen bestuur van maart 2012 worden de resultaten hiervan besproken. Ten slotte wordt jaarlijks een proces doorgelicht op doelmatigheid. In 2011 is gestart met het proces calamiteitszorg. De uitkomsten hiervan worden begin 2012, gelijk met het onderzoeksprogramma voor 2012, aangeboden aan het algemeen bestuur.

- In opdracht van de secretaris-directeur zijn in 2011 twee audits uitgevoerd naar veilig en gezond werken (VGW) binnen de organisatie. De eerste audit betrof de 'borging van VGW in de nieuwe organisatie' en in de tweede audit is gekeken naar 'VGW in projecten'. De algemene conclusie uit beide audits is dat VGW de nodige aandacht heeft in de organisatie. Op een aantal punten, zoals verdeling van bevoegdheden en verantwoordelijkheden, zijn verbeteringen in door te voeren.
- De 'check' in de organisatie is in 2011 nader gedefinieerd als het 'met elkaar doen en met elkaar leren'; ofwel het waterschap is een continue lerende organisatie. Instrumenten om de check uit te kunnen voeren (zoals procesverbeteringen, evaluaties of audits) zijn benoemd. Op basis van de uitkomsten van de check zal de uitvoering eventueel worden bijgesteld. Merkbaar is inmiddels dat binnen de processen aandacht is voor het leren en verbeteren.

Juridisch en financieel beleid en beheer

- Rechtmatigheid blijft aandacht vragen van de organisatie. Zowel intern als extern (door de accountant) zal getoetst worden op (financieel) rechtmatig handelen. Een steeds scherpere hantering van de normering maakt continue scherpere bij het inkoopproces noodzakelijk. De doelstelling is dat bij de Jaarrapportage goedkeurende verklaringen worden ontvangen van de accountant op zowel getrouwheid als op financiële rechtmatigheid.

Rapportage

- Ten tijde van het opstellen van de Jaarrapportage wordt intern door de concerncontroller een tweede controle op rechtmatig inkopen en aanbesteden uitgevoerd. De uitkomsten hiervan worden door de accountant gebruikt bij hun controle op de Jaarrapportage. In het najaar van 2011 is intern een eerste onderzoek over 2011 uitgevoerd. Daarbij is ook gekeken naar de aanbevelingen naar aanleiding van de controle over 2010. De meeste van de toen geconstateerde onrechtmatigheden zijn inmiddels opgeheven. Het aantal fouten bij de tussentijdse controle waren beperkt en vielen ruim binnen de toegestane foutmarge van 1% (van de lasten).
- In 2011 is een landelijke bestuurlijke commissie ingesteld onder leiding van dhr. M.A.P. van Haersma Buma om te komen tot een afronding van het TAX-i project. De onderhandelingen hierover zijn eind 2011 gestart. Afrekening met de waterschappen is voorzien in 2012. Ten tijde van het opstellen van de jaarrekening waren de financiële gevolgen voor het waterschap niet betrouwbaar in te schatten.

Faciliteiten

- In 2011 zal worden nagegaan in welke mate de aanbevelingen uit het in 2010 uitgevoerde vooronderzoek kunnen worden geconcretiseerd in een nieuw huisvesting- en werkplekconcept.

Rapportage

- Het nieuwe huisvesting- en werkplekconcept wordt naar verwachting in 2012 uitgewerkt. Een en ander is afhankelijk van de implementatie van het Tijd en Plaats Onafhankelijk Werken (TPOW). Realisatie in 2011 was niet haalbaar omdat de focus meer op de procesverbetering lag (zie ook hiervoor).

1.2 Paragrafen

A. Ontwikkelingen sinds het vorige begrotingsjaar

In deze paragraaf wordt ingegaan op interne en externe ontwikkelingen die sinds het vaststellen van het Jaarplan 2011 zich hebben voorgedaan. Daarnaast worden hier ook afwijkingen van de uitgangspunten en grondslagen zoals deze voor de vorige begroting zijn gehanteerd besproken.

Doelen

Beleidsmatig is er geen sprake van een koerswijziging ten opzichte van voorgaande jaren. De doelen uit het Waterbeheersplan zijn leidend geweest in het voorliggende Jaarplan 2011.

Bestuursakkoord Water

Sinds de benoeming van het nieuwe kabinet zijn de overleggen in het kader van de "Actie STORM" hervat, tegelijkertijd met beraadslagingen over efficiëntere taakverdeling tussen de overheidslagen. In april 2011 mondde dat uit in de ondertekening van het Hoofdlijnenakkoord (over de taakverdeling tussen overheden) en het Bestuursakkoord Water (over het waterbeheer en de waterzuivering). Ondertekenaars zijn de regering, en namens de leden, de voorzitters van de koepels UvW, VNG en IPO. Bestuurlijk en ambtelijk is in de weg naar het tot stand komen van de akkoorden via de UvW-kanalen inbreng en terugkoppeling gerealiseerd. De reeds bestaande samenwerking in de afvalwaterketen tussen gemeenten en waterschap Hunze en Aa's is, conform hetgeen in het Bestuursakkoord is overeengekomen, reeds in 2010 en 2011 geïntensiveerd. Dit leidde tot gezamenlijke initiatieven voor de optimalisatie van het zuiveringsproces en voor sterke onderlinge coördinatie.

In het Jaarplan 2011 is geen rekening gehouden met de kosten van de overdracht van de muskusrattenbestrijdingsorganisatie van de provincie Groningen aan het waterschap. Ten aanzien van deze overdracht is bij het vaststellen van de Jaarrapportage 2010 besloten € 1,0 miljoen als bestemmingsreserve op te nemen. Op 1 oktober zijn de vangers in dienst gekomen van het waterschap. De kosten van de totale overdracht zijn grotendeels in 2011 verantwoord en onttrokken aan de daartoe bestemde reserve. Definitieve (financiële) afwikkeling van kosten huisvesting 2e halfjaar 2011 en overname onroerende goederen vindt plaats in 2012. De verwachting is dat de gecreëerde bestemmingsreserve voldoende is.

Overige ontwikkelingen

- In het voorjaar is bekend geworden dat de dijkgraaf, de heer H. van 't Land, per 1 januari 2012 zou vertrekken. De procedure voor de benoeming van een nieuwe dijkgraaf is in 2011 opgestart en afgerond. Op 18 januari 2012 heeft de beëdiging van de nieuwe dijkgraaf, de heer B. Middel, door de Commissaris van de Koningin plaatsgevonden.
- De subsidie voor de realisatie van de waterberging Peize (€ 3 miljoen) is in 2011 volledig toegekend en ontvangen en derhalve in de jaarrekening 2011 verwerkt.
- Het eerste resultaat van samenwerking in de waterketen is geboekt. Het beheer en onderhoud van de riolering in een drietal gemeenten vindt plaats in RioNoord-verband.
- De Gemeenschappelijke Regeling met het waterschap Hunze en Aa's is in de loop van 2011 herzien. Er zijn voor de jaren 2011 en 2012 vaste prijs-prestatie afspraken gemaakt over de onderlinge dienstverlening op het gebied van zuiveren c.a. (transport, zuiveren en slibverwerking) en laboratoriumwerkzaamheden.
- Met ingang van 2011 heeft het waterschap Noorderzijlvest een andere accountant.

B. Incidentele Baten en Lasten

Incidentele baten en lasten betreffen de baten en lasten die als eenmalig ten opzichte van voorgaande jaren en komende jaren moeten worden beschouwd.

Er heeft zich in de exploitatierekening 2011 een incidentele bate voorgedaan van € 220.000. Deze heeft betrekking op een teruggave omzetbelasting over de periode 2006 tot en met 2010 inzake oppompkosten voor derden (€ 93.000) en een pro rata aftrek op gemengde kosten (€ 127.000).

C. Onttrekkingen aan overige bestemmingsreserves en voorzieningen

Voor een nadere analyse van de onttrekkingen wordt verwezen naar hoofdstuk 2.4.4.

D. Waterschapsbelastingen

Het belastingstelsel omvat de volgende heffingen:

- verontreinigingsheffing.
- zuiveringsheffing.
- watersysteemheffing.

De verontreinigingsheffing is voor directe lozingen op het oppervlaktewater. Het tarief is gelijk aan het tarief voor de zuiveringsheffing. De opbrengsten hiervan gaan naar de taak Watersysteem. De zuiveringsheffing is de heffing van huishoudens en bedrijven. Huishoudens betalen 3 vervuilingseenheden (VE) terwijl een alleenwonende 1 VE betaalt. Bedrijven betalen naar de vuillast waarbij de maatstaf voor heffing op zuurstofbindende stoffen is aangepast van 136 naar 150 gram per VE per dag.

De kosten van het Watersysteem moeten worden opgebracht door 4 categorieën te weten:

- ingezetenen;
- eigenaren gebouwd;
- eigenaren natuur;
- eigenaren (overig) ongebouwd.

In de vergadering van algemeen bestuur van 25 juni 2008 is de kostentoedeling vastgesteld.

De kostentoedeling Watersysteem is als volgt:

- 25% aan de ingezetenen;
- 18,2% aan de zakelijke gerechtigden van ongebouwde onroerende zaken niet zijnde natuurterreinen;
- 0,2% aan de zakelijke gerechtigden van natuurterreinen;
- 56,6% aan de zakelijke gerechtigden van gebouwde onroerende zaken.

Bij de watersysteemheffing wordt geen gebruik gemaakt van tariefdifferentiatie behalve bij de categorie buitendijks gelegen gebouwde en ongebouwde onroerende zaken (niet zijnde natuurterreinen). De korting op het tarief is vastgesteld op 75%.

De categoriegebonden kosten (kosten verkiezingen, WOZ-kosten en kwijtschelding) worden toegerekend aan de betreffende categorieën.

De waterschappen Noorderzijvest, Fryslân en Hunze en Aa's hebben in 2006 besloten tot samenwerking op het gebied van de waterschapsbelastingen. Voor de uitvoering van de heffing en invordering van de genoemde waterschappen is per 1 september 2007 de Gemeenschappelijke Regeling Hefpunt opgericht. De onderlinge afspraken over de dienstverlening zijn in een Service Level Agreement (SLA) vastgelegd, die per 1-1-2008 van kracht werd. Eind 2010 is, na evaluatie en aanpassing, de SLA opnieuw bestuurlijk vastgesteld en per 1-1-2011 van kracht geworden.

Met ingang van 2010 zijn door Hefpunt verbeterlagen in de prognoses doorgevoerd en hebben aanvullende volledigheid- en betrouwbaarheidcontroles plaatsgevonden op de bestanden die Hefpunt gebruikt bij het opleggen van de aanslagen. Hiermee wordt beoogd en tot op zekere mate geborgd dat grote afwijkingen, zoals die zich tussen begroting en realisatie in de jaren 2009 en 2010 hebben gemanifesteerd, zich voor 2011 niet zullen voordoen.

In tegenstelling tot voorgaande jaren wordt niet alleen rekening gehouden met de algemene stijgingspercentages die de Waarderingskamer berekent, maar wordt ook met regionale CBS cijfers gerekend. Op deze wijze ontstaat een meer gedifferentieerd en overwogen heffingsgrondslag. Mede hierdoor, maar anderzijds ook doordat volledigheidscntroles hebben geleid tot de mogelijkheid om meer objecten aan te slaan, stijgt de totale WOZ waarde en daardoor dalen de tarieven voor de categorie gebouwd.

De daling van het tarief voor natuur wordt veroorzaakt door een grotere oppervlakte (ruim 1.000 ha) dan in 2010.

De concept-belastingverantwoording 2011 is medio februari 2012 door Hefpunt beschikbaar gesteld. Deze verantwoording is opgenomen in voorliggende Jaarrapportage. De controleverklaring van Hefpunt is inmiddels opgeleverd. De accountant heeft geen afwijkingen gevonden ten opzichte van de concept-verantwoording.

Tarieven 2011

De vastgestelde tarieven en opbrengsten over 2011 zijn als volgt.

Overzicht tarieven				
Heffing /categorie	heffingseenheid	Jaarplan 2011	Jaarplan 2010	Toename in%
Watersysteemheffing				
Ingezetenen	in € per woonruimte	52,70	51,66	2,0
Gebouwd - binnendijks	in % WOZ-waarde	0,0458	0,0481	-4,8
Gebouwd - buitendijks	in % WOZ-waarde	0,0115	0,0120	
Ongebouwd - binnendijks	in € per ha	47,52	47,14	0,8
Ongebouwd - buitendijks	in € per ha	11,88	11,79	
Natuur	in € per ha	3,28	3,45	-4,9
Verontreinigingsheffing	in € per v.e.	63,46	62,94	0,8
Zuiveringsheffing	in € per v.e.	63,46	62,94	0,8

Waterschapsbelastingen	tarieven 2011	Jaarrek. 2011	Jaarplan 2011	Jaarrek. 2010
Categorie				
Gebouwd - buitendijks	0,0115%	20.000	8.000	0
Gebouwd - binnendijks	0,0458%	16.130.000	16.296.000	17.942.000
Ongebouwd - buitendijks	€ 11,88	4.000	6.000	21.000
Ongebouwd - binnendijks	€ 47,52	5.186.000	5.061.000	5.116.000
Natuur	€ 3,28	52.000	56.000	60.000
Ingezetenen	€ 52,70	7.365.000	7.372.000	6.940.000
Verontreinigingsheffing	€ 63,46	397.000	343.000	410.000
Zuiveringsheffing	€ 63,46	24.908.000	24.858.000	24.046.000
Totale belastingopbrengst		54.062.000	54.000.000	54.535.000

Belastingteruggave voorgaande jaren

Bij de resultaatbestemming over het jaar 2010 is een bestemmingsreserve ad € 944.000 gecreëerd ter dekking van belastingteruggave over voorgaande jaren. Alle acties met betrekking tot het terugbetalen van dit geraamde bedrag zijn in 2011 afgerond. Gebleken is dat de inschatting door Hefpunt van de terug te betalen bedragen te hoog is geweest. Uiteindelijk is voor waterschap Noorderzijlvest een bedrag van circa € 300.000 (inclusief heffingsrente) terugbetaald. Dit bedrag is ten laste van de betreffende bestemmingsreserve gebracht. Het restant ad € 644.000 is vrijgevallen ten gunste van de exploitatie 2011. Hiermee is in de najaarsrapportage reeds rekening gehouden.

Belastingopbrengsten

De bruto belastingopbrengsten zijn in het Jaarplan 2011 begroot op € 55,6 miljoen. Rekening houdend met kwijtschelding en oninbaarheid ad € 1,9 miljoen, bedragen de begrote netto belastingopbrengsten circa € 53,7 miljoen.

Bij de najaarsrapportage is door Hefpunt de inschatting gemaakt dat de belastingopbrengsten lager zullen uitvallen dan begroot. Dit heeft geleid tot een begrotingswijziging van € 357.000 voor deze opbrengsten, waarbij het totaal begrote bedrag uitkomt op € 55.256.000 (exclusief kwijtschelding). De opbrengst inclusief kwijtschelding is ten opzichte van de uitkomsten in de najaarsrapportage uiteindelijk nog € 62.000 hoger uitgevallen.

In het hoofdstuk "Analyse verschillen tussen jaarrapportage en najaarsrapportage" wordt een gedetailleerde toelichting gegeven op de afwijkingen tussen de jaarrapportage en de najaarsrapportage.

Kwijtscheldingsbeleid

Op grond van de Invorderingswet kan aan belastingplichtigen, die niet in staat zijn anders dan met buitengewoon bezwaar hun belastingaanslag geheel of gedeeltelijk te betalen, gehele of gedeeltelijke kwijtschelding worden verleend. Hiertoe heeft het algemeen bestuur besloten, net als de meeste andere waterschappen. De norm is gesteld op 100%. Dit houdt in dat in de regel kwijtschelding wordt verleend aan belastingplichtigen met een inkomen op of onder het bijstandsniveau.

Het aantal verzoeken ligt gemiddeld op ca. 11.000 per jaar. Ongeveer 80% van de aanvragen wordt gehonoreerd. Bij de afhandeling van de verzoeken wordt in de meeste gevallen samengewerkt met de Groninger gemeenten.

Kwijtschelding beperkt zich tot de verontreinigingsheffing, de zuiveringsheffing en de watersysteemheffing ingezetenen. Voor de watersysteemheffing gebouwd, ongebouwd en natuurterreinen is in principe geen kwijtschelding mogelijk omdat het bezit van woningen, gebouwen, ongebouwd en natuurterreinen vermogen veronderstelt.

E. Weerstandsvermogen

Op grond van artikel 14 van de door het algemeen bestuur vastgestelde Verordening beleids- en verantwoordingsfunctie waterschap Noorderzijvest heeft het bestuur in mei 2009 beleid vastgesteld omtrent het weerstandsvermogen, het risicomangement, de reserves en de voorzieningen. Dit beleid omvat een beschrijving van de risico's, het weerstandsvermogen om de risico's te kunnen afdekken en beleid omtrent de vorming en besteding van de reserves en voorzieningen.

De algemene reserve wordt gezien als bron voor de weerstandscapaciteit. De ruimte in het verhogen van belastingtarieven wordt niet aangemerkt als bron voor de weerstandscapaciteit.

Het weerstandsvermogen geeft aan hoe het staat met de financiële positie van het waterschap. Voor het bepalen van de omvang van het weerstandsvermogen is het van belang die risico's te benoemen die anderszins niet zijn te ondervangen, ofwel risico's die niet afgedekt kunnen worden door middel van verzekeringen (overdraagbare risico's aan derden), voorzieningen of onvoorziën.

Het algemeen bestuur heeft in 2008 besloten om baggerwerkzaamheden niet meer te activeren en alle op dat moment onderhanden zijnde baggerprojecten ten laste te brengen van de algemene reserve. In 2011 zijn deze baggerprojecten volledig afgerond. De oorspronkelijke kredieten bedroegen in totaal € 5,9 miljoen.

De uitkomst van de Jaarrapportage 2011 en eerdere bestuurlijke besluitvorming heeft het volgende effect op de algemene reserves. Het resultaat 2011 is opgenomen conform het voorstel bestemming resultaat 2011 (zie Rekeningresultaat in hoofdstuk 2). Bestuurlijke besluitvorming over de bestemming vindt plaats bij de behandeling van de Jaarrapportage.

Algemene reserves/kostendragers	Watersysteem beheer	Zuiverings beheer	Totaal
Stand per 1 januari 2011	3.000.000	2.608.000	5.608.000
Toevoegingen 1 januari 2011	2.469.000	0	2.469.000
Aanwending algemene reserves	-1.140.000	-1.237.000	-2.377.000
Stand per 31 december 2011	4.329.000	1.371.000	5.700.000
Mutatie resultaat 2011	56.000	1.278.000	1.334.000
Stand per 31 december 2011 incl. resultaat 2011	4.385.000	2.649.000	7.034.000

Op basis van de wettelijke voorschriften wordt zowel bij het jaarplan als bij de perspectiefnota (meerjarenbegroting) jaarlijks ingegaan op de geïnventariseerde risico's en het daarbij behorende beleid omtrent het weerstandvermogen.

Het beschikbare weerstandsvermogen per 1 januari 2011 (Jaarrapportage 2010) bedroeg na aftrek van toekomstige (in 2011) baggerprojecten van € 0,5 miljoen € 6,3 miljoen (€ 4,9 miljoen Watersysteembeheer en € 1,4 miljoen Zuiveringsbeheer).

Bij het opstellen van de perspectiefnota 2012-2015 (voorjaar 2011) zijn de financiële gevolgen van de risico's opnieuw in kaart gebracht. Op basis van deze uitgevoerde risico-inventarisatie bedraagt de gewenste omvang van het weerstandsvermogen € 6,3 miljoen. Gesplitst naar de twee taken is dit € 5,4 miljoen Watersysteembeheer en € 0,9 miljoen Zuiveringsbeheer. Per 1 januari 2012 bedraagt het werkelijke weerstandsvermogen € 7 miljoen (€ 4,3 miljoen Watersysteembeheer en € 2,7 miljoen Zuiveringsbeheer).

Het tekort op het Watersysteembeheer zal in de komende jaren door positieve resultaten op de Jaarrapportage moeten worden weggewerkt.

De financiële gevolgen van de risico's zullen bij het opstellen van de perspectiefnota 2013-2016 opnieuw worden geactualiseerd.

In onderstaande tabel is het niveau van het benodigde weerstandsvermogen van (voorjaar) 2011 aangehouden tegen de stand per 1 januari 2012.

Kostendragers	Stand per 1 januari 2012	Benodigde weerstandsvermogen	Tekort (-) Overschot (+)
Watersysteembeheer	4.385.000	5.400.000	-1.015.000
Zuiveringsbeheer	2.649.000	900.000	1.749.000
Totaal kostendragers	7.034.000	6.300.000	734.000

F. Financiering

Algemeen

Als gevolg van de Wet Financiering Decentrale Overheden (wet FIDO) en tevens op basis van de Waterschapswet zijn de waterschappen verplicht een financieringsparagraaf in de Jaarrapportage op te nemen. Deze paragraaf is in samenhang met het treasurystatuut op basis van artikel 108 van de Waterschapswet een belangrijk instrument voor het transparant maken en daarmee sturen, beheersen en controleren van de treasuryfunctie.

De Waterschapswet samen met de nieuwe verslaggevingregels in het Waterschapsbesluit, verankeren de hoofdlijnen van beleid. De in 2011 verwachte publicatie door de Unie van Waterschappen van een nieuw model financieringsstatuut (treasurystatuut), waarmee de aansluiting tussen de nieuwe verordening en het op het Uniemodel gestoelde nieuwe financieringsstatuut in nadere beleidsregels is uitgewerkt, heeft niet plaatsgevonden. Het nieuwe treasurystatuut is nog in ontwikkeling en zal naar verwachting in 2012 aan het Dagelijks Bestuur worden aangeboden.

De kredietcrisis is aanleiding geweest tot het aanpassen van het stelsel van regelgeving in de financiële markten. Een en ander heeft uiteraard ook gevolgen voor het financieringsstatuut. Waar voorheen onder andere kon worden afgegaan op de credit rating die wordt afgegeven door de Nederlandse Bank, zal in de nabije toekomst het algemene beleid rond financiering (veel) voorzigtiger luiden. Overigens financiert het waterschap Noorderzijlvest zijn taken in voorkomende gevallen nagenoeg uitsluitend via eigen financieringsmiddelen en de Waterschapsbank en heeft het waterschap niet voldoende overtollige middelen om deze uit te zetten.

De ontwikkeling van de rente (rentevisie)

Een rentevisie is een toekomstverwachting over de renteontwikkeling, op basis waarvan een financierings- en beleggingsbeleid wordt gevoerd. Afhankelijk van de (interne- of externe) ontwikkelingen zal het waterschap zijn rentevisie actualiseren. De rentevisie zal daarbij mede worden gebaseerd op de rentevisie van enkele gezaghebbende financiële instellingen.

De korte rente is in 2011 laag gebleven. Het 3 maands Euribor rente tarief is gestegen van 1,00% in januari naar 1,47% in december. Het 12 maands Euribor tarief heeft zich rond de 1,4% bewogen. De centrale banken lijken steeds meer het voortouw te nemen in de redding van het financiële stelsel. Na de steunoperatie van de ECB in december waarin zij € 500 miljard in de markt pompten doen zich geruchten over een tweede ronde met dezelfde omvang. In de VS heeft de FED zich voor maar liefst 3 jaar (tot eind 2014) vastgelegd op het huidige zero interest rate beleid. Hierdoor lijkt een verder stijging van de korte rente verder weg dan ooit.

De lange rente (10 jaar) beweegt zich al maanden rond de 3,0%. De markt wordt nog steeds gedreven door zwakke economische vooruitzichten en de huidige crisis is van een pure bankencrisis een overhedencrisis geworden. Naar verwachting zal deze voorlopig ongewijzigd blijven.

De liquiditeitsprognose en de financieringsbehoefte

Een liquiditeitsprognose geeft antwoord op de vraag hoe het komende jaar zal verlopen en of de facturen tijdig kunnen worden betaald. Het beheer van de liquiditeitspositie vindt tot nog toe op hoofdlijnen plaats.

Om nog beter inzicht te krijgen in de financiële huishouding van het waterschap en het cashmanagement wordt de liquiditeitsbegroting in 2012 verder uitgebouwd.

In het Jaarplan 2011 is de financieringsbehoefte van het waterschap per 1 januari 2011 en per ultimo 2011 weergegeven (exclusief de bestemmingsreserve Beheer oude leidingen). Bij het Jaarplan was het uitgangspunt dat de dekking van het financieringstekort gedeeltelijk kon plaatsvinden door gebruik te maken van korte geldfaciliteiten (tot één jaar).

De financieringsbehoefte voor 2011 was als volgt:

Financieringsbehoefte (bedragen x € 1.000)	31-dec-2011	1-jan-2011
Activa		
Materiële en immateriële vaste activa	148.492	141.660
Financiële vaste activa	408	471
A. Totaal vaste activa	148.900	142.131
Passiva		
Algemene reserve	5.698	5.607
Overige reserves	3.122	3.262
Totaal eigen vermogen	8.820	8.869
Voorzieningen	1.982	2.040
Vaste geldleningen	134.060	127.297
Waarborgsommen	27	22
Totaal vreemd vermogen	134.087	127.320
B. Totaal passiva (financieringsmiddelen)	144.889	138.228
A-B Financieringsoverschot c.q. tekort	4.011	3.903

Mutatie financieringsbehoefte (bedragen x € 1.000)	31-dec-2011
Financieringsbehoefte	
Investeringen	17.371
Aflossingen geldleningen	13.238
Totaal financieringsbehoefte	30.609
Dekking van de financieringsbehoefte	
Afschrijvingen	10.546
Opgenomen leningen in 2011	20.000
Afwaardering lening u/g	61
Saldo mutatie eigen vermogen en voorzieningen	-106
Totaal dekking van de financieringsbehoefte	30.501
Mutatie financieringsbehoefte	-108

Op basis van een geraamd financieringstekort eind 2011 en de voorgenomen investeringen 2011, was in het Jaarplan 2011 rekening gehouden met het aantrekken van nieuwe leningen ter hoogte van € 25 miljoen. In 2011 zijn twee leningen afgesloten tot een bedrag van in totaal € 20 miljoen tegen respectievelijk 2,46 en 3,54% en een looptijd van respectievelijk 9 en 10 jaar.

De 'groene' lening groot € 12,75 miljoen, die geparkeerd stond op een bouwdepot ter financiering van de aanleg van waterbergingsgebieden, is in maart 2011 opgezegd. De lening was op dat moment nog ongetrokken. De aanleiding is een fiscale wetswijziging. Deze veroorzaakte een stijging van de fundingkosten, waardoor de reguliere rente bijna op 5% uitkwam.

De kasgeldlimiet en rentekosten verbonden aan de financieringsfunctie

De kasgeldlimiet, een belangrijk wettelijk criterium voor kort vreemd vermogen, is in de wet FIDO gesteld op 23% van de begrote exploitatielasten van enig jaar. Voor het begrotingsjaar 2011 betekent dit een maximale limiet van € 15,7 miljoen. Deze limiet voor de kort geld positie is bij de Waterschapsbank aangevraagd en gehonoreerd. Gezien de huidige rentestand wordt zoveel mogelijk gewerkt met kort geld.

In het Jaarplan 2011 is het rentepercentage (omslagpercentage) voor reeds gedane investeringen (gemiddeld in 2011 geïnvesteerde bedragen) berekend op 4,1%. Dit percentage wordt berekend op basis van in het verleden afgesloten geldleningen en gebruik makend van de eigen financieringsmiddelen. Het definitieve omslagpercentage komt eveneens uit op 4,1% (zie Bijlage F).

De renterisiconorm

De renterisiconorm geeft de beperking weer voor de lange schuldpositie. De wetgever bedoelt hiermee het bedrag aan vreemd vermogen waarover in de toekomst een hogere/lagere rente moet worden betaald dan bestuurlijk wenselijk wordt geacht. De norm voor de waterschappen is een percentage van de stand van de vaste schulden per 1 januari 2011. Dit percentage is voor 2011 gewijzigd en vastgesteld op 30% (in het Jaarplan 2010 was 20% de norm). De stand per 1 januari 2011 bedroeg € 129,3 miljoen. De renterisiconorm is derhalve € 38,8 miljoen. De herfinancieringsbehoefte, de aflossing op bestaande vaste geldleningen, bedroeg € 13,2 miljoen. Hiermee bleef het waterschap binnen de norm.

Risicoparagraaf

Het is van belang de risico's te onderkennen die het waterschap loopt bij het uitoefenen van zijn taken. Op algemene risico's, risico's die zich altijd voor zouden kunnen doen, wordt in het jaarplan niet ingegaan. In de jaarrapportage wordt alleen ingegaan op de risico's die mogelijk anderszins financiële gevolgen hebben voor de exploitatiebegroting. Bij het opstellen van de jaarrapportage heeft actualisatie van de (mogelijke) risico's plaatsgevonden.

In bijlage G. is een totaaloverzicht opgenomen van de mogelijke (juridische en financiële) risico's die het waterschap loopt.

G. Verbonden Partijen

De volgende van belang zijnde samenwerkingsverbanden zijn door het waterschap Noorderzijlvest aangegaan:

Gemeenschappelijke regeling met Hunze en Aa's

In de reglementen van Noorderzijlvest en die van Hunze en Aa's is bepaald dat het waterschap samenwerkt met een of meer andere waterschappen ten behoeve van een doelmatige uitoefening van grootschalige taakonderdelen en dat daartoe een regeling is aangegaan. Tussen beide waterschappen is sinds 1 januari 2000 sprake van een samenwerking ten aanzien van een aantal benoemde activiteiten op het terrein van de afvalwaterinzameling, afvalwaterzuivering, ontwateren en verwerking van slib, laboratoriumwerkzaamheden en sluiten van (dijk)coupures en de beheerkosten fonds oude leidingen. Hiertoe is een lichte gemeenschappelijke regeling aangegaan.

Eind 2009 is, gezamenlijk met waterschap Hunze en Aa's, gestart met het verkennen van mogelijkheden tot verbetering van de huidige regeling. Dit heeft geleid tot een bestuursnotitie en een conceptvoorstel tot herziening van de gemeenschappelijke regeling. In dit voorstel is uitgewerkt dat voor de jaren 2011 en 2012 zal worden afgerekend op basis van vaste prijs/kwaliteitsafspraken. De besturen hebben eind 2011 ingestemd met het voorstel.

Gemeenschappelijke regeling Hefpunt

Per 1 september 2007 is tussen de waterschappen Noorderzijlvest en Hunze en Aa's, alsmede Wetterskip Fryslân een gemeenschappelijke regeling ingericht die is belast met de heffing en invordering van de waterschapsbelastingen. De afspraken over de dienstverlening zijn vastgelegd in een Service Level Agreement.

Eén van de doelstellingen die ten grondslag liggen aan de oprichting van deze gemeenschappelijke regeling, betreft het verlagen van de perceptiekosten van de heffing en invordering van de waterschapslasten. Daarnaast is het borgen van de continuïteit en het verbeteren van de kwaliteit een belangrijk uitgangspunt. Dit alles is mogelijk door bundeling van kennis, kwaliteit en kwantiteit van deze drie waterschappen. Verdere kostenverlaging is mogelijk door schaalvergroting. Door Hefpunt zijn gesprekken gevoerd met diverse gemeenten om ook het opleggen en invorderen van gemeentelijke belastingen onder te brengen bij Hefpunt. Tot op heden heeft dit nog niet geleid tot concrete afspraken. Er vindt overigens nog wel steeds overleg plaats.

De onderlinge afspraken over de dienstverlening zijn in een Service Level Agreement (SLA) vastgelegd, die per 1-1-2008 van kracht werd. Eind 2010 is, na evaluatie en aanpassing, de SLA opnieuw bestuurlijk vastgesteld en per 1-1-2011 van kracht geworden.

Gemeenschappelijke Regeling Het Waterschapshuis

Het Waterschapshuis is opgericht om, vooral op het gebied van Informatie- en Communicatietechnologie, producten te ontwikkelen die voorzien in een brede gezamenlijke behoefte, waarmee samenwerking wordt beoogd tussen waterschappen en andere overheden. Onder regie van het Waterschapshuis spannen de waterschappen zich in om de kwaliteit van de digitale dienstverlening voor en naar burgers en bedrijven te verbeteren en om daarin een kostenbesparing op de ICT uitgaven te bewerkstelligen.

In 2009 is een Gemeenschappelijke Regeling voorbereid. De gemeenschappelijke regeling is formeel per 1 juli 2010 in werking getreden. De overgang van alle producten van de stichting naar de GR moet nog (steeds) plaatsvinden. Expliciet is bepaald dat ieder afzonderlijk waterschap kan beslissen over deelname aan de ontwikkeling en realisatie van producten.

Nederlandse Waterschapsbank N.V.

Hoofddoelstelling van de Nederlandse Waterschapsbank N.V. is het zo goed en goedkoop mogelijk financieren van de Nederlandse publieke sector. De bank streeft niet naar maximale winst, maar naar een bij het karakter van de bank passend optimaal resultaat. Het waterschap Noorderzijlvest is eigenaar van ruim 2% van de aandelen.

RioNoord B.V.

De waterschappen Noorderzijlvest en Hunze en Aa's alsmede het Waterbedrijf Groningen nemen gezamenlijk deel in een rioleringsbedrijf om voor gemeenten in de provincie Groningen rioleringstaken uit te voeren. Met deze samenwerking wordt een structurele kostenbesparing in de waterketen beoogd en wordt de kwaliteit van de rioleringszorg gewaarborgd en verbeterd. Hierdoor wordt tevens een positief effect verkregen op de kwaliteit van het oppervlaktewater. Tevens wordt met deze samenwerking invulling gegeven aan het landelijke waterketenbeleid om een structurele samenwerking tussen partijen in de waterketen te bewerkstelligen. Ultimo 2009 heeft de formele aandelenoverdracht plaatsgehad en is Noorderzijlvest voor 25% eigenaar van de aandelen van RioNoord B.V. Het waterschap Hunze en Aa's heeft eveneens 25% van de aandelen in handen, de overige 50% van de aandelen zijn in handen is van Waterbedrijf Groningen. De driehoofdige directie bestaat uit de secretaris-directeuren van de waterschappen en de directeur van Waterbedrijf Groningen.

N.V. Groninger Monumenten Fonds

De N.V. Groninger Monumenten Fonds is in 2003 door acht partijen opgericht met als doelstelling een wezenlijke bijdrage te zullen leveren aan het in standhouden en beheren van een deel van het cultureel erfgoed in de provincie Groningen. Het waterschap is eigenaar van ruim 9% van de aandelen.

Overige samenwerkingsverbanden

Daarnaast zijn nog enkele lichtere samenwerkingsverbanden aangegaan met andere overheden. Een voorbeeld is die voor de aanleg, het beheer, onderhoud en instandhouding van systemen voor de Individuele Behandeling van Afvalwater (IBA's). Verder kan genoemd worden de beheerovereenkomst met betrekking tot zuiveringstechnische werken tussen het waterschap Noorderzijlvest en Wetterskip Fryslân. Sinds het jaar 2000 zijn afspraken gemaakt over het beheer en de verdeling van kosten. De afspraken zijn overeenkomstig de systematiek die het waterschap Noorderzijlvest in de Gemeenschappelijke Regeling met Hunze en Aa's is overeengekomen.

H. Bedrijfsvoering

Binnen het waterschap Noorderzijlvest bestaat een grote focus op de bedrijfsvoering, waarbij onder andere aandacht bestaat voor strategische projecten, het uitrollen van projectmatig werken door de gehele organisatie en het sturen op de naar programma's ingedeelde Perspectiefnota en Jaarplan. In deze paragraaf wordt kort stilgestaan bij een aantal bijzondere onderwerpen.

Bezetting en verzuim

De toegestane personeelsformatie voor 2011 bedraagt 264,2 fte. Op 1 januari was hiervan 238,9 fte ingevuld. De vacatureruimte bedroeg derhalve 25,4 fte. Op 1 oktober is de personeelsformatie opgehoogd met 18 fte naar 282,2 fte. Op dat moment zijn de muskusrattenvangers overgegaan van de provincie Groningen naar het waterschap Noorderzijlvest.

De vacatureruimte per ultimo 2011 bedraagt 27,3 vacatures. Hiervan zijn 23,1 tijdelijk ingevuld middels externe inleen. De werkelijke vacatureruimte per einde 2011 bedraagt derhalve 4,2 fte. Het ziekteverzuimpercentage over 2011 bedroeg 2,77%, exclusief zwangerschapsverlof en langdurig verzuim. Voor 2010 was dit 3,69% , voor 2009 4,04%, voor 2008 3,45%.

Rechtmatigheid

Naast de controleverklaring met betrekking tot getrouwheid ontvangt het waterschap vanaf 2009 van de accountant tevens een verklaring met betrekking tot de financiële rechtmatigheid. Door de accountant wordt hoofdzakelijk getoetst op nakoming van Europese wet- en regelgeving. In 2008 en 2009 zijn belangrijke stappen gezet teneinde rechtmatig te handelen. Dit heeft geresulteerd in een intern controleprogramma en het toetsen van de processen op rechtmatig handelen. De accountant heeft over 2009 fouten in de aanbesteding geconstateerd tot een bedrag ad € 1,1 miljoen. Over het jaar 2009 heeft dit geleid tot een controleverklaring met beperking. De geconstateerde fouten zijn in 2010 teruggedrongen tot € 0,7 miljoen. Dit betekent dat voor 2010 voor het eerst de bevinding met betrekking tot de naleving van de Europese aanbestedingsregels heeft geleid tot een controleverklaring met een goedkeurende strekking. In programma 5 wordt nader gerapporteerd over het verloop in 2011.

Inkoop- en aanbesteding

In mei 2011 is de uitkomst van de in 2010 gehouden monitor duurzaam inkopen bekend gemaakt. Uit de gemonitorde aanbestedingen is gebleken dat ons waterschap voor 94% duurzaam heeft ingekocht. De waterschappen hadden afgesproken in 2010 50% duurzaam in te kopen.

I. EMU-saldo

In het Verdrag van Maastricht zijn afspraken gemaakt over een verantwoorde economische en monetaire ontwikkeling binnen de EMU-landen. Zo is onder andere bepaald dat het overheidstekort (EMU-tekort) van een lidstaat niet meer mag bedragen dan 3% van het Bruto Binnenlands Product. Er is sprake van een negatieve bijdrage van een organisatie indien in een jaar meer wordt uitgegeven dan ontvangen.

Voor de decentrale overheden samen geldt nu nog een norm van -0,5% van het BBP. Deze norm geldt alleen als de totale norm van -3% dreigt te worden overschreden. Voor alle waterschappen samen is een tekort toegestaan van € 275.000.000. Per waterschap is dit vervolgens, op basis van de totale netto kosten, vertaald naar een individuele referentiewaarde. Voor het waterschap Noorderzijlvest betreft dit een laatst bekende waarde van € 6.829.000. Overigens moet worden opgemerkt dat in de bestuurlijke afspraken in 2004 is overeengekomen dat het EMU-saldo nog geen sturingsinstrument is voor de decentrale overheden. De bijdrage aan het EMU-tekort wordt nog niet als verwijtbaar gezien. De huidige situatie in Europa laat zien dat door het ontbreken van begrotingsdiscipline in een aantal landen in de eurozone, serieuze risico's voor de economische groei en de financiële stabiliteit zijn opgetreden voor alle Europese lidstaten. Een en ander heeft geresulteerd in nieuwe Europese afspraken over de beheersing van de EMU-normen (EMU-saldo en EMU-schuld). Deze nieuwe regels zijn opgenomen in de concept Wet Houdbare Overheidsfinanciën (Wet HOF). Genoemde conceptwet ligt thans ter consultatie voor bij de VNG, IPO en Unie van Waterschappen. De beoogde ingangsdatum van de Wet is 1-1-2013. Deze wet kan grote gevolgen hebben voor de waterschappen. In 2012 zal hierover nadere informatie worden verstrekt.

De opbouw van het EMU-saldo is als volgt (x € 1000):

EMU-saldo (bedragen x € 1.000)	Jaarrekening 2011	Begroting 2011	Jaarrekening 2010
1. EMU/exploitatiesaldo	1.139	0	3.202
2. Invloed van investeringen			
Bruto investeringsuitgaven	-22.175	-28.765	-52.306
Investeringsubsidies en bijdragen	4.789	2.368	8.228
Verkoop van materiële en immateriële activa	28	0	28
Afschrijvingen	10.546	11.071	19.275
	-6.812	-15.326	-24.774
3. Invloed voorzieningen			
Toevoegingen aan de voorzieningen t.l.v. de exploitatie	293	0	76
Onttrekkingen aan voorzieningen	-432	-301	-8.268
Externe vermeerderingen	0	98	85
	-139	-203	-8.107
4. Invloed reserves			
Betalingen t.l.v. reserves	-3.390	0	0
Externe vermeerderingen	189	0	36
	-3.201	0	36
5. Deelnemingen en aandelen			
Boekwinst	0	0	0
Boekverlies	61	0	116
	61	0	116
Totaal EMU-saldo	-8.952	-15.529	-29.527

In het Jaarplan 2011 is het EMU-saldo begroot op € -15.529.000. In werkelijkheid bedraagt het EMU-saldo -€ 8.952.000. Het verschil wordt enerzijds veroorzaakt door lagere investeringen en hogere investeringsubsidies c.q. bijdragen derden op projecten, anderzijds heeft de invloed van de voorzieningen en de reserves invloed gehad op het saldo. Het verschil met de begroting van de bruto investeringsuitgaven wordt grotendeels veroorzaakt door het besluit een grote investering (rwzi Garmerwolde) door te schuiven naar 2012.

Aan het einde van het begrotingsjaar bedroeg het saldo van de rekening courant € 5,9 miljoen positief. Aan de toezichthouder, in casu de provincie, is over de stand van het kasgeld driemaandelijks gerapporteerd over het EMU-saldo. Er zijn geen opmerkingen gemaakt over het gehanteerde beleid.

J. Topinkomens

Per 1 maart 2006 is de Wet Openbaarmaking uit Publieke middelen gefinancierde Topinkomens (de WOPT) in werking getreden. Organisaties die voor een groot deel met overheidsgeld worden gefinancierd, zijn verplicht om topinkomens openbaar te maken. Het gaat om inkomens die hoger zijn dan het normbedrag, gebaseerd op het gemiddelde salaris van ministers. Het normbedrag varieert elk jaar en wordt vastgesteld door het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK). De WOPT norm voor 2011 bedraagt € 193.000 en geldt als openbaarmakingsnorm voor:

- publieke instellingen: ministeries, provincies, gemeenten en waterschappen;
- semi-publieke instellingen: ziekenhuizen, scholen, publieke omroepen, drinkwaterbedrijven en woningbouwcorporaties. Deze instellingen worden geheel of gedeeltelijk door de overheid betaald.

Deze organisaties moeten hun topinkomens opnemen in hun financiële jaarverslag en digitaal melden aan het ministerie van Binnenlandse Zaken. Het ministerie maakt hiervan een totaaloverzicht dat in december 2011 aan het parlement wordt aangeboden.

Het Waterschap Noorderzijlvest heeft geen ambtenaren en/of bestuurders in dienst die vallen onder de WOPT en behoeft derhalve de gegevens van betreffende functionaris(sen) (functienaam, dienstverband, beloning 2011 en beloning 2010) niet in de Jaarrapportage op te nemen.

2. Jaarrekening 2011

Verslag verantwoording Financieel Beheer

In dit verslag wordt nader ingegaan op het rekeningresultaat. Tevens wordt een analyse gegeven van de belangrijkste afwijkingen tussen de Jaarrapportage en de najaarsrapportage.

Rekeningresultaat

De Jaarrapportage 2011 sluit met een positief resultaat van € 1.360.000 na bestemming. Het voordeel ten opzichte van de primitieve begroting kan op hoofdlijnen als volgt worden verklaard:

Rekeningresultaat 2011	
Jaarrekening 2011 t.o.v. primitieve begroting 2011	€
Lagere Kapitaallasten	604.000
Hogere Personeelslasten	-1.488.000
Lagere kosten Gebruiks- en verbruiksgoederen	217.000
Lagere Energiekosten	948.000
Hogere kosten Huren, pachten, rechten, verzekeringen en belastingen	-91.000
Hogere kosten Onderhoud door derden	-2.708.000
Lagere kosten Diensten door derden en bijdragen aan derden	1.937.000
Toevoegingen aan voorzieningen en reserves	-293.000
Lagere kosten Onvoorzien	50.000
Hogere Rentebaten en dividenden	299.000
Hogere Baten in verband met salarissen en sociale lasten	67.000
Lagere Opbrengst werken voor derden en eigendommen	-944.000
Lagere opbrengst Waterschapsbelastingen	-595.000
Bijdragen van derden	245.000
Onttrekkingen aan voorzieningen	131.000
Onttrekkingen aan reserves	3.218.000
Lagere Doorberekeningen aan investeringen	-237.000
Saldo baten en lasten, exploitatieresultaat 2011	1.360.000

Het resultaat 2011 wordt voor € 720.000 positief beïnvloed door mee- en tegenvallers uit voorgaande jaren. Het betreft:

Resultaat voorgaande jaren	€
Betreft:	
Nagekomen bate aandeel NAM / BD baggerproject	81.000
Nagekomen bate aandeel onderzoekskosten BV Deelstroomreactor	51.000
Nagekomen bate afwikkeling Waterlandstichting	33.000
Nagekomen bate afrekening Omzetbelasting	221.000
Voordeel belastingterugave voorgaande jaren	644.000
Nagekomen last eindafrekeningen Gemeenschappelijke Regelingen	-310.000
Totaal resultaat voorgaande jaren	720.000

Bij de Najaarsrapportage 2011 werd uitgegaan van een verwacht resultaat van € 827.000. De onderbouwing van dit voordeel is in de Jaarrapportage niet opnieuw opgenomen.

De mutaties op de primitieve begroting zijn, conform de vermelde onder- en overschrijdingen, opgenomen in een begrotingswijziging. Deze zijn door het algemeen bestuur vastgesteld in vergadering van 11 november 2011. De primitieve begroting werd hiermee met € 827.000 gewijzigd.

Het werkelijke resultaat over 2011 bedraagt een voordeel van € 1.360.000 (voordeel). Het verschil met de najaarsrapportage 2011 ad € 533.000 kan globaal als volgt worden verklaard:

Rekeningresultaat 2011	
Jaarrekening 2011 t.o.v. begroting 2011 na wijzigingen	€
Hogere Kapitaallasten	-117.000
Hogere Personeelslasten	-424.000
Lagere Gebruiks- en verbruiksgoederen	117.000
Lagere Energiekosten	939.000
Hogere Huren, pachten, rechten, verzekeringen en belastingen	-91.000
Hogere Onderhoud door derden	-983.000
Lagere Diensten door derden en bijdragen aan derden	1.174.000
Hogere Toevoegingen aan voorzieningen en reserves	-293.000
Lagere Onvoorzien	50.000
Hogere Rentebaten en dividenden	199.000
Hogere Baten in verband met salarissen en sociale lasten	67.000
Lagere Opbrengst werken voor derden en eigendommen	-1.083.000
Hogere opbrengst Waterschapsbelastingen	62.000
Hogere Bijdragen van derden	240.000
Onttrekkingen aan voorzieningen	131.000
Onttrekkingen aan reserves	782.000
Lagere Doorberekeningen aan investeringen	-237.000
Voordeel jaarrekening 2011 t.o.v. begroting 2011 na wijziging	533.000

In het hoofdstuk "Analyse verschillen tussen jaarrapportage en najaarsrapportage" vindt een nadere analyse van de verschillen tussen Jaarrapportage en najaarsrapportage plaats.

Opbouw van het resultaat 2011

Opbouw van het resultaat 2011	Watersysteembeheer	Zuiveringsbeheer	Totaal €
Netto Resultaat	-2.790.000	900.000	-1.890.000
Bijdragen uit bestemmingsreserves			
Gemaal de Slokkert	33.000	0	33.000
Onderhoudsbaggeren stedelijk gebied	32.000	0	32.000
Onderhoud kunstwerken	47.000	0	47.000
Projecten integraal waterbeheer	43.000	0	43.000
Cultuur historisch fonds	222.000	0	222.000
Belasting voorgaande jaren	566.000	378.000	944.000
Bestrijding muskusratten	789.000	0	789.000
Totaal bijdrage uit bestemmingsreserve	1.732.000	378.000	2.110.000
Bijdragen uit algemene reserve			
Baggerwerken afgerond in 2011	1.140.000	0	1.140.000
Totaal bijdragen uit algemene reserve	1.140.000	0	1.140.000
Nog te bestemmen resultaat 2011 (incl. de toevoegingen en onttrekkingen)	82.000	1.278.000	1.360.000

Bestemming van het resultaat 2011

De stelselwijziging per 1 januari 2009 vereiste een aangepaste interne kostentoekening-systematiek. Als uitgangspunt is de in 2003 bestuurlijk vastgestelde notitie ter financiering per beleidsveld gehanteerd. Daarbij heeft een conversie naar de programma's plaatsgevonden. Verder is uitgegaan van het landelijke rekenmodel van het Ministerie van Verkeer en Waterstaat en de Unie van Waterschappen.

Het algemeen bestuur geeft een bestemming aan het rekeningresultaat 2011. In afwachting van de besluitvorming is het resultaat ad € 1.360.000 afzonderlijk op de balans opgenomen als onderdeel van het eigen vermogen.

Het waterschap heeft twee bestemmingsreserves die op het noodzakelijke prijspeil worden gehouden door middel van het toevoegen van rente. Het betreft de reserves Baggeren Overdiepte Hoendiep en Gemaal De Slokkert. Rentetoevoegingen aan reserves vinden via de resultaatbestemming (indirect) plaats.

Voorstel bestemming resultaat 2011	Water Systeem Beheer	Zuiverings beheer	Totaal
Betreft:			
Rentetoevoeging bestemmingsreserve baggeren overdiepte Hoendiep	6.000		6.000
Rentetoevoeging bestemmingsreserve de Slokkert	20.000		20.000
Algemene reserve (per saldo)	56.000	1.278.000	1.334.000
Totaal Resultaat	82.000	1.278.000	1.360.000

Structurele effecten

Bij de analyse van de resultaten van de Jaarrapportage 2011 is gekeken naar mogelijke structurele effecten. Bij het opstellen van de perspectiefnota 2013 tot en met 2016 wordt rekening gehouden met de uitkomsten van de Jaarrapportage. Met name de kapitaallasten worden in de perspectiefnota gebaseerd op een zo reëel mogelijke planning van investeringsprojecten.

Analyse verschillen tussen Jaarrapportage en najaarsrapportage

De Jaarrapportage sluit met een positief resultaat van € 1.360.000. In de najaarsrapportage werd uitgegaan van een positief resultaat van € 827.000.

Kosten- en opbrengstsoorten	Jaarrek. 2011	Begroting 2011 na begrot.wijz.	Primitieve Begroting 2011	Jaarrek. 2010
Lasten				
Kapitaallasten	16.557.000	16.440.000	17.161.000	25.355.000
Personeelslasten	19.688.000	19.264.000	18.200.000	17.145.000
Gebruiks- en verbruiksgoederen	5.065.000	5.182.000	5.282.000	4.958.000
Energiekosten	3.413.000	4.352.000	4.361.000	3.552.000
Huren, pachten, rechten, verzekeringen en belastingen	956.000	865.000	865.000	1.704.000
Onderhoud door derden	8.934.000	7.951.000	6.226.000	11.542.000
Diensten door derden en bijdragen aan derden	14.107.000	15.281.000	16.044.000	15.907.000
Toevoegingen aan voorzieningen en reserves	293.000			626.000
Onvoorzien		50.000	50.000	
Totaal lasten	69.013.000	69.385.000	68.189.000	80.789.000
Baten				
Rentebaten en dividenden	1.092.000	893.000	793.000	1.909.000
Baten in verband met salarissen en sociale lasten	67.000			78.000
Opbrengst werken voor derden en eigendommen	10.254.000	11.337.000	11.198.000	12.291.000
Waterschapsbelastingen	53.118.000	53.056.000	53.713.000	54.534.000
Bijdragen van derden	452.000	212.000	207.000	565.000
Onttrekkingen aan voorzieningen	432.000	301.000	301.000	8.479.000
Onttrekkingen aan reserves	3.251.000	2.469.000	33.000	4.140.000
Doorberekeningen aan investeringen	1.707.000	1.944.000	1.944.000	1.995.000
Totaal baten	70.373.000	70.212.000	68.189.000	83.991.000
Saldo baten en lasten, exploitatieresultaat 2011	1.360.000	827.000		3.202.000

In de kolom Begroting 2011 na begrotingswijziging staan de begrotingscijfers inclusief de wijzigingen uit de Najaarsrapportage 2011. Deze wijzigingen zijn tot stand gekomen door per programma analyses te maken. In deze wijzigingen zijn eveneens correcties opgenomen als gevolg van een vernieuwde inrichting in de financiële administratie. In het najaar heeft een evaluatie van de inrichting plaats gevonden, afgestemd op de huidige procesgerichte organisatie. Dit had tot gevolg dat in een aantal gevallen de toegekende budgetten binnen de onderscheiden beheerproducten verplaatst werden.

Onderstaand wordt op kosten- en opbrengstsoort een nadere analyse gegeven. In de analyse worden enkele kosten- c.q. opbrengstsoorten samengevoegd.

Lasten

Kapitaallasten (V € 118.000)

Rentebaten (N € 201.000)

Kapitaalslasten en rentebaten	Jaarrek. 2011	Begroting 2011 na begrot.wijz.	Primitieve Begroting 2011	Jaarrek. 2010
Lasten				
Rente	6.011.000	5.726.000	6.089.000	6.080.000
Afschrijvingen	10.546.000	10.713.000	11.071.000	19.275.000
Totaal lasten	16.557.000	16.439.000	17.160.000	25.355.000
Baten				
Rentebaten	594.000	393.000	393.000	1.044.000
Totaal baten	594.000	393.000	393.000	1.044.000

a. Rentelasten

Dit betreft de aan de activa toegerekende omslagrente. Deze bestaat grotendeels uit externe rente (ca. € 5,4 miljoen) en heeft betrekking op aangegane langlopende geldleningen alsmede rente van in rekening-courant opgenomen gelden. Het restbedrag (€ 0,6 miljoen) heeft betrekking op interne rente, zijnde de berekende rente over de eigen financieringsmiddelen.

De rentelasten over 2011 wijken ca. 5% af ten opzichte van de inschatting bij de najaarsrapportage. In de najaarsrapportage waren deze lasten met € 0,3 miljoen naar beneden bijgesteld. Met name op Programma 2, Inrichting watersystemen, was de bijstelling van de rente op het onderhanden werk aan de lage kant.

Het gemiddeld geïnvesteerde vermogen in 2011 is nagenoeg op het niveau van het in het Jaarplan begrote bedrag. De financieringsmiddelen zijn bijna € 1 miljoen lager dan begroot. Dit wordt enerzijds veroorzaakt door de stand van de langlopende leningen (-€ 2 miljoen). Bij het opstellen van de begroting werd er nog vanuit gegaan dat de 'groene' lening voor ca. € 2 miljoen zou zijn aangesproken. Dit heeft niet plaatsgevonden. Zoals elders vermeld is deze lening in maart opgezegd. Anderzijds is het eigen vermogen gestegen met € 1 miljoen.

In de begroting is, op basis van de in het verleden afgesloten geldleningen en gebruik makend van de eigen financieringsmiddelen, het rentepercentage (omslagpercentage) voor reeds gedane investeringen berekend op 4,12. Het werkelijke percentage komt uit op 4,1.

b. Afschrijvingslasten

De afschrijvingslasten over 2011 wijken met een bedrag van ca. € 0,2 miljoen (voordeel) af van de raming bij de najaarsrapportage. Bij de najaarsrapportage waren deze lasten op basis van actuele prognoses met ruim € 0,4 miljoen naar beneden bijgesteld. Achteraf blijkt de inschatting toch nog aan de voorzichtige kant geweest te zijn.

c. Rentebaten

Dit betreft hoofdzakelijk interne rente, namelijk de berekende bespaarde rente over het eigen vermogen en de voorzieningen (€ 590.000). De rente over het eigen vermogen wordt niet toegevoegd aan de reserve. Het restantbedrag (€ 4.000) betreft externe rente en heeft betrekking op een verstrekte langlopende geldlening en invorderingsrente.

Personeelslasten (N € 424.000)

Personeelsbaten (V € 198.000)

Personeelsbaten en -lasten	Jaarrek. 2011	Begroting 2011 na begrot.wijz.	Primitieve Begroting 2011	Jaarrek. 2010
Lasten				
Salariskosten en sociale lasten	16.503.000	17.037.000	17.037.000	16.213.000
Personeel van derden	1.833.000	1.128.000	64.000	54.000
Overige personeelslasten	1.351.000	1.098.000	1.098.000	878.000
Totaal lasten	19.687.000	19.263.000	18.199.000	17.145.000
Baten				
Baten in verband met salarissen en sociale lasten	67.000			78.000
Onttrekkingen aan voorzieningen	432.000	301.000	301.000	
Totaal baten	499.000	301.000	301.000	78.000
Per saldo	19.188.000	18.962.000	17.898.000	17.067.000

a. Salarissen en sociale lasten

Deze post beslaat de salariskosten en sociale lasten van het personeel in loondienst alsmede de uitkering aan voormalig personeel en bestuurders.

Onder de salariskosten en sociale lasten zijn eveneens opgenomen de per 1 oktober 2011 in dienst getreden muskusrattenbestrijders. Dit levert voor 2011 een extra salarispost op van ca. € 225.000. Deze post was niet begroot en is ook in de najaarsrapportage niet meegenomen. Zonder rekening te houden met deze lasten is de afwijking ten opzichte van het jaarplan ruim € 750.000 (voordeel). De oorzaak is dat in het Jaarplan 2011 wordt uitgegaan van de volledige bezetting (toegestane formatie). Met vacatureruimte wordt geen rekening gehouden. Het voordeel op de salariskosten inclusief sociale lasten van het personeel is dus voornamelijk het gevolg van vacatureruimte. Hiertegenover staat dat er meer inhuur van derden/personeel niet in loondienst heeft plaatsgevonden.

b. Personeel van derden

Deze post had oorspronkelijk uitsluitend betrekking op vervanging bij langdurige ziekte en zwangerschap.

Nu worden onder de post personeel van derden eveneens de kosten verantwoord van inhuur derden op vacatureruimte en inhuur derden wegens extra werkzaamheden. Tot en met 2010 werden de kosten voor inhuur wegens extra werkzaamheden op de goederen en diensten opgenomen. De begrotingswijzigingen (najaarsrapportage) op de personeelskosten zijn op deze post verantwoord.

Deze post laat een overschrijding zien van € 700.000. Dit is inclusief een overschrijding op de post vervanging bij langdurige ziekte en zwangerschap ter hoogte van € 35.000.

c. Overige personeelslasten

Het nadeel ten opzichte van de begroting van ruim € 250.000 wordt grotendeels veroorzaakt door een hogere mutatie dan verwacht op de waarde van de post nog op te nemen verlofdagen per ultimo 2011 (€ 300.000). Anderzijds is minder uitgegeven aan studie- en opleidingskosten personeel (€ 30.000) en werd minder betaald voor de aanvullende uitkering aan pre-pensioneerden (€ 30.000).

Een taakstelling voor 2012 is om het 'stuwmeer' aan nog op te nemen verlofdagen (restantverlof voorgaande jaren), voor zover het werk het toelaat, zo veel mogelijk te verlagen. Met ingang van 2012 zijn jaarroosters ingevoerd, waardoor geen ADV-dagen meer kunnen worden opgebouwd. Tevens is de invoering per 1 januari 2012 van het IKB (Individueel Keuze Budget), waarin bijna alle bovenwettelijke verlofuren worden opgenomen in geld, een hulpmiddel om in de toekomst een stuwmeer aan verlofdagen te voorkomen.

d. Personeelsbaten

De baten hebben betrekking op een WAO-uitkering van een werknemer, terwijl de onttrekkingen aan voorzieningen het gevolg zijn van wachtgelduitkeringen aan bestuur en voormalig personeel. Net als in het jaarplan zijn deze posten ondergebracht bij de post personeelskosten.

e. Per saldo

Per saldo laten de personeelskosten ten opzichte van de najaarsrapportage een overschrijding zien van € 226.000. Dit bedrag is inclusief de niet geraamde salarispost van de muskusrattenbestrijders ad ca. € 225.000.

In de begroting van 2011 is taakstellend een bezuiniging meegenomen op de personeelskosten van € 0,2 miljoen. Aan deze bezuinigingsmaatregelen ligt ten grondslag een in 2007 in gang gezette bezuiniging op de exploitatiekosten als gevolg van het vertrek van de afdeling belasting naar Hefpunt.

De mutatie op de waarde van de verlofdagen per einde boekjaar buiten beschouwing latend (niet geraamd) is aan deze taakstelling voldaan.

Goederen (V € 17.000)

Goederen	Jaarrek. 2011	Begroting 2011 na begrot.wijz.	Primitieve Begroting 2011	Jaarrek. 2010
Lasten				
Gebriiks- en verbruiksgoederen	5.065.000	5.082.000	5.282.000	4.958.000
Totaal lasten	5.065.000	5.082.000	5.282.000	4.958.000

Bij de najaarsrapportage zijn de lasten van de gebriiks- en verbruiksgoederen naar beneden bijgesteld met € 200.000. Onder deze lasten valt ook de post aanschaf chemicaliën op de zuiveringsinstallaties en de slibinstallatie. Hierop is in totaal € 136.000 bespaard. De kosten voor bedrijfskleding waren per abuis niet geraamd. Dit levert een overschrijding op van ca. € 92.000. Verder dient te worden vermeld dat er een afwaardering heeft plaatsgevonden op de lening aan de deelneming RioNoord B.V. ter hoogte van € 61.000. Andere posten leverden per saldo een voordeel op van € 34.000.

Energiekosten (V € 939.000)

Energiebaten (N € 255.000)

Energie en water	Jaarrek. 2011	Begroting 2011 na begrot.wijz.	Primitieve Begroting 2011	Jaarrek. 2010
Lasten				
Energie en water	3.413.000	4.352.000	4.361.000	3.552.000
Totaal lasten	3.413.000	4.352.000	4.361.000	3.552.000
Baten				
Terugontvangst kosten energie	45.000	300.000	300.000	227.000
Totaal baten	45.000	300.000	300.000	227.000
Per saldo	3.368.000	4.052.000	4.061.000	3.325.000

De lasten voor energie en water laten per ultimo 2011 een voordeel zien van € 0,9 miljoen. In het Jaarplan is rekening gehouden met een besparing wegens de in gebruik genomen nieuwe WKK-installatie van € 300.000. Deze post is in de begroting opgenomen onder de baten. Door teruglevering van energie aan het net worden de lasten verlaagd.

Per saldo komt het voordeel op € 684.000 uit. Dit voordeel kan als volgt worden verklaard:

Omschrijving	Reden - oorzaak	€
Overschrijding aankoop dieselolie / brandstof	prijsstijging 40%	-276.000
Besparing op verbruik gas	gunstig weer	100.000
Besparing op verbruik electriciteit	inkoopprijs is verlaagd met ca. 6%	80.000
idem	gunstig weer zuiveringsbeheer	80.000
idem	raming 2011 is aan de hoge kant wegens aanhouden referentiejaar 2008	240.000
Bruto besparing WKK-installatie op levering	gunstiger levering	460.000
Totaal Baten		684.000

In algemene zin kan wordt gesteld dat ten opzichte van de oude WKK-installatie jaarlijks een besparing gerealiseerd wordt van ca. € 300.000. De verwachting is dat dit nog enigszins kan oplopen omdat de gehele installatie nog geoptimaliseerd wordt.

Huren, pachten en andere rechten, etc. (N € 91.000)

Huren, pachten, rechten, verzekeringen en belastingen	Jaarrek. 2011	Begroting 2011 na begrot.wijz.	Primitieve Begroting 2011	Jaarrek. 2010
Lasten				
Huren, pachten en rechten	548.000	418.000	418.000	1.262.000
Verzekeringen	223.000	274.000	275.000	241.000
Belastingen	185.000	173.000	172.000	200.000
Totaal lasten	956.000	865.000	865.000	1.703.000

De toename van ca. € 90.000 heeft te maken met de toename van lease van bedrijfsmiddelen (tractie).

Onderhoud door derden (N € 983.000)

Onderhoud door derden	Jaarrek. 2011	Begroting 2011 na begrot.wijz.	Primitieve Begroting 2011	Jaarrek. 2010
Lasten				
Onderhoud door derden	8.934.000	7.951.000	6.226.000	11.542.000
Totaal lasten	8.934.000	7.951.000	6.226.000	11.542.000

Bij de najaarsrapportage zijn deze kosten per saldo verhoogd met € 2,7 miljoen. De begrotingswijziging is mede het gevolg van het bestuursbesluit om baggerprojecten met ingang van 2009 in de exploitatie te verantwoorden en deze werkzaamheden niet langer te activeren. Eén baggerproject is gefinancierd middels een onttrekking uit de algemene reserve (zie hiervoor de toelichting op de balans onder hoofdstuk 2.4.4).

De begrotingswijziging heeft tevens betrekking op het bestuursbesluit om het uitgestelde baggerwerk 2010 in 2011 uit te voeren tot een bedrag van € 600.000, eveneens gefinancierd uit de algemene reserve.

De overschrijding ten opzichte van de najaarsrapportage is per saldo ruim € 900.000.

De volgende posten laten een voordeel zien ten opzichte van de begroting:

- € 180.000 onderhoud licenties en computerapparatuur;
- € 192.000 beheer en onderhoud kunstwerken actief waterbeheer (boezem);
- € 138.000 beheer en onderhoud overige diensten.

De volgende posten laten een nadeel zien ten opzichte van de begroting:

- € 170.000 beheer en onderhoud onderhoudsdiensten (centrale tractie en werkplaatsen);
- € 120.000 beheer en onderhoud kunstwerken watersystemen;
- € 480.000 beheer op de uitvoering van de onderhanden baggerwerken;
- € 550.000 beheer en onderhoud verricht op de zuiveringstechnische objecten;
- € 90.000 beheer en onderhoud slibinstallatie.

De uitvoering van alle onderhanden baggerprojecten zijn in 2011 geheel afgerond. Het gerelateerde project Baggerdepot Valcum zal in 2012 verder worden opgepakt en zal na gereed komen worden geactiveerd. Dit project heeft in 2012 daarom geen effect op de exploitatie. Ten aanzien van het beheer en onderhoud zuiveringstechnische werken en slibinstallatie wordt opgemerkt dat de overschrijding te maken heeft met kosten uit het voorgaande jaren (GR).

Diensten en bijdragen derden (V € 1.274.000)

Diensten en bijdragen derden	Jaarrek. 2011	Begroting 2011 na begrot.wijz.	Primitieve Begroting 2011	Jaarrek. 2010
Lasten				
Overige diensten door derden/bijdragen aan derden	14.107.000	15.381.000	16.044.000	15.907.000
Totaal lasten	14.107.000	15.381.000	16.044.000	15.907.000

Bij de najaarsrapportage zijn deze kosten verlaagd met € 663.000. Dit had voornamelijk te maken met de verschuiving van de post inhuur personeel naar de post personeelslasten.

Per saldo laat deze kostenpost eind boekjaar een onderschrijding zien van € 1.274.000.

De volgende posten laten een voordeel zien ten opzichte van de begroting:

- € 980.000 slibverwerking door derden;
- € 164.000 kosten afvoer afval en slib;
- € 126.000 leges en stortkosten;
- € 102.000 vergoeding grondverwerking;
- € 63.000 kosten laboratorium;
- € 184.000 goederen en diensten Hefpunt;
- € 47.000 telefonie en datalijnen;
- € 61.000 ondersteuning door derden automatisering.

De volgende posten laten een nadeel zien ten opzichte van de begroting:

- € 260.000 bijdragen in muskusrattenbestrijding;
- € 193.000 kosten schades en calamiteiten (deels verhaald, zie ook Bijdragen van derden).

Reserves en voorzieningen (N € 293.000)

Reserves en voorzieningen	Jaarrek. 2011	Begroting 2011 na begrot.wijz.	Primitieve Begroting 2011	Jaarrek. 2010
Lasten				
Toevoeging voorziening pensioen en wachtgelden	293.000			287.000
Totaal lasten	293.000			287.000

In het Jaarplan is met een toevoeging op de reserves en voorzieningen geen rekening gehouden. Op de reserves zijn geen toevoegingen geweest.

De voorziening pensioen- en wachtgelden heeft betrekking op voormalig bestuur en voormalig personeel en bestaat uit de volgende componenten:

- een dotatie van € 124.000 inzake voormalig bestuur;
- een dotatie van € 169.000 inzake voormalig personeel.

Onvoorzien (V € 50.000)

Onvoorzien	Jaarrek. 2011	Begroting 2011 na begrot.wijz.	Primitieve Begroting 2011	Jaarrek. 2010
Lasten				
Onvoorzien		50.000	50.000	
Totaal lasten		50.000	50.000	

Aanwending uit de post onvoorzien heeft in 2011 niet plaatsgevonden.

Baten

Rentebaten (V € 201.000)

Dit resultaat is toegelicht bij de post kapitaallasten.

Dividenden (N € 2.000)

Dividenden	Jaarrek. 2011	Begroting 2011 na begrot.wijz.	Primitieve Begroting 2011	Jaarrek. 2010
Baten				
Dividenden	498.000	500.000	400.000	866.000
Totaal Baten	498.000	500.000	400.000	866.000

Betreft de jaarlijkse dividenduitkering op de aandelen van de Nederlandse Waterschapsbank. Bij de najaarsrapportage is deze uitkering opgehoogd met € 100.000.

Baten personeelskosten

Deze post wordt toegelicht bij de post personeelslasten.

Werken voor derden en opbrengst eigendommen (N € 1.082.000)

Werken voor derden en eigendommen	Jaarrek. 2011	Begroting 2011 na begrot.wijz.	Primitieve Begroting 2011	Jaarrek. 2010
Baten				
Opbrengst werken voor derden	10.197.000	11.197.000	11.071.000	12.227.000
Opbrengst eigendommen	58.000	140.000	127.000	64.000
Totaal Baten	10.255.000	11.337.000	11.198.000	12.291.000

Bij de najaarsrapportage zijn de opbrengsten verhoogd met € 139.000. Per ultimo is op deze post echter € 1 miljoen minder ontvangen. Dit heeft enerzijds te maken met afrekeningen derden, die deels te maken hebben met afrekeningen voorgaande jaren. In 2011 heeft met terugwerkende kracht tot 2007 een herberekening plaatsgevonden van de bijdragen van waterschap Hunze en Aa's, omdat de kosten van de verwerking van slib opnieuw moesten worden berekend. De tarieven waren met terugwerkende kracht bijgesteld.

De terugontvangst kosten energie is verantwoord onder de post energiekosten.

De volgende posten laten een voordeel zien ten opzichte van de begroting:

- € 120.000 detachering werknemers bij derden;
- € 72.000 opbrengst per as aangevoerd slib en afvalwater;
- € 78.000 opbrengst verkoop materialen en materieel, boekwinst ingeruild materieel;

De volgende posten laten een nadeel zien ten opzichte van de begroting:

- € 830.000 afrekeningen derden o.a. inzake gemeenschappelijke regelingen;
- € 255.000 opbrengst voor terugontvangst kosten energie (zie ook onder energiekosten);
- € 82.000 opbrengst verhuur eigendommen aan derden;
- € 50.000 wegens een lagere vergoeding voor de exploitatie van de Cleveringsluizen
- € 135.000 overige kleinere posten.

Bijdragen derden (V € 244.000)

Bijdragen derden	Jaarrek. 2011	Begroting 2011 na begrot.wijz.	Primitieve Begroting 2011	Jaarrek. 2010
Baten				
Bijdragen van derden	451.000	212.000	207.000	565.000
Totaal Baten	451.000	212.000	207.000	565.000

De bijdragen van derden betreffen bijdragen van overheden (provincie en rijk) in de kosten van zeewaterkering en kosten van wegen worden op deze post verantwoord (€ 231.000).

Tevens is hier de bate verantwoord als gevolg van een teruggave van de belastingdienst voor omzetbelasting (€ 220.000) over de jaren 2006 tot en met 2010. Deze teruggave is het resultaat van een verzoek aan de belastingdienst om alsnog btw in aftrek te mogen brengen voor gemaakte (oppomp)kosten voor enkele gemeenten en om alsnog aftrek van btw te mogen toepassen op algemene kosten (1%-regeling).

Waterschapsbelastingen (V € 62.000)

Waterschapsbelastingen	Jaarrek. 2011	Begroting 2011 na begrot.wijz.	Vershil
Baten			
Omslag gebouwd	16.150.000	16.304.000	-154.000
Omslag ongebouwd	5.190.000	5.067.000	123.000
Omslag natuur	52.000	56.000	-4.000
Ingezetenenomslag	7.365.000	7.372.000	-7.000
Verontreinigingsheffing	397.000	343.000	54.000
Zuiveringsheffing	24.908.000	24.858.000	50.000
Totaal baten	54.062.000	54.000.000	62.000

Waterschapsbelastingen verdeeld naar kostendragers	Jaarrek. 2011	Begroting 2011 na begrot.wijz.	Vershil
Watersysteembeheer			
Omslagen en verontreinigingsheffing	29.092.000	29.133.000	-41.000
Kwijtscheldingen	-478.000	-532.000	54.000
Afkoop incassorisico	0	0	0
Invorderingsrente	-26.000	-25.000	-1.000
Onttrekking aan bestemmingsreserve Watersysteembeheer	566.000	566.000	0
Totaal Watersysteembeheer	29.154.000	29.142.000	12.000
Zuiveringsbeheer			
Omslagen en verontreinigingsheffing	25.663.000	25.858.000	-195.000
Kwijtscheldingen	-1.124.000	-1.368.000	244.000
Afkoop incassorisico	1.000	0	1.000
Invorderingsrente	-10.000	-10.000	0
Onttrekking aan bestemmingsreserve Zuiveringsbeheer	378.000	378.000	0
Totaal Zuiveringsbeheer	24.908.000	24.858.000	50.000
Totaal waterschapsbelastingopbrengsten	54.062.000	54.000.000	62.000

Vershil t.o.v. begroting verdeeld naar 2011 en voorgaande jaren	Jaarrek. 2011	2010 en voorgaande jaren	Vershil
Baten			
Lagere omslag gebouwd	-51.000	-104.000	-155.000
Hogere omslag ongebouwd	72.000	51.000	123.000
Lagere omslag natuur	-4.000	0	-4.000
Lagere opbrengst ingezetenenomslag	176.000	-235.000	-59.000
Hogere opbrengst verontreinigingsheffing	91.000	-37.000	54.000
Lagere opbrengst zuiveringsheffing	79.000	-276.000	-197.000
Totaal baten	363.000	-601.000	-238.000
Kwijtscheldingen / afkoop incassorisico	300.000	0	300.000
Totaal verschil t.o.v. begroting verdeeld naar 2011 en voorgaande jaren	663.000	-601.000	62.000

Bij de najaarsrapportage zijn de belastingopbrengsten naar beneden bijgesteld met € 357.000. Tevens is rekening gehouden met vrijval bestemmingsreserve belastingteruggave voorgaande jaren.

Tot 1 januari 2010 werden de belastingopbrengsten deels geïnd door de waterbedrijven (zgn. meeliften). In 2011 worden er geen aanslagen meer opgelegd die betrekking hebben op deze belastingopbrengsten. Wel worden er op beperkte schaal nog verminderingen / kwijtscheldingen toegekend. Deze worden extracomptabel bijgehouden en eens per half jaar verantwoord en verrekend met het waterschap.

In 2011 is voor een bedrag van € 139.000 oninbaar geboekt. De post oninbaar loopt via een voorziening op de balans. De benodigde stand per ultimo 2011 bedraagt € 238.000.

Op de verschillen van de belastingsoorten ten opzichte van de begroting volgt hierna een korte toelichting.

a. Lagere opbrengst omslag gebouwd

De opbrengst komt bijna € 155.000 lager uit dan geraamd. Het blijkt dat de totale WOZ-waarde over voorgaande jaren iets lager is uitgekomen dan geraamd. Per 31-12-2011 is voor 2010 nog rekening gehouden met een balanspost (vermindering) van € 75.000.

b. Hogere opbrengst omslag ongebouwd

De opbrengst over voorgaande jaren valt per saldo € 51.000 gunstiger uit dan verwacht. Voor 2011 geldt dat er voor 1.371 eenheden meer is opgelegd dan bij de begroting was geraamd. In 2009 is er een discussie ontstaan over de juiste definiëring van natuur en ongebouwd. In het uiterste geval kan dit leiden tot een claim, omdat de tariefstelling per hectare van ongebouwd substantieel hoger is dan die van natuur. De ingediende bezwaren zijn in de eerste helft van 2011 in behandeling genomen. De claim is opgenomen onder punt 5. in de risicoparagraaf.

c. Lagere opbrengst omslag natuur

Over het boekjaar is voor ruim 1.000 ha minder opgelegd dan geraamd.

d. Lagere opbrengst ingezetenenomslag

Bij de najaarsrapportage werd uitgegaan van een lagere opbrengst van € 200.000. De inschatting bleek aan de lage kant (€ 35.000 te laag). Deze lagere opbrengst wordt deels gecompenseerd door een gunstiger resultaat voor het jaar 2011.

e. Hogere opbrengst verontreinigingsheffing

Als gevolg van een lagere definitieve aanslag van een bedrijf in Groningen is de opbrengst over 2009 en 2010 ruim € 41.000 lager uitgevallen. Voor 2011 wordt een hogere opbrengst verwacht dan geraamd. Er is rekening gehouden met een balanspost per 31-12-2011 van € 27.000. De definitieve aanslagoplegging voor woningen leverde een voordeel op van € 4.000.

f. Lagere opbrengst zuiveringsheffing

Over voorgaande jaren werd bij de najaarsrapportage een lagere opbrengst voor huishoudens voorzien van € 65.000. Uiteindelijk liep dit op tot € 191.000. Het terugbetalen van teveel ontvangen belastinginkomsten over de jaren 2006 tot en met 2009 bleek onderschat. Tevens is er sprake van een verschuiving naar bedrijven.

Voor bedrijven geldt een opbrengst voorgaande jaren van € 85.000. Per 31-12-2011 wordt over voorgaande jaren nog een bedrag van € 284.000 verwacht.

Voor 2011 geldt dat de huishoudens ca. € 18.000 meer hebben opgebracht. Per 31-12-2011 resteert een vordering van € 29.000. Voor de bedrijven is dit € 61.000. Per 31-12-2011 is een balanspost opgenomen van € 561.000.

g. Kwijtschelding

Bij de begroting 2011 was het bedrag voor kwijtschelding geraamd op € 1.900.000. Uiteindelijk is voor een bedrag van ruim € 1.600.000 kwijt gescholden. In 2010 was dit € 1.582.000, in 2009 € 1.594.000.

Reserves en voorzieningen (V € 782.000)

Reserves en voorzieningen	Jaarrek. 2011	Begroting 2011 na begrot.wijz.	Vershil
Baten algemene reserve			
Onttrekking algemene reserve inzake baggerprojecten	1.141.000	1.141.000	0
Totaal baten algemene reserve	1.141.000	1.141.000	0
Baten bestemmingsreserve Watersysteembeheer			
Onttrekking bestemmingsreserve voor projecten integraal waterbeheer	43.000	50.000	-7.000
Onttrekking bestemmingsreserve De Slokkert	33.000	33.000	0
Onttrekking bestemmingsreserve Onderhoud Kunstwerken	47.000	47.000	0
Onttrekking bestemmingsreserve Sluis Veenhuizen	222.000	222.000	0
Onttrekking bestemmingsreserve Onderhoudsbaggeren in stedelijk gebied	32.000	32.000	0
Onttrekking bestemmingsreserve Belasting voorgaande jaren	566.000	566.000	0
Onttrekking bestemmingsreserve MURA-besrijding	789.000	0	789.000
Totaal baten bestemmingsreserve Watersysteembeheer	1.732.000	950.000	782.000
Baten bestemmingsreserve Zuiveringsbeheer			
Onttrekking bestemmingsreserve Belasting voorgaande jaren	378.000	378.000	0
Totaal baten bestemmingsreserve Zuiveringsbeheer	378.000	378.000	0
Totaal baten	3.251.000	2.469.000	782.000

Een nadere toelichting op de onttrekking aan de reserves en voorzieningen:

a. Algemene reserve

Op de algemene reserve zijn twee onttrekkingen geweest in 2011, een bedrag van € 541.000 en een bedrag van € 600.000.

Het eerste bedrag is het restantbedrag beschikbaar voor een baggerproject uit 2008. In het kader van gewijzigde voorschriften van de nieuwe wet- en regelgeving per 1 januari 2009 heeft het algemeen bestuur besloten om alle op dat moment in uitvoering zijnde baggerprojecten bij gereedkomen ten laste te brengen van de algemene reserve (tot een totaalbedrag van € 5,9 miljoen). Ultimo 2010 waren hiervan acht projecten gereed en onttrokken aan de reserve (voor in totaal € 5,4 miljoen). In 2011 is het laatste project afgerond. Ter (gedeeltelijke) dekking van dit project is in 2011 het restant ad € 0,5 miljoen onttrokken aan de reserve.

In 2010 konden door vroegtijdige vorstinval de extra geplande baggerprojecten in dat jaar niet volledig worden afgerond. Hierdoor ontstond in 2010 een voordeel van € 0,6 miljoen. In 2011 zijn deze projecten alsnog afgerond. In de vergadering van het algemeen bestuur van 7 september 2011 is een voorstel gepresenteerd waarbij is aangegeven dat € 600.000 uit de algemene reserve zal worden onttrokken. Het bestuur heeft bij de vaststelling van de najaarsrapportage ingestemd met deze onttrekking.

b. Projecten integraal waterbeheer

Conform besluitvorming (najaarsrapportage) is deze reserve voor een bedrag van € 43.000 aangewend voor een project in het kader van onderzoek ter verbetering van vispassages zeegetijden.

c. De Slokkert

Voor het gemaal De Slokkert wordt jaarlijks, conform begroting, een bedrag van € 33.000 aangewend voor de exploitatiekosten van dit gemaal.

d. Onderhoud kunstwerken

Conform besluitvorming (najaarsrapportage) is deze reserve voor een bedrag van € 47.000 aangewend voor een project in het kader van renovatie van oppervlaktewatergetijden.

e. Cultureel historisch fonds

Conform besluitvorming is deze reserve voor een bedrag van € 222.000 aangewend voor een project inzake renovatie van twee sluisen te Veenhuizen.

f. Onderhoudsbaggeren in stedelijk gebied

Conform besluitvorming wordt deze reserve tot een bedrag van € 32.000 aangewend voor de jaarlijkse kosten voor het (onderhouds)baggeren van de haven en de vaargeul van Noordpolderzijk.

g. Belasting voorgaande jaren

Conform besluitvorming is op deze reserve de terugbetaalde belasting over de jaren 2006 tot en met 2009 aangewend en wel tot een bedrag van € 225.000. Dit bedrag is beduidend lager uitgevallen dan geraamd. Het restant ad € 341.000 is derhalve vrijgevallen ten gunste van de exploitatie.

h. Mura-bestrijding

Conform besluitvorming zijn op deze reserve de kosten 2011, voortkomend uit de overname van de muskusrattenbestrijdingsorganisatie van de provincie Groningen, aangewend tot een bedrag van € 789.000.

i. Pensioen- en wachtgelden

De bestedingen in 2011 voor pensioen- en wachtgelden voormalig bestuur en personeel bedroegen € 432.000. Deze zijn onttrokken aan deze voorziening. In de begroting was rekening gehouden met een bedrag van € 301.000. Deze zijn toegelicht bij de personeelskosten.

Doorberekeningen aan investeringen (N € 237.000)

Doorberekeningen aan investeringen	Jaarrek. 2011	Begroting 2011 na begrot.wijz.	Vershil
Baten			
Doorberekeningen aan investeringen	1.707.000	1.944.000	-237.000
Totaal Baten	1.707.000	1.944.000	-237.000

De doorberekening aan investeringen heeft betrekking op:

- verzekeringspremies ten behoeve van projecten (minder doorberekend € 50.000);
- doorberekening van de uren die besteed zijn aan de als vervaardigingsprojecten aangemerkte investeringen. Er is voor een bedrag van € 298.000 minder doorberekend (op een totaalbudget van € 1 miljoen).
- doorberekening van de rente aan de als vervaardigingsprojecten aangemerkte investeringen. De toegerekende rente bedraagt € 979.000 (dit is € 111.000 hoger dan begroot). Deze rente is verdisconteerd onder de rentelasten.

In het door het algemeen bestuur in 2008 vastgestelde besluit 'Beleidsregels waardering en afschrijving van vaste activa 2009', als verdere uitwerking en detaillering van artikel 13 van de nieuwe Verordening ex artikel 108 van de Waterschapswet, zijn de beleidsregels vastgelegd.

2.1 De exploitatierekening naar programma's

De exploitatierekening naar programma's bevat de gerealiseerde netto-kosten van de programma's. In het jaarverslag onder hoofdstuk 1.1. Programmaverantwoording wordt per programma een uitgebreide toelichting gegeven.

Het totaaloverzicht van de programma's ziet er als volgt uit:

Programma	T						Totaal	
in € 1.000	LASTEN						BATEN	SALDO KOSTEN
	Kapitaal lasten	Personeels kosten	Goederen & Diensten	Toev. Voor zieningen	On voor zien	Totaal Lasten	Baten	Saldo kosten
Jaarrapp 2011	16.557	19.188	32.475	293		68.513	69.873	-1.360
Jaarplan 2011 na wijz.	16.440	18.962	33.632		50	69.083	69.910	-827
Jaarplan 2011	17.161	17.898	32.779		50	67.888	67.888	0
Jaarrapp 2010	25.355	17.145	37.663	626		80.789	83.991	-3.202
in € 1.000	INVESTERINGEN							
	Bruto	Subsidie	Bijdr.Res	Netto				
Jaarrapp 2011	22.195	4.789		17.406				
Jaarplan 2011	30.630	2.368		28.262				
Jaarrapp 2010	24.801	2.224	6.005	16.572				

In het Jaarverslag onder hoofdstuk 1.1 Programmaverantwoording wordt een toelichting gegeven op bovenstaande cijfers. Aanvullend worden in hoofdstuk 2 onder 'Analyse verschillen tussen Jaarrapportage en najaarsrapportage' de verschillen op de onderscheiden lasten en baten nader uitgewerkt.

2.2 De exploitatierekening naar kostendragers en de toelichting

De exploitatierekening naar kostendragers geeft per kostensoort de gerealiseerde netto-kosten en opbrengsten weer.

Per 1 januari 2009 vereiste de stelselwijziging (als gevolg van de nieuwe Waterschapswet) een aangepaste interne kostentoerekeningsystematiek. Als uitgangspunt is de in 2003 bestuurlijk vastgestelde notitie ter financiering per beleidsveld gehanteerd. Daarbij heeft een conversie naar de programma's plaatsgevonden. Verder is uitgegaan van het landelijke rekenmodel van het Ministerie van Verkeer en Waterstaat en de Unie van Waterschappen. Nadere bepalingen met betrekking tot de kostentoerekening zijn beschreven in het document 'Beleidsregels kostentoerekening 2009'.

Rekening 2011 Watersysteembeheer

Exploitatierekening 2011 WATERSYSTEEMBEHEER	Jaarrekening 2011	Begroting 2011 na begrot.wijz.	Primitieve Begroting 2011
Netto lasten			
Netto kosten	31.603.000	29.560.000	29.721.000
Bedrag voor onvoorzien	0	25.000	25.000
Algemene opbrengsten (dividend,rente)	-728.000	-487.000	-437.000
Totaal netto lasten	30.875.000	29.098.000	29.309.000
Belastingopbrengsten	28.588.000	28.575.000	29.276.000
Kwijtscheldingen	-478.000	-532.000	0
Afkoop incassorisico / invorderingsrente	-26.000	-25.000	0
Netto belastingopbrengsten	28.084.000	28.018.000	29.276.000
Resultaat voor bestemming	-2.791.000	-1.080.000	-33.000
Toevoeging aan bestemmingsreserves	0	0	0
Bijdrage uit bestemmingsreserves	1.732.000	631.000	33.000
Bijdrage uit algemene reserves	1.141.000	1.140.000	0
Resultaat nog te bestemmen	82.000	691.000	0

De taak Watersysteembeheer sluit met een positief saldo van € 82.000 tegen een verwacht voordeling resultaat bij de najaarsrapportage van € 691.000. Het lagere voordeel van ruim € 609.000 is op hoofdlijnen als volgt te specificeren:

Totaal netto lasten (N € 1.777.000)

Ten opzichte van de najaarsrapportage is het nadeel op de totale netto lasten ca. € 1,8 miljoen. Programma 1. Waterveiligheid en rampenbestrijding laat ten opzichte van de najaarsrapportage een nadeel zien van ca. € 500.000, enerzijds door de overname van de muskusrattenbestrijdingsorganisatie in 2011 (kosten ca. € 800.000), anderzijds door een besparing op onderhoudskosten derden op de regionale keringen en waterkeringen (ca. € 300.000).

Programma 2. Voldoende en gezond water laat ten opzichte van de najaarsrapportage een nadeel zien van ca. € 2.300.000. Dit wordt met name veroorzaakt door extra baggerwerkzaamheden (ca. € 1,5 miljoen). Het verschil wordt verder met name veroorzaakt door hogere rentelasten (ca. € 150.000) en hogere personeelskosten (eigen personeel en inhuur derden) als gevolg van meer ureninzet op peilbeheer en onderhoud (ca. € 600.000). In deze laatste post is de ureninzet op onderhoud kaden eveneens verdisconteerd.

Programma 4. Water en maatschappij laat ten opzichte van de najaarsrapportage een voordeel zien van ca. € 500.000. Het verschil wordt met name veroorzaakt door een besparing op ureninzet voor thema- en gebiedsgerichte plannen en plannen voor derden (€ 400.000) en een besparing op goederen en diensten (ca. € 100.000).

Programma 5. Bedrijfsvoering laat ten opzichte van de najaarsrapportage een voordeel zien van ca. € 300.000. Dit wordt grotendeels veroorzaakt door een lagere bijdrage voor heffing en invordering van de waterschapsbelastingen (ca. € 90.000), minder uitgaven voor respectievelijk interne faciliteiten (€ 75.000), informatisering en automatisering (€ 120.000), kwaliteit/milieuzorg (€ 75.000). Anderzijds werd meer besteed aan beheer en onderhoud tractie (ca. € 60.000). Aanwending uit de post onvoorzien heeft in 2011 niet plaatsgevonden.

Onder de algemene opbrengsten is een besparing te noemen op de berekende rente op de eigen financieringsmiddelen van ruim € 200.000.

Belastingopbrengsten / kwijtschelding (V € 66.000)

Ten opzichte van de najaarsrapportage (begroting na wijziging) is het voordeel € 66.000. De belastingopbrengsten zijn nagenoeg op het niveau van de inschatting bij de najaarsrapportage. Het bedrag dat is kwijtgescholden is € 54.000 beneden de raming gebleven. Een uitgebreide analyse van de belastingopbrengsten per kostendrager is te vinden op pagina 51.

Resultaat nog te bestemmen (V € 609.000)

Het uiteindelijke resultaat bedraagt € 82.000 positief in plaats van € 691.000. Er is rekening gehouden met een bijdrage uit de algemene reserve van € 1.140.000 voor gereedgekomen baggerwerken, € 33.000 is onttrokken uit de bestemmingsreserve voor De Slokkert, € 32.000 is onttrokken aan de bestemmingsreserve onderhoudsbaggeren stedelijk gebied, € 566.000 is onttrokken/vrijgevallen aan de bestemmingsreserve Belasting voorgaande jaren en tenslotte is € 789.000 onttrokken aan de bestemmingsreserve Mura-bestrijding. In de najaarsrapportage was een resultaat becijferd van € 691.000. Hierbij was nog geen rekening gehouden met de onttrekking uit de bestemmingsreserve Mura-bestrijding.

In hoofdstuk 2 onder Rekeningresultaat wordt een nadere beschouwing gegeven over de bestemming van het resultaat 2011. Tevens is voor de kostendrager Watersysteembeheer een voorstel opgenomen voor de bestemming van het resultaat 2011.

Rekening 2011 Zuiveringsbeheer

Exploitatierkening 2011 ZUIVERINGSBEHEER	Jaarrekening 2011	Begroting 2011 na begrot.wijz.	Primitieve Begroting 2011
Netto lasten			
Netto kosten	22.838.000	23.700.000	26.642.000
Bedrag voor onvoorzien	0	25.000	25.000
Algemene opbrengsten (dividend,rente)	-341.000	-381.000	-331.000
Totaal netto lasten	22.497.000	23.344.000	26.336.000
Belastingopbrengsten	24.530.000	24.480.000	26.336.000
Kwijtscheldingen	-1.124.000	-1.368.000	0
Afkoop incassorisico / invorderingsrente	-9.000	-10.000	0
Netto belastingopbrengsten	23.397.000	23.102.000	26.336.000
Resultaat voor bestemming	900.000	-242.000	0
Bijdrage uit bestemmingsreserves	378.000	378.000	0
Bijdrage uit algemene reserves	0	0	0
Resultaat nog te bestemmen	1.278.000	136.000	0

Totaal netto lasten (V € 847.000)

Ten opzichte van de najaarsrapportage is het voordeel op de totale netto lasten ca. € 850.000. Dit wordt deels veroorzaakt door een verlaging van de kosten op goederen en diensten van derden binnen Programma 3 Gezuiverd water van ruim € 800.000. Anderzijds zijn de opbrengsten van derden ook lager uitgevallen.

Programma 5. Bedrijfsvoering laat ten opzichte van de najaarsrapportage een voordeel zien van ca. € 200.000. Dit wordt o.a. veroorzaakt door een lagere bijdrage voor heffing en invordering van de waterschapsbelastingen (ca. € 90.000), respectievelijk interne faciliteiten (€ 70.000), informatisering en automatisering (€ 120.000), kwaliteit/milieuzorg (€ 70.000). Anderzijds werd meer besteed aan beheer en onderhoud tractie (ca. € 100.000).

Aanwending uit de post onvoorzien heeft in 2011 niet plaatsgevonden.

Onder de algemene opbrengsten laat de berekende rente op de eigen financieringsmiddelen een nadeel zien van ca. € 40.000.

Netto belastingopbrengsten (V € 295.000)

De netto belastingopbrengsten zijn € 295.000 hoger uitgevallen dan bij de najaarsrapportage was geraamd.

De belastingopbrengsten zijn nagenoeg op het niveau van de inschatting bij de najaarsrapportage. Het bedrag dat is kwijtgescholden is € 244.000 beneden de raming gebleven.

Een uitgebreide analyse van de belastingopbrengsten per kostendrager is te vinden op pagina 51.

Resultaat nog te bestemmen (V € 1.142.000)

In plaats van het in de najaarsrapportage becijferde positieve resultaat van € 136.000, bedraagt het uiteindelijke resultaat € 1,3 miljoen positief, rekening houdend met een onttrekking aan en een vrijval uit de bestemmingsreserve Belasting voorgaande jaren.

In Hoofdstuk 2 onder Rekeningresultaat wordt een nadere beschouwing gegeven over de bestemming van het resultaat 2011. Tevens is voor de kostendrager Zuiveringsbeheer een voorstel opgenomen voor de bestemming van het resultaat 2011.

2.3 De exploitatierekening naar kosten- en opbrengstsoorten

Van de baten en lasten die in de exploitatierekening naar kosten- en opbrengstsoorten zijn opgenomen, worden in onderstaande tabel de ramingen uit de begroting en begroting na wijziging vermeld.

EXPLOITATIEREKENING NAAR KOSTEN- EN OPBRENGSTSOORTEN					
Nummer kosten soort	Omschrijving	Jaarek. 2011	Begroting 2011 na begrot.wijz.	Primitieve Begroting 2011	Jaarek. 2010
	Lasten				
401	Rentelasten	6.010.943	5.726.347	6.089.347	6.080.405
402	Afschrijvingen	10.546.356	10.713.173	11.071.173	19.275.039
	sub-totaal kapitaallasten	16.557.299	16.439.520	17.160.520	25.355.445
410	Salarissen huidig personeel en bestuurders	13.658.576	13.810.490	13.810.490	13.315.654
411	Uitkeringen aan voormalig personeel en bestuurders	269.950	156.000	156.000	155.366
412	Sociale lasten	2.929.435	3.071.160	3.071.160	2.742.526
413	Overige personeelskosten	997.232	1.098.280	1.098.280	878.000
414	Personeel van derden	1.832.690	1.127.843	63.530	53.724
	sub-totaal personeelskosten	19.687.883	19.263.773	18.199.460	17.145.270
420	Gebruiksgoederen	1.078.426	1.001.400	1.052.630	999.202
421	Verbruiksgoederen	3.986.954	4.180.790	4.229.790	3.958.645
422	Energie en water	3.413.196	4.352.120	4.361.120	3.552.363
423	Huren, pachten en rechten	548.062	417.980	417.980	1.262.011
424	Verzekeringen	223.012	273.850	274.860	241.492
425	Belastingen	184.529	173.270	172.260	200.426
426	Onderhoud door derden	8.933.540	7.951.151	6.226.460	11.542.055
427	Overige diensten door derden/bijdragen aan derden	14.107.147	15.280.977	16.044.290	15.906.512
	sub-totaal goederen en diensten	32.474.866	33.631.538	32.779.390	37.662.706
430	Toevoegingen aan voorzieningen en reserves	293.178			625.703
440	Onvoorzien		50.000	50.000	
	Voordelig resultaat	1.359.759	827.000		3.201.869
	Totaal generaal	70.372.985	70.211.831	68.189.370	83.990.991
	Baten				
800	Rentebaten	593.898	393.220	393.220	1.043.879
810	Dividenden	497.684	500.000	400.000	865.522
820	Baten personeelskosten	67.236			77.522
830	Opbrengst werken voor derden	10.196.769	11.197.280	11.070.780	12.227.258
840	Opbrengst eigendommen	57.661	139.910	127.410	63.800
850	Waterschapsbelastingen	53.117.873	53.055.802	53.712.802	54.534.455
860	Bijdragen van derden	451.477	211.800	206.800	564.521
870	Onttrekkingen aan voorzieningen	432.290	301.390	301.390	8.478.879
880	Onttrekkingen aan reserves	3.250.836	2.468.621	33.160	4.140.461
890	Doorberekeningen aan projecten	1.707.261	1.943.808	1.943.808	1.994.695
	Nadelig resultaat				
	Totaal generaal	70.372.985	70.211.831	68.189.370	83.990.991

Een nadere analyse op de kosten- en opbrengstsoorten is te vinden onder Hoofdstuk 2 'Analyse verschillen tussen jaarrapportage en najaarsrapportage'. In de analyse worden enkele kosten- en opbrengstsoorten samengevoegd weergegeven.

2.4 De balans per 31 december 2011 en de toelichting

BALANS PER 31 DECEMBER 2011					
ACTIVA	31-12-2011 €	1-1-2011 €	PASSIVA	31-12-2011 €	1-1-2011 €
Vaste activa			Vaste passiva		
Immateriële vaste activa	8.515.570	8.312.938	Eigen vermogen:		
Materiële vaste activa	139.976.121	133.347.485	- Algemene reserves	5.698.303	5.607.187
Financiële vaste activa	408.398	470.995	- Overige bestemmingsreserves	7.988.113	8.078.267
			- Nog te bestemmen resultaat	1.359.759	3.201.869
Totaal vaste activa	148.900.089	142.131.418	Totaal eigen vermogen	15.046.174	16.887.322
Vlottende activa			Voorzieningen	1.982.400	2.039.915
Kortlopende Vorderingen	11.962.563	10.569.261	Vaste schulden	118.747.199	111.007.816
Overlopende activa	92.946	767.018	Totaal vaste passiva	135.775.774	129.935.053
Liquide middelen	10.794.043	11.104.269	Vlottende passiva		
Totaal vlottende activa	22.849.552	22.440.548	Netto- <i>vlottende</i> schulden	30.981.817	30.303.226
TOTAAL ACTIVA	171.749.641	164.571.966	Overlopende passiva	4.992.051	4.333.687
			Totaal vlottende passiva	35.973.868	34.636.913
			TOTAAL PASSIVA	171.749.641	164.571.966

2.4.1 Toelichting op de balans

Algemeen

Met ingang van 1 januari 2009 is het Besluit Beleidsvoorbereiding en Verantwoording Waterschappen (BBVW) van kracht geworden, waarin de verslaggevingvoorschriften zijn vastgelegd.

Binnen de voorschriften van de nieuwe regelgeving per 1 januari 2009 zijn de regels aangaande het activeren van uitgaven aangescherpt.

De financieringsbronnen (taken) zijn watersysteembeheer en zuiveringsbeheer. De algemene reserves zijn ingedeeld naar deze twee taken.

2.4.2 Waarderingsgrondslagen

Vaste activa

Onder de post immateriële activa zijn die activa opgenomen die niet stoffelijk van aard zijn en die niet onder de financiële vaste activa zijn opgenomen. Het betreft met name uitgaven in verband met onderzoek en ontwikkeling en aan derden betaalde afkoopsommen, software en licenties en aan derden verstrekte subsidies.

Onder de materiële activa zijn investeringen opgenomen in verbeteringswerken ten behoeve van de primaire taken van het waterschap (keringen, watergangen, kunstwerken, zuiveringstechnische werken) en investeringen ten behoeve van de ondersteunende taken (bedrijfsgebouwen, tractie en automatisering).

Onder de post financiële activa zijn opgenomen de kapitaalverstrekking aan de Nederlandse Waterschapsbank N.V., de N.V. Groninger Monumenten Fonds en RioNoord B.V., alsmede een hypothecaire lening aan personeel en een geldlening aan RioNoord B.V. Bij de waardering wordt rekening gehouden met oninbaarheid.

De waardering van de vaste activa heeft plaatsgevonden op basis van de historische kostprijs/aanschafwaarde c.q. de verkrijgingsprijs, verminderd met subsidies / bijdragen van derden en bijdragen vanuit de bestemmingsreserves en met de gecumuleerde afschrijvingen. Het waterschap hanteert de lineaire afschrijvingsmethode op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs.

In de door het algemeen bestuur op 1 oktober 2008 vastgestelde beleidsregels omtrent de waardering en afschrijving van vaste activa 2009, die integraal onderdeel uitmaken van de Verordening beleids- en verantwoordingsfunctie waterschap Noorderzijlvest, zijn de te hanteren afschrijvingstermijnen vastgelegd.

Kortlopende vorderingen, overlopende activa en liquide middelen

Deze activa zijn gewaardeerd tegen nominale waarde, waarbij rekening is gehouden met mogelijk oninbare posten. Voor deze posten is een voorziening getroffen.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit een algemene reserve en bestemmingsreserves.

Voorzieningen

De voorzieningen zijn onderverdeeld naar voorzieningen ten behoeve van de taken van het waterschap en naar algemene voorzieningen. Waardering vindt plaats tegen contante waarde (4%).

Langlopende en kortlopende schulden

De schulden zijn op basis van de nominale waarde gewaardeerd.

Grondslagen ter bepaling van het resultaat

De lasten en baten zijn tegen nominale waarde opgenomen voor zover deze bedragen zijn toe te rekenen aan het verslagjaar. Eventuele afwikkelingsverschillen over voorgaande jaren worden verantwoord in het jaar waarin deze verschillen blijken.

2.4.3 Activa

Op de balans worden de activa onderscheiden in vaste en vlottende activa, al naar gelang zij zijn bestemd om de uitoefening van de werkzaamheden van het waterschap al dan niet duurzaam te dienen. Als onderdeel van de vaste activa wordt de stand van zaken van het onderhanden werk weergegeven.

Onderstaand wordt per activa soort de stand van zaken weergegeven.

VASTE ACTIVA

Immateriële vaste activa € 8.516.000

Immateriële vaste activa	Boekwaarde 1 januari 2011	Onderhanden werken	Investerings 2011	Afschrijving 2011	Bijdragen 2011	Boekwaarde 31 december 2011
Werken in exploitatie						
Onderzoek en ontwikkeling	872.073	271.490		150.039		993.523
Overige	212.395	161.536		70.798		303.133
Bijdragen aan activa in eigendom van overheden	5.383.156	373.845		692.260		5.064.742
Verkiezingen	266.786			133.393		133.393
Totaal werken in exploitatie	6.734.411	806.871	0	1.046.490	0	6.494.791
Onderhanden werken						
Onderzoek en ontwikkeling	180.497	-271.490	484.589		308.304	85.292
Overige	355.863	-161.536	738.309			932.635
Bijdragen aan activa in eigendom van overheden	1.042.167	-373.845	334.529			1.002.851
Totaal onderhanden werken	1.578.527	-806.871	1.557.426	0	308.304	2.020.778
TOTAAL IMMATERIËLE VASTE ACTIVA	8.312.938	0	1.557.426	1.046.490	308.304	8.515.570

De post Onderzoek en ontwikkeling heeft betrekking op diverse projecten, zoals het opstellen van de waterkansenkaart, het monitoringsplan waterbeheer, opstellen van peilbesluiten, het project LiveDijk Eemshaven (innovatieve ontwikkeling met betrekking tot de zeekering).

In de post Overige zijn kosten van toetsingsprojecten opgenomen.

De verstrekte Bijdragen aan activa en eigendom van overheden betreffen bijdragen aan gemeenten in de kosten van de aanleg van randvoorzieningen rioolstelsels en aanleg in landelijke gebieden. De bijdragen kunnen worden teruggevorderd, indien de derde in gebreke blijft of het waterschap anders recht kan doen gelden op de activa die samenhangen met de investering.

In de onderhanden werken zijn met name de in het kader van het initiëren van c.q. participeren in onderzoeken naar te nemen maatregelen 2010-2015 opgenomen. Deze geven deels invulling aan de voornemens uit het Waterbeheerplan.

In bijlage A. worden de boekwaarden aan het begin en aan het einde van het boekjaar en het verloop in het boekjaar weergegeven.

Materiële vaste activa € 139.976.000

Materiële vaste activa	Boekwaarde 1 januari 2011	Onderhanden werken	Investeringen 2011	Afschrijving 2011	Bijdragen 2011	Boekwaarde 31 december 2011
Werken in exploitatie						
Gronden en terreinen	47.205					47.205
Vervoermiddelen en werktuigen	2.791.359	855.945	-26.370	645.135		2.975.800
Overige duurzame bedrijfsmiddelen	1.951.742	522.050		555.257		1.918.535
Kantoren, woningen en werkplaatsen	7.571.958	117.237		498.463		7.190.731
Waterkeringen	318.083	1.500.000		25.543		1.792.540
Watergangen en kunstwerken	24.873.370	3.742.939		1.831.954		26.784.356
Gemalen watersysteembeheer	4.290.817			339.642		3.951.175
Zuiveringstechnische werken - slibverwerkingsinstallaties	6.145.720	576.008	-1.820	605.993		6.113.915
Zuiveringstechnische werken - transportsysteem	22.287.457	474.000		1.580.678		21.180.779
Zuiveringstechnische werken - zuiveringsinstallaties	40.351.309	2.556.209		3.333.472		39.574.046
Vaarwegen en havens	1.349.064	479.894		83.729		1.745.229
Totaal werken in exploitatie	111.978.083	10.824.282	-28.190	9.499.867	0	113.274.309
Onderhanden werken						
Gronden en terreinen						
Vervoermiddelen en werktuigen		-855.945	855.945			
Overige duurzame bedrijfsmiddelen	84.908	-522.050	524.048			86.906
Kantoren, woningen en werkplaatsen	66.716	-117.237	148.763			98.242
Waterkeringen	93.439	-1.500.000	1.983.901		122.642	454.698
Watergangen en kunstwerken	14.300.817	-3.742.939	11.685.694		4.301.270	17.942.301
Gemalen watersysteembeheer	-198.152		3.476			-194.676
Zuiveringstechnische werken - slibverwerkingsinstallaties	34.042	-576.008	546.766			4.800
Zuiveringstechnische werken - transportsysteem	694.596	-474.000	1.016.685			1.237.281
Zuiveringstechnische werken - zuiveringsinstallaties	5.962.584	-2.556.209	3.642.951			7.049.326
Vaarwegen en havens	330.452	-479.894	228.834		56.458	22.934
Totaal onderhanden werken	21.369.402	-10.824.282	20.637.063	0	4.480.370	26.701.812
TOTAAL MATERIËLE VASTE ACTIVA	133.347.485	0	20.608.873	9.499.867	4.480.370	139.976.121

In bijlage A. worden de boekwaarden aan het begin en aan het einde van het boekjaar en het verloop in het boekjaar weergegeven. De informatie omtrent cumulatieve subsidies is niet doelmatig op te nemen in de staat van vaste activa. De informatie is echter bekend bij het waterschap.

Onderhanden werk € 28.723.000

Onderhanden werk vaste activa	Materiële vaste activa	Immateriële vaste activa	Totaal vaste activa
Het verloop van het onderhanden werk is als volgt:			
Boekwaarde per 1 januari 2011	21.369.403	1.578.527	22.947.930
In 2011 in exploitatie genomen	-10.824.282	-806.871	-11.631.153
Investeringen onderhanden werk 2011	20.637.063	1.557.426	22.194.489
Subsidies en bijdragen reserves	-4.480.370	-308.304	-4.788.675
Afschrijvingen op onderhanden werk 2011	0	0	0
Boekwaarde per 31 december 2011	26.701.814	2.020.778	28.722.591

Onder het hoofdstuk 1.1 'Programmarekening' wordt per programma een nadere toelichting gegeven op de uitgevoerde projecten. Voor de werken die aan het einde van het jaar nog een restantkrediet hadden, worden de verwachtingen weergegeven over het vervolg van deze werken.

Het totaal aan nog beschikbare kredieten op onderhanden projecten bedraagt per 31 december 2011 € 31,4 miljoen, terwijl aan subsidies nog een totaalbedrag van € 6,3 miljoen wordt verwacht. In onderstaande tabel wordt per programma het onderhanden werk per 31 december 2011 weergegeven.

OVERZICHT PER PROGRAMMA: ONDERHANDEN WERK 2011 EN OVERBOEKING NAAR 2012

Progr.nr	Programma Omschrijving	Totaal kosten krediet 2011	Totaal subsidie krediet 2011	Bestede kosten t/m 2011 excl. uren en rente	Ontvangen subsidie t/m 2011	Ovb restant kosten krediet naar 2012	Ovb restant subsidie krediet naar 2012
1	Veiligheid	5.325.000	2.900.000	1.159.810	0	4.165.190	2.900.000
2	Voldoende en Gezond Water	35.118.123	7.433.655	18.857.833	4.436.538	16.260.290	2.997.117
3	Gezuiverd Water	16.800.990	135.000	7.159.219	16.000	9.641.771	119.000
4	Water en Maatschappij	4.095.345	581.369	2.929.620	276.648	1.165.726	304.721
5	Bedrijfsvoering	352.445	0	161.358	0	191.087	0
Totaal		61.691.903	11.050.024	30.267.839	4.729.186	31.424.063	6.320.838

In bijlage C. wordt het onderhanden werk per ultimo 2011 op projectniveau weergegeven.

Financiële vaste activa € 408.000

Financiële vaste activa	Stand 31 dec 2011
Kapitaalverstrekkingen aan:	
Bedrijven	
Nederlandse Waterschapsbank N.V.	
1.107 aandelen A à € 115,- nominaal en volgestort	127.305
170 aandelen B à € 460,- nominaal, waarop 25% gestort	19.550
agio bij aankoop aandelen	7.272
	154.127
RioNoord B.V.	
45 aandelen à € 100,- nominaal en volgestort	4.500
N.V. Groninger Monumenten Fonds	
110 aandelen à € 1.000,- nominaal en volgestort	110.000
Totaal kapitaalverstrekkingen	268.627
Leningen aan:	
Ambtenaren	
Hypotheken aan personeel voormalig Zuiveringschap Drenthe	
Stand 1 januari 2011	39.300
aflossing 2011	-1.597
Stand 31 december 2011	37.703
Bedrijven	
RioNoord B.V.	
verstreckte geldlening; aflossing ineens per 31/12/2014	102.000
Overigen	
Waarborgsommen	68
Totaal geldleningen	139.771
Totaal financiële vaste activa	408.398

De lening aan RioNoord B.V. is in 2010 afgewaardeerd tot € 163.000. In 2011 heeft opnieuw een afwaardering plaatsgevonden tot een bedrag van € 102.000. (In totaal is nu € 177.000 afgewaardeerd.)

In bijlage B. worden de boekwaarden aan het begin en aan het einde van het boekjaar en het verloop in het boekjaar weergegeven.

VLOTTENDE ACTIVA

Kortlopende vorderingen € 11.963.000

Kortlopende Vorderingen	€
Betreft vorderingen op belastingdebiteuren:	
Debiteuren belastingen	2.716.478
af: voorziening oninbaar	-238.223
Nog op te leggen aanslagen	1.400.000
Totaal vorderingen op belastingdebiteuren	3.878.255
Overige vorderingen	
(Debiteuren)subsidies en bijdragen	5.300.219
Debiteuren overig	1.151.219
af: voorziening oninbaar debiteuren overig	-17.426
Overige vorderingen	1.650.296
Totaal overige vorderingen	8.084.308
Totaal Kortlopende Vorderingen	11.962.563

Toelichting vorderingen op belastingdebiteuren

Het te vorderen bedrag Debiteuren belastingen per 31 december 2011 en de opbouw van de voorziening is als volgt:

Debiteuren belastingen	Vordering	Voorziening
Vordering en voorziening ultimo:		
Debiteuren voorgaande jaren	910.178	99.373
Debiteuren 2011	1.806.300	138.850
Totaal vordering en voorziening per 31 december 2011	2.716.478	238.223

Onder de post debiteuren voorgaande jaren is een vermindering van € 1,1 miljoen opgenomen, terwijl er over deze jaren nog een bedrag te vorderen is van € 2 miljoen.

Voor nog op te leggen aanslagen tot en met 2011 is in totaal € 1,4 miljoen opgenomen.

De voorziening is per ultimo boekjaar op het gewenste niveau gebracht en bedraagt ca. € 255.000.

Er is rekening gehouden met de financiële risico's die het waterschap loopt bij het bepalen van de voorziening.

Toelichting overige vorderingen

De subsidies en bijdragen hebben betrekking op uitgevoerde en in uitvoering zijnde projecten, alsmede bijdragen derden in de exploitatiekosten, zoals de bodemdalinggemalen.

In de post overige vorderingen is een vordering van ruim € 1 miljoen opgenomen van Hefpunt voor de belastinginkomsten van december 2011. Deze zijn in januari 2012 door Hefpunt doorbetaald aan het waterschap.

De vorderingen zijn ingeschat op invorderbaarheid en op basis van deze inschatting en ervaringscijfers is de hoogte van de voorziening dubieuze debiteuren bepaald.

Van de vorderingen is € 4.967.000 direct opeisbaar, € 1.390.000 betreft ramingen waarvoor de afrekeningen in 2012 worden opgemaakt.

Overlopende activa € 93.000

Overlopende Activa	€
Betreffen vooruitbetaalde kosten van:	
verzekeringspremies en onderhoudscontracten	88.897
overige overlopende activa	4.049
Totaal overlopende activa	92.946

Dit zijn kosten die betrekking hebben op het jaar 2012, waarvan de betaling in het jaar 2011 heeft plaats gevonden.

Liquide middelen € 10.794.000

Liquide Middelen	€
Betreft de volgende saldi per 31 december 2011	
Kas en overige liquide middelen	3.365
ING-bank	385
Nederlandse Waterschapsbank (rekening courant)	5.898.076
Nederlandse Waterschapsbank (rekening courant fonds oude leidingen)	544.182
APG Investment Services (belegging fonds oude leidingen)	4.322.360
Triodos Groenfonds	25.675
Totaal Liquide Middelen	10.794.043

2.4.4 Passiva

Op de balans worden de passiva onderscheiden in vaste en vlottende passiva. Onder de vaste passiva zijn afzonderlijk opgenomen het eigen vermogen, de voorzieningen en de vaste schulden met een looptijd van één jaar of langer. Onder de post vlottende passiva zijn afzonderlijk opgenomen de vlottende schulden met een looptijd korter dan één jaar en de overlopende passiva. Onderstaand wordt per passiva soort de stand van zaken weergegeven.

VASTE PASSIVA

Eigen vermogen € 15.046.000

Eigen Vermogen	31 dec 2011 €	1 jan 2011 €
Het eigen vermogen bestaat uit:		
Algemene reserves	5.698.303	5.607.187
Overige bestemmingsreserves	7.988.113	8.078.267
Nog te bestemmen resultaat	1.359.759	3.201.869
Totaal eigen vermogen	15.046.174	16.887.322
Het exploitatieresultaat 2010 is als volgt bestemd en verwerkt:		
Algemene reserves		1.230.000
Overige bestemmingsreserves		1.972.000
Totaal bestemming exploitatieresultaat 2010		3.202.000

Het exploitatieresultaat 2010 bedroeg € 3.202.000. Bij vaststelling door het algemeen bestuur is een bedrag van € 1.230.000 toegevoegd aan de algemene reserves en is een bedrag van € 1.972.000 overgeheveld naar de bestemmingsreserves.

De bespaarde rente op het eigen vermogen wordt ten gunste gebracht van de exploitatie.

Algemene Reserves € 5.698.000

Algemene Reserves	Stand 31 dec 2011	Stand 1 jan 2011	
De samenstelling van de algemene reserves is als volgt:			
Watersysteembeheer			
a. Aankoopsommen overname onderhoud waterkering	384.952	384.952	
b. Algemene reserve	3.942.775	2.614.586	
Totaal watersysteembeheer	4.327.726	2.999.538	
Zuiveringsbeheer			
c. Algemene reserve	1.076.782	2.313.856	
d. Egalisatiefonds waterkwaliteit	293.794	293.794	
Totaal zuiveringsbeheer	1.370.576	2.607.649	
Totaal algemene reserves	5.698.303	5.607.187	
	Watersysteem beheer	Zuiverings beheer	Totaal
Het verloop van de algemene reserves is als volgt:			
Stand per 1 januari 2011	2.999.538	2.607.649	5.607.187
Exploitatieresultaat 2010	2.468.673	-1.237.073	1.231.600
Toevoegingen 2011	0	0	0
Vermindering 2011	-1.140.484	0	-1.140.484
Stand per 31 december 2011	4.327.727	1.370.575	5.698.303

a. Aankoopsommen overname onderhoud waterkering

Deze reserve maakt onderdeel uit van de algemene reserve en heeft geen specifieke bestemming.

b. Algemene reserve watersysteembeheer

Het resultaat voorgaand boekjaar ad € 2,5 miljoen is, na besluitvorming, in 2011 toegevoegd aan deze reserve.

Conform het besluit van het algemeen bestuur worden de per 1 januari 2009 onderhanden baggerwerkzaamheden aan kanalen ten laste gebracht van de algemene reserve. Het betreft in totaal een (geraamd) bedrag van € 5,9 miljoen. In 2009 zijn vier van deze baggerprojecten afgerond en is € 1,5 miljoen ten laste gebracht van de algemene reserve. In 2010 zijn opnieuw vier baggerprojecten afgerond en is € 3,9 miljoen ten laste gebracht van de algemene reserve. In 2011 is het laatste project afgerond en is het restant ad € 0,5 ten laste gebracht van deze reserve. In 2010 konden door vroegtijdige vorstinval de extra geplande baggerprojecten in dat jaar niet volledig worden afgerond. Hierdoor ontstond in 2010 een voordeel van € 0,6 miljoen. In 2011 zijn deze projecten alsnog afgerond. Het bestuur heeft bij de vaststelling van de najaarsrapportage ingestemd met de onttrekking van laatstgenoemd bedrag aan de reserve. De gewenste omvang van de reserve watersysteembeheer wordt beschreven onder paragraaf 1.2, onderdeel E. Weerstandsvermogen.

c. Algemene reserve zuiveringsbeheer

Het nadelige resultaat voorgaand boekjaar ad € 1,2 miljoen is, na besluitvorming, in 2011 in mindering gebracht op deze reserve.

De gewenste omvang van de reserve zuiveringsbeheer wordt beschreven onder paragraaf 1.2, onderdeel E. Weerstandsvermogen.

d. Egalisatiefonds waterkwaliteit

In 2011 hebben op deze reserve geen mutaties plaats gevonden.

In bijlage D. wordt het verloop van de algemene reserves gedurende het begrotingsjaar weergegeven.

Overige Bestemmingsreserves € 7.988.000

Bestemmingsreserves	Stand 31 dec 2011	Stand 1 jan 2011		
De samenstelling van de bestemmingsreserves is als volgt:				
Watersysteembeheer				
1. Projecten integraal waterbeheer	377.842	420.700		
2. Baggeren overdiepte Hoendiep	130.380	124.171		
3. De Slokkert	388.116	401.216		
4. Onderhoud kunstwerken	178.702	225.802		
5. Cultuur historisch fonds	0	221.877		
6. Gemaal De Lieuw/Eemshaven	145.000	145.000		
7. Onderhoudsbaggeren in stedelijk gebied	264.945	296.945		
8. MURA-bestrijding	210.643	0		
9. FES waterbodemsan.	1.134.350	1.134.350		
Totaal watersysteembeheer	2.829.978	2.970.061		
Zuiveringsbeheer				
1. Vervroegde afschrijving activa zuiveren	30.374	30.374		
2. Achterstallig onderhoud	233.086	233.086		
3. Reserve Beheer oude leidingen	4.866.542	4.816.613		
Totaal zuiveringsbeheer	5.130.002	5.080.073		
Algemeen				
1. Aankleding waterschapshuis	22.403	22.403		
2. Vijver waterschapshuis	5.730	5.730		
Totaal algemeen	28.133	28.133		
Totaal bestemmingsreserves	7.988.113	8.078.267		
	Watersysteem beheer	Zuiverings beheer	Algemeen	Totaal
Het verloop van de bestemmingsreserves is als volgt:				
Stand per 1 januari 2011	2.970.061	5.080.073	28.133	8.078.267
Resultaatbestemming 2010	1.592.269	378.000	0	1.970.269
Toevoegingen 2011	0	188.978	0	188.978
Onttrekkingen 2011	-1.732.352	-517.049	0	-2.249.400
Stand per 31 december 2011	2.829.978	5.130.002	28.133	7.988.113

Onderstaand wordt per bestemmingsreserve aangegeven waarvoor deze is gevormd.

Watersysteembeheer

1. Projecten integraal waterbeheer

Deze reserve wordt aangewend voor projecten in het kader van het onderzoek verbetering vispassages zeegemalen. In het kader van dit onderzoek is in 2009 een bedrag van € 29.000 onttrokken. In 2010 zijn twee projecten gestart, waarvan de kosten (deels) ten laste zullen worden gebracht van deze reserve. In 2011 is een bedrag van € 42.000 onttrokken voor genoemd onderzoek. Overig onderzoek en hieruit voortvloeiende maatregelen zullen in de komende jaren plaats vinden. Hiervoor staat ultimo 2011 een bedrag van € 378.000 gereserveerd.

2. Baggeren overdiepte Hoendiep

Voor het baggeren van de overdiepte van het Hoendiep ter plaatse van de suikerfabriek is in het verleden een afkoopsom ontvangen. Hiervoor staat ultimo 2011 een bedrag van € 130.000 gereserveerd. Vanuit de resultaatbestemming 2010 is op 1 januari 2011 rente toegevoegd. Gezien het specifieke karakter van deze bestemming blijft deze reserve gehandhaafd.

3. De Slokkert

Deze reserve wordt de komende jaren aangewend voor de exploitatiekosten van het desbetreffende gemaal. Conform begroting is in het boekjaar € 33.000 ten laste van deze reserve gebracht. Ultimo 2011 is de stand van deze reserve € 388.000. Vanuit de resultaatbestemming 2010 is op 1 januari 2011 rente toegevoegd. Gezien het specifieke karakter van deze bestemming blijft deze reserve gehandhaafd.

4. Onderhoud kunstwerken

Voor de revisie van kwantiteitsgemalen is op deze reserve een bedrag van € 47.000 geormerkt. De renovatie van in totaal 46 oppervlaktewatertgemalen wordt gefaseerd uitgevoerd. In 2010 is de (voorbereiding op de) renovatie van 18 gemalen gestart. In 2011 is dit bedrag ten gunste van genoemd project onttrokken aan deze reserve.

Ultimo 2011 is de stand van deze reserve € 179.000. Deze reserve is geormerkt voor een tweetal

projecten. Voor het wegwerken van achterstallig mechanisch onderhoud van De Waterwolf is € 59.000 gereserveerd. Verder dient de geraamde onttrekking tot een bedrag van € 120.000 ter dekking van de kosten voor CE-markering. De voorbereiding van dit CE-project is in 2010 opgestart, de uitvoering vindt plaats in 2011 en 2012.

5. Cultuurhistorisch fonds

Voor het onderhoud aan monumenten (cultuurhistorisch erfgoed) is in 2008 een fonds gevormd ter hoogte van € 500.000. Conform besluitvorming door het algemeen bestuur zijn de kosten voor de renovatie van de sluis Hut te Veenhuizen in 2009 verantwoord op deze reserve (€ 320.000). In 2010 is als gevolg van de afwikkeling van een schadekwestie een bedrag van ruim € 42.000 teruggestort in de reserve.

Het restant van deze reserve is geormerkt voor de renovatie van twee sluzen te Veenhuizen. De uitvoering hiervan is inmiddels afgerond. In 2011 is ten gunste van dit project een bedrag van € 222.000 onttrokken aan deze reserve. Het saldo per ultimo 2011 is hiermee op € 0 uitgekomen.

6. Gemaal De Liew/Eemshaven

Bij resultaatbestemming 2008 is deze reserve ontstaan uit een schade-uitkering als gevolg van een calamiteit aan het gemaal De Liew. Tot op heden hebben hierop geen mutaties plaatsgevonden.

Het herstel is uitgesteld omdat er sprake is van verplaatsing van het gemaal.

Gezien het specifieke karakter van deze bestemming blijft de reserve gehandhaafd.

Per ultimo 2011 bedraagt het saldo € 145.000.

7. Onderhoudsbaggeren in stedelijk gebied

Deze reserve is ontstaan uit een (restant)bijdrage over verschillende baggerprojecten binnen stedelijk gebied, waarvoor in het kader van de Subbied-regeling een bijdrage was aangevraagd. Op deze regeling is in totaal ruim € 1 miljoen ontvangen. Het restant ad € 297.000 is in 2010 ondergebracht in deze bestemmingsreserve en is bedoeld voor extra baggerwerk.

Een deel van deze gelden, te weten € 160.000, is in 2010 door het algemeen bestuur geormerkt voor het jaarlijks terugkerend (onderhouds)baggeren van de haven en de vaargeul van Noordpolderzijk. Gedurende 5 jaar wordt hiervoor € 32.000 onttrokken. In 2011 is dan ook € 32.000 onttrokken aan deze reserve. Het Per ultimo 2011 bedraagt het saldo € 265.000.

8. MURA-bestrijding

Ten behoeve van de overdracht van de muskusrattenbestrijding van de provincie Groningen naar het waterschap is bij resultaatbestemming 2010 deze reserve ontstaan. In 2011 is € 790.000 onttrokken aan deze reserve. De financiële afwikkeling van de overdracht vindt begin 2012 plaats.

De restantkosten, betrekking hebbend op de overdracht, worden in 2012 ten laste van deze reserve gebracht. Het saldo valt vervolgens vrij ten gunste van de exploitatie.

9. FES waterbodemsanering

Deze reserve is voortgekomen uit de sanering van de voormalige persleiding Groningen – Delfzijl. Het ministerie van VROM heeft aan dit project bijgedragen in de vorm van het beschikbaar stellen van subsidie (FES-gelden). Als voorwaarde voor het niet terug hoeven te betalen van de niet gebruikte FES-gelden is gesteld dat de vrijvallende middelen ingezet moeten worden voor bodemsaneringsprojecten. Bij algemeen bestuursbesluit is besloten om deze gelden te bestemmen voor de toekomstige waterbodemsanering van het Winsumerdiep en het Damsterdiep. In 2011 hebben zich geen mutaties voorgedaan. Per ultimo 2011 bedraagt het saldo € 1,1 miljoen.

Zuiveringsbeheer

1. Vervroegde afschrijving activa zuiveren

In 2011 hebben hierop geen mutaties plaatsgevonden. De activa voor deze reserve dient nog te worden benoemd. Per ultimo 2011 bedraagt het saldo € 30.000.

2. Achterstallig onderhoud

Deze reserve dient met name ter dekking van de kosten voor CE-markering (€ 124.000). De voorbereiding is in 2010 opgestart, de uitvoering vindt plaats in 2011 en 2012. Het resterende bedrag blijft beschikbaar voor overig achterstallig onderhoud. Per ultimo 2011 bedraagt het saldo € 233.000.

3. Beheer oude leidingen

Deze reserve is door de Provincie Groningen (dienst Zuiveringsbeheer Provincie Groningen) gevormd voor het opruimen van buiten gebruik gestelde leidingen binnen de provincie.

De waterschappen Noorderzijlvest en Hunze en Aa's hebben de reserve in gemeenschappelijk beheer

waarbij het dagelijkse beheer wordt uitgeoefend door het waterschap Noorderzijlvest. In de "Gemeenschappelijke regeling samenwerking" zijn de afspraken betreffende het beheer en de bestemming van de reserve vastgelegd.

De waterschappen gaan er voorsnog vanuit dat de reserve na veertig jaar zal worden aangewend voor de amovering van de leidingen en dat de reserve dan van voldoende omvang is. Voortijdige onttrekkingen aan het fonds zullen het beoogde rendement negatief beïnvloeden. Er worden geen eigen middelen van de waterschappen toegevoegd. Mogelijke toekomstige voor- of nadelen voortvloeiende uit de reserve kunnen, analoog aan de verdeling van de overige reserves, worden verdeeld in de verhouding 48,9% voor Noorderzijlvest en 51,1% voor Hunze en Aa's.

Vanaf 1 juli 2002 is dit fonds belegd voor een bedrag ad € 7.570.000. Per 1 november 2003 vond de belegging plaats in het Loyalis FS Rentefonds Europa. Op 1 februari 2007 is een deel van dit fonds overgezet naar Loyalis FS Rente Plus Fonds Europa 1-3 jaar. Vanaf 1 maart 2008 werd Loyalis Financial Services een dochteronderneming van APG, die op haar beurt weer een dochteronderneming is van de Stichting Pensioenfonds ABP. De fondsen, waarin belegd wordt, heten vanaf deze datum APG-IS Rentefonds Europa 1-3 en APG-IS Rentefonds Europa 4-7.

In 2011 is € 56.000 aan het fonds onttrokken voor het inbouwen/plaatsen van een afsluiter in de Veenkoloniale afvalwaterleiding (VKA) alsmede € 83.000 voor het verwijderen van 3 ontluuchtingspunten uit de VKA-leiding.

Rekening houdend met ontvangen dividenden (gerealiseerde winst), dividendbelasting en rente bedraagt de balanswaarde van de belegging per einde boekjaar € 4.866.000. De koerswaarde van de belegging bedraagt ultimo 2011 € 4.933.000. Een gedeelte van het fonds wordt in rekening-courant gehouden (saldo einde boekjaar € 544.000).

Op het fonds ligt per ultimo 2011 een claim van € 238.000 voor een saneringsproject watergangen voormalige rioolwaterpersleiding Groningen-Delfzijl (rondom de voormalige stortplaats Woltersum). In 2012 worden deze kosten ten laste gebracht van deze reserve.

Algemeen

1. Aankleding Waterschapshuis

In 2011 heeft hierop geen mutatie plaatsgevonden. Per ultimo 2011 bedraagt het saldo € 22.000.

2. Vijver Waterschapshuis

Deze reserve is op 1 januari 2010 gevormd uit het resultaat over het boekjaar 2009. Conform besluitvorming zijn de kosten van het herstel van de vijver bij Het Waterschapshuis in 2010 ten laste gebracht van deze reserve. Per ultimo 2011 resteert een saldo van € 6.000. Dit bedrag zal in 2012 vrijvallen ten gunste van de exploitatie.

In bijlage D. wordt het verloop van de bestemmingsreserves reserves gedurende het begrotingsjaar weergegeven.

Nog te bestemmen resultaat € 1.360.000

In afwachting van de besluitvorming is het resultaat ad € 1.360.000 afzonderlijk op de balans opgenomen als onderdeel van het eigen vermogen.

Voorzieningen € 1.982.000

Voorzieningen	Stand 31 dec 2011	Stand 1 jan 2011
De samenstelling van de voorzieningen is als volgt:		
Arbeidsgerelateerde verplichtingen		
1. Pensioen- wachtgeldvoorziening voorm. bestuur	1.164.899	1.138.455
2. Pensioen- wachtgeldvoorziening voorm. personeel	817.501	901.460
Totaal arbeidsgerelateerde verplichtingen	1.982.400	2.039.915
Totaal voorzieningen	1.982.400	2.039.915
	Algemeen	Totaal
Het verloop van de voorzieningen is als volgt:		
Stand per 1 januari 2011		
Rentebijdraving	81.597	81.597
Toevoegingen ten laste van de exploitatie	293.178	293.178
Onttrekkingen ten laste van de voorziening	-432.290	-432.290
Stand per 31 december 2011	1.982.400	1.982.400

Pensioen- en wachtgeldvoorzieningen bestuur en personeel en premie IZR

De voorzieningen hebben betrekking op het voormalige personeel en het voormalig en huidig bestuur van het waterschap c.q. de rechtsvoorgangers. In 2010 is voor het eerst ook de pensioenverplichting van de zittende bestuursleden opgenomen.

Jaarlijks wordt de stand van de voorziening geactualiseerd op basis van de gegevens ultimo het jaar.

De looptijd van de uitkeringen is bepaald aan de hand van gegevens van het Actuarieel Genootschap over de te verwachten levensjaren. Bij de bepaling van de verplichting wordt, evenals in voorgaande jaren rekening gehouden met een jaarlijkse verhoging van de uitkeringen van 3% per jaar.

De rentetoevoeging is berekend op basis van de contante waarde (tegen 4%) van de op het waterschap rustende verplichtingen. De werkelijke uitgaven voor pensioenen en wachtgeld voor bestuurders bedroegen € 432.000. Actualisering van de voorzieningen levert een dotatie op van € 293.000 voor toekomstige verplichtingen. Voor toegerekende rente is € 82.000 toegevoegd.

In bijlage D. wordt het verloop van de voorzieningen gedurende het begrotingsjaar weergegeven.

Vaste schulden € 118.747.000

Vaste Schulden	€
Het saldo van de vaste schulden per 31 december 2011 bestaat uit:	
Onderhandse leningen binnenlandse banken	134.059.781
Waarborgsommen	26.959
Totaal saldo vaste schulden per 31 december 2011	134.086.740
Het verloop van de vaste schulden is als volgt:	
Stand per 1 januari 2011:	
Opgenomen leningen in 2011	20.000.000
Aflossing leningen 2011	-13.237.505
Ontvangen waarborgsommen 2011	4.660
Saldo per 31 december 2011	134.086.740
Aflossingsverplichting 2012 (netto vlottende schulden)	-15.339.541
Stand per 31 december 2011	118.747.199

In 2011 zijn de volgende leningen aangetrokken:

- € 10.000.000, per 22 maart 2011, looptijd 10 jaar, rentepercentage 3,54%;
- € 10.000.000, per 1 juli 2011, looptijd 9 jaar, rentepercentage 2,46%.

De groenfinanciering groot € 12,75 miljoen, die geparkeerd stond op een bouwdepot ter financiering

van de aanleg van waterbergingsgebieden, is in maart 2011 opgezegd. De lening was op dat moment ongetrokken. De aanleiding is een fiscale wetswijziging. Deze veroorzaakte een stijging van de fundingkosten, waardoor de reguliere rente bijna op 5% uitkwam.

De rentelast van de geldleningen welke ten laste komt van 2011 bedraagt € 5.444.000. De gewogen gemiddelde rentedruk bedroeg per in 2011 4,33% (in 2010 4,42%, in 2009 4,85%, in 2008 5,14% en in 2007 5,13%). Per 31 december 2011 bedraagt de gewogen gemiddelde looptijd van de leningen 8,7 jaren.

In bijlage E. is een nadere specificatie van de vaste schulden en waarborgsommen opgenomen.

VLOTTENDE PASSIVA

Netto-vlottende schulden € 30.982.000

Netto-vlottende schulden	€
Betreft:	
Schulden aan leveranciers	8.670.684
Afdracht loonheffing en sociale premies	725.800
Afdracht BTW	38.969
Aflossingsverplichting 2012 opgenomen geldleningen	15.339.541
Overige netto-vlottende schulden	6.206.824
Totaal netto-vlottende schulden	30.981.817

Schulden aan leveranciers € 8.671.000

De post "schulden aan leveranciers" heeft betrekking op nota's, die in 2011 zijn ontvangen en nog niet zijn betaald. Ultimo februari 2011 is deze post grotendeels betaald.

Afdracht belastingen, sociale- en verzekeringspremies € 765.000

Betreft de in januari 2011 afgedragen loonheffing, sociale premies over december 2011 en de afdracht omzetbelasting over de maand december 2011.

Aflossingsverplichting 2012 opgenomen geldleningen € 15.339.000

Betreft de aflossingsverplichting 2012 over de langlopende geldleningen welke onder de netto-vlottende schulden is opgenomen.

Overige netto-vlottende schulden € 6.207.000

Dit betreft aangegane verplichtingen die in 2012 worden betaald.

Overlopende passiva € 4.992.000

Overlopende passiva	€
Betreft:	
Verplichtingen	
Reservering vakantiegeld en restant vakantiedagen	1.887.809
Transitorische rente	2.969.500
Overige overlopende passiva	81.742
Totaal verplichtingen	4.939.051
Overige vooruit ontvangen bedragen	
Vooruitontvangen bedragen	53.000
Totaal overige vooruitontvangen bedragen	53.000
Totaal overlopende passiva	4.992.051

De opgenomen verplichtingen zijn in het begrotingsjaar opgebouwd en deze komen in het volgende begrotingsjaar tot betaling.

De opgenomen post overige vooruit ontvangen bedragen komt ten bate van het volgende begrotingsjaar.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Betrekking hebbend op de materiële vaste activa zijn per ultimo 2011 investeringsverplichtingen aangegaan tot een bedrag van € 9 miljoen.

Voor de inzet van bedrijfsauto's zijn per ultimo 2011 operationele leaseverplichtingen aangegaan tot een bedrag van € 992.000. Voor een deel van de bedrijfswagens zijn meerjarige full-operational lease-overeenkomsten afgesloten. Deze hebben een contractlooptijd van 6 jaar. Voor in totaal 41 bedrijfswagens zijn overeenkomsten afgesloten. De kosten hiervan in 2011 belopen ca. € 184.000.

Begin januari 2012 is ten tijde van hoogwater door de voorzitter van de veiligheidsregio het bevel tot evacuatie van Woltersum e.o. gegeven. De betrokken gemeente heeft een voorlopige raming gemaakt van de kosten (€ 400.000) en schadeclaims (€ 50.000). De kosten van evacuatie en de schade zullen in principe worden verdeeld over de betrokken gemeente, de provincie Groningen en het waterschap

Voor het begrotingsjaar 2011 heeft het waterschap een kredietfaciliteit bij de Nederlandse Waterschapsbank ter hoogte van maximaal € 15,7 miljoen.

Voor uit te voeren projecten uit de strategienota van Het Waterschapshuis heeft het waterschap een garantie afgegeven aan Het Waterschapshuis voor € 596.000.

Daarnaast fungeert het waterschap, samen met de waterschappen Hunze en Aa's en Fryslân, als borg voor een lening van € 2,4 miljoen tegen 4.89% rente. Deze lening is door Hefpunt aangegaan bij de Waterschapsbank. De lening is per einde boekjaar tot een bedrag van € 960.000 afgelost.

Vaststelling Jaarrapportage

Saldo baten en lasten kostendragers	Jaarrekening 2011
kostendragers	
Watersysteembeheer	83.000
Zuiveringsbeheer	1.277.000
Totaal voordelig resultaat 2011	1.360.000

De Jaarrapportage 2011 is opgesteld door het dagelijks bestuur van het waterschap Noorderzijlvest in haar vergadering op 11 april 2012,

B. Middel
dijkgraaf

A. Tomson
secretaris-directeur

Aldus vastgesteld door het algemeen bestuur van het Waterschap Noorderzijlvest op 25 april 2012,

B. Middel
dijkgraaf

A. Tomson
secretaris-directeur

Bijlagen

A. Staat van vaste activa

Omschrijving van de kapitaalkosten	STAND 01-01-2011				MUTATIES IN 2011				STAND 31-12-2011				kapitaalkosten (beschrijving en reële)	
	Aanschafprijs	Cumulatieve verminderingen	Boekwaarde	Afschrijving	Geactiveerde lasten	Verminderdijnen	Ontvangen subsidie	Bijdragen reserves	Afschrijving	Aanschafprijs	Cumulatieve verminderingen	Boekwaarde		Rente
WERKEN IN EXPLOITATIE														
Immateriële activa														
Onderzoek en ontwikkeling	1.235.785	383.712	872.073						150.039	1.507.275	513.751	993.523	35.600	185.639
Overige	657.967	445.572	212.395						70.798	819.504	516.370	303.133	7.905	78.704
Bijdragen aan activa in eigendom van overheden	8.149.935	2.766.779	5.383.156						692.260	8.523.780	3.459.038	5.064.742	224.975	917.238
Verkiezingen	533.572	266.738	266.738						133.393	533.572	400.179	133.393	8.937	142.339
Totaal immateriële vaste activa	10.577.260	3.842.849	6.734.411	0	0	0	0	0	1.046.490	11.384.131	4.889.339	6.494.791	277.417	1.323.907
Materiële activa														
Gronden en terreinen	47.205	0	47.205						0	47.205	0	47.205	2.108	2.108
Vervoermiddelen en werktuigen	6.352.966	3.561.006	2.791.959		26.370				645.135	7.208.911	4.233.111	2.975.800	114.346	759.481
Overige duurzame bedrijfsmiddelen	5.512.246	3.560.504	1.951.742						555.257	6.034.298	4.115.761	1.918.535	74.545	629.802
Kantoren, woningen en werkplaatsen	13.264.370	5.692.412	7.571.958						498.463	13.381.607	6.190.876	7.190.731	326.754	825.217
Waterkeringen	640.322	322.239	318.083						25.543	2.140.322	347.762	1.792.540	13.604	39.180
Watergangen en kunstwerken	60.501.931	35.628.561	24.873.370						1.831.954	64.244.871	37.460.515	26.784.358	1.070.017	2.901.977
Gammaal watersysteembeheer	9.612.375	5.321.559	4.290.817						339.642	9.612.375	5.661.201	3.951.175	184.051	523.693
Zuiveringstechnische werken - silberwerkingsinstallaties	19.604.733	13.459.013	6.145.720		1.820				605.993	20.180.741	14.066.825	6.113.915	257.120	863.113
Zuiveringstechnische werken - transportsysteem	68.821.039	46.533.582	22.287.457						1.580.678	69.295.039	48.114.260	21.180.779	929.091	2.509.769
Zuiveringstechnische werken - zuiveringsinstallaties	87.587.165	47.235.855	40.351.309						3.333.472	90.143.371	50.569.328	39.574.046	1.706.211	5.039.668
Vaanwegen en havens	1.801.659	452.035	1.349.624						83.729	2.281.563	536.334	1.745.228	58.322	142.055
Totaal materiële vaste activa	273.746.021	161.767.938	111.978.083	0	28.190	0	0	0	9.499.867	284.570.303	171.295.995	113.274.309	4.738.203	14.236.069
Totaal werken in exploitatie	284.323.281	165.610.787	118.712.494	0	28.190	0	0	0	10.546.357	295.954.434	176.185.334	119.769.100	5.013.620	15.569.976
ONDERHANDEN WERKEN														
Immateriële activa														
Onderzoek en ontwikkeling	224.841	44.344	180.497							437.940	352.648	85.292	0	0
Overige	355.863	0	355.863							932.633	0	932.633	0	0
Bijdragen aan activa in eigendom van overheden	1.042.167	0	1.042.167						66.000	242.304	0	1.002.851	0	0
Totaal immateriële vaste activa	1.622.871	44.344	1.578.527	0	0	0	0	0	66.000	242.304	352.648	2.020.778	0	0
Materiële activa														
Gronden en terreinen	0	0	0							0	0	0	0	0
Vervoermiddelen en werktuigen	-229.087	-229.087	0							-229.087	-229.087	0	0	0
Overige duurzame bedrijfsmiddelen	84.906	0	84.906							86.906	0	86.906	3.298	3.298
Kantoren, woningen en werkplaatsen	230.886	164.270	66.716							262.514	164.270	98.242	2.747	2.747
Waterkeringen	3.514.515	3.421.078	93.439							3.998.416	3.543.718	454.698	9.497	9.497
Watergangen en kunstwerken	45.652.681	31.351.064	14.300.817							53.595.435	35.653.134	17.942.301	677.819	677.819
Gammaal watersysteembeheer	-188.152	0	-188.152							-194.678	-194.678	0	71	71
Zuiveringstechnische werken - silberwerkingsinstallaties	34.042	0	34.042							4.800	0	4.800	12.593	12.593
Zuiveringstechnische werken - transportsysteem	4.126.928	3.432.332	694.596							4.689.616	3.432.332	1.237.283	44.554	44.554
Zuiveringstechnische werken - zuiveringsinstallaties	5.962.584	0	5.962.584							7.049.328	0	7.049.328	213.134	213.134
Vaanwegen en havens	1.234.611	904.159	330.452							963.555	960.617	22.938	15.360	15.360
Totaal materiële vaste activa	60.414.016	39.044.614	21.389.402	-10.824.282	1.679.475	0	4.168.536	311.835	0	70.226.797	43.524.984	26.701.813	979.079	979.079
Totaal onderhanden werken	62.036.887	39.088.958	22.947.829	-11.631.153	1.679.475	0	4.110.840	377.835	0	72.600.224	43.877.632	28.722.591	979.079	979.079
TOTAAL GENERAALACTIVA	346.360.168	204.699.745	141.690.423	0	28.190	0	4.410.840	377.835	10.546.357	368.554.637	220.062.966	148.491.691	5.992.698	16.539.055

B. Staat van financiële vaste activa

STAAT VAN FINANCIËLE VASTE ACTIVA		STAND 01-01-2011				MUTATIES IN 2011		STAND 31-12-2011			Bijlage: B
		Aanschafprijs	Verminderings cumulatief	Boekwaarde	Vermeerderingen	Verminderingen	Aanschafprijs	Verminderings cumulatief	Boekwaarde	Rente	
Omschrijving											
Kapitaalverstrekingen aan:											
Bedrijven											
Nederlandse Waterschapsbank N.V.	154.127	0	154.127	0	0	0	154.127	0	154.127	6.355	
RioNoord B.V.	4.500	0	4.500	0	0	0	4.500	0	4.500	186	
N.V. Groninger Monumenten Fonds	110.000	0	110.000	0	0	0	110.000	0	110.000	4.535	
Totaal kapitaalverstrekingen	268.627	0	268.627	0	0	0	268.627	0	268.627	11.076	
Leningen aan:											
Ambtenaren											
Hypotheken aan personeel Zuiveringschap Drenthe	53.105	13.805	39.300	0	1.597	0	53.105	15.402	37.703	1.587	
Bedrijven											
RioNoord B.V.	279.000	116.000	163.000	0	61.000	0	279.000	177.000	102.000	5.463	
Overigen											
Betaalde waarborgsommen	68	0	68	0	0	0	68	0	68	3	
Totaal leningen	332.173	129.805	202.368	0	62.597	0	332.173	192.402	139.771	7.053	
Totaal financiële vaste activa	600.800	129.805	470.995	0	62.597	0	600.800	192.402	408.398	18.129	

C. Overzicht investeringskredieten per 31 december 2011

OVERZICHT ONDERHANDEN WERK 2011 EN OVERBOEKING NAAR 2012										Bijlage: C	
Progr.nr	Programma Omschrijving	Proj.nr	Project Omschrijving	Totaal kosten krediet 2011	Totaal subsidie krediet 2011	Bestede kosten t/m 2011 excl. uren en rente	Ontvangen subsidie t/m 2011	Ovb restant kosten krediet naar 2012	Ovb restant subsidie krediet naar 2012		
1	Veiligheid	479	LiveDijk XL	3.525.000	2.900.000	624.990		2.900.010	2.900.000		
		480	Veiligheidsvoorziening regionale waterkeringen	325.000		82.954		242.046			
		487	Versterkingswerken primaire waterkering	75.000		0		75.000			
		498	Achterstalling onderhoud asfaltverhardingen Zeedijk	900.000		400.538		499.462			
		506	Huisvesting MURA-organisatie	250.000		51.329		198.671			
		511	Aanpassen kade Eemskanaal	250.000		0		250.000			
	Totaal Veiligheid			5.325.000	2.900.000	1.159.810	0	4.165.190	2.900.000		
2	Voldoende en Gezond Water	277	Waterberging 2005 (bv weersnelde grondaankoop en financiering planorming/extra menskracht) - vb	1.000.000		958.161		41.839	0		
		287	Inrichting van (nood)bergingsgebieden (ASP - Aankoop Strategie Plan Herinrichting Peize) - vb	306.383		-997		307.380	0		
		332	Nieuwbouw gemeaal Zemike (inclusief voorbereiding)	0		42.644	109.608	-42.644	-109.608		
		338	Aanpak waterproblematiek Grootlegastermolenpolder en Sebaldebuurtstermolenpolder	860.000	300.000	112.262		747.738	300.000		
		380	Herinrichting Roden-Norg Algemeen (zie ook 505)	0		0		0	0		
		394	Restauratie Wetsingerzijl	800.000	300.000	26.770		773.230	300.000		
		403	Ruilverkaveling Sauwerd (restbestek)	250.000	113.230	113.904	90.000	136.096	23.230		
		405	Venangen telemetrie kwantiteitsgemalen	398.400		79.060		319.340	0		
		412	Waterberging - Module 1 Procekosten	500.000		496.141		3.859	0		
		413	Waterberging - Module 2 Rulplan	476.000		281.858		194.142	0		
		414	Waterberging - Module 3 Uitvoering Roden	8.050.755		7.028.006		1.022.749	0		
		415	Waterberging - Module 4 Uitvoering Peize	7.659.307	3.000.000	6.370.142	3.001.277	1.289.165	-1.277		
		417	Gemaal en sluis Usquert	520.025	520.025	301.948	357.288	218.077	162.737		
		429	Renovatie 17 kwantiteitsgemalen	5.825.000		711.309	47.100	5.113.691	-47.100		
		438	Living North Sea (w.o. vispassage Living Deltas)	115.000	50.000	109.208	108.529	5.792	-58.529		
		439	Waterstructuurplan Noorddijk (voorbereidingskrediet+uitvoering fase 1)	820.250		505.643		314.607	0		
		440	L'meerstudie incl. studie naar nieuw gemeaal Lauwersoog	180.000	39.900	158.762	27.270	21.238	12.630		
		458	Depot beheer Valcum	906.900	656.900	844.612	656.900	62.288	0		
		473	RAK Appingedam-Delfzijl grondaankopen	266.000		215.265		50.735	0		
		481	Onderhoud Cleveringsluizen Lauwersoog	100.000	40.640	40.640	18.566	59.360	-18.566		
		482	Renovatie elec install Spijksterpompen Noordpolderzijl	200.000		29.474		170.526	0		
		488	Verdrogingsbestrijding Reitdiepdal Zuid	355.000	159.000	30.282	20.000	324.718	139.000		
		489	Grond-oppervlakte-water interactie	74.000		0		74.000	0		
		494	Vispassage Noordpolder, Spijksterpompen en Delfzijl + achterland	1.885.200	1.544.600	21.020		1.864.180	1.544.600		
		503	Cleveringsluizen uitvoering Top 10	1.500.000	750.000	34.211		1.465.789	750.000		
		505	Herinrichting Roden-Norg restant (zie ook 380)	2.029.903		345.006		1.684.897	0		
		508	Aanpassen inlaat Gaarkeuken	40.000		0		40.000	0		
		510	Project (uren) onderzoek Waddenfonds 2011-2015	0		2.500		-2.500	0		
	Totaal Voldoende en gezond water			35.118.123	7.433.655	18.857.853	4.436.538	16.260.290	2.997.117		

Progr.nr	Programma Omschrijving	Proj.nr	Project Omschrijving	Totaal kosten krediet 2011	Totaal subsidie krediet 2011	Bestede kosten t/m 2011 excl. uren en rente	Ontvangen subsidie t/m 2011	Ovb restant kosten krediet naar 2012	Ovb restant subsidie krediet naar 2012
3	Gezuiverd Water	402	Uitbreiding rwzi Garnerwolde	2.916.300	0	1.354.822		1.561.478	0
		406	Vervangen telemetrie rioolgemaal	379.800		178.689		201.111	0
		416	CE-markering (zie ook project 450)	120.000		-1.720		121.720	0
		427	Renovatie 7 rioolgemaal	5.140.000	110.000	665.406		4.474.594	110.000
		450	Inrichting Garnerwolde, as built, ce atex, veiligheid	696.090		460.332		235.758	0
		455	Renovatie filterpersgebouw tcm werkplaats Garnerwolde	2.030.900		1.579.297		451.603	0
		459	Grondaanloop Garnerwolde	2.000.000		1.689.860		310.140	0
		461	Ondersteuning projecten rwzi Garnerwolde	741.900		721.233		20.667	0
		483	Rioolwaterontvangst Station Eemshaven	200.000		320.464		-120.464	0
		490	Vervanging beluchting rwzi Eelde	250.000		42.186		207.814	0
		496	WION (wet info Ondergrondse Netten)	0		23.173	16.000	-23.173	-16.000
		500	Weegbrug Garnerwolde	145.000		25.000		140.300	25.000
		502	Z-info (Standaardisatie zuiveringsinformatie)	110.000		37.305		72.695	0
507	Aanleg persleiding Uithuizen-Uithuizermeeden	1.946.000		52.761		1.893.239	0		
509	Onderhoudsbeheersysteem McMain	125.000		30.711		94.289	0		
Totaal Gezuiverd Water				16.800.990	135.000	7.159.219	16.000	9.641.771	119.000
4	Water en Maatschappij	206	Stimuleringsregeling Afkoppelen 2004	1.463.056		1.002.851		460.205	0
		442	Onderzoeksprojecten O&P ihkv te nemen maatregelen 2010-2015 (Wbplan) - 3 onderdelen	320.170		200.565		119.605	0
		444	Onderzoeksprojecten O&P ihkv te nemen maatregelen 2010-2015 (Wbplan) - 3 onderdelen	393.769	206.369	326.086	276.648	67.683	-70.279
		447	Restauratie sluis Oosterdijkshorn + vispasseerbaarheid en onderhoud naastgelegen brug	1.366.650	360.000	1.304.020		62.630	360.000
		492	Waterketen (kennisprogramma 2010)	152.500		54.976		97.524	0
		504	Renovatie Boerenbrug Marsum	330.000	15.000	22.771		307.229	15.000
		512	Strategie Watersysteembeheer	69.200		18.350		50.850	0
Totaal Water en Maatschappij				4.095.345	581.369	2.929.620	276.648	1.165.726	304.721
5	Bedrijfsvoering	261	I&A Tekeningenbeheersysteem	41.220		36.800		4.420	0
		448	Inrichting calamiteitenruimte	102.225		25.672		76.553	0
		454	Vervanging beeldbedieningsstations	140.000		50.296		89.704	0
		484	Management / Data Informatie en Adv. (MIS)	69.000		48.590		20.410	0
Totaal Bedrijfsvoering				352.445	0	161.358	0	191.087	0
Eindtotaal				61.691.903	11.050.024	30.267.839	4.729.186	31.424.063	6.320.838

D. Staat van reserves en voorzieningen

STAAT VAN RESERVES EN VOORZIENINGEN		MUTATIES 2011					Bijlage: D	
		Stand 1-1-2011	Vermeerderingen (Overige) vermeerderingen	Verminderingen	Stand 31-12-2011	Berekende rente niet toegevoegd		
Omschrijving	Stand 1-1-2011	Vermeerderingen (Overige) vermeerderingen		Verminderings		Stand 31-12-2011	Berekende rente niet toegevoegd	
		Rentetoevoeging	interne vermeerderingen	Intern	Extern			
Algemene reserves								
Watersysteembeheer								
a. Aankoopkosten overname onderhoud waterkering	384.952	0	0	0	0	384.952	19.248	
b. Algemene reserve	2.614.586	0	2.468.673	1.140.484	0	3.942.775	254.163	
	2.999.537	0	2.468.673	1.140.484	0	4.327.726	273.411	
Zuiveringsbeheer								
c. Algemene reserve	2.313.856	0	0	1.237.073	0	1.076.782	53.839	
d. Egalisatiefonds	293.794	0	0	0	0	293.794	14.690	
	2.607.650	0	0	1.237.073	0	1.370.576	68.529	
Totaal Algemene reserves	5.607.187	0	2.468.673	2.377.557	0	5.698.303	341.940	
Bestemmingsreserves								
Watersysteembeheer								
1. Projecten integraal waterbeheer	420.700	0	0	42.858	0	377.842	21.035	
2. Baggeren overdiepte Hoendiep	124.171	6.209	0	0	0	130.380	6.519	
3. De Slokkert	401.216	20.060	0	33.160	0	388.116	21.064	
4. Onderhoud kunstwerken	225.802	0	0	47.100	0	178.702	11.290	
5. Cultuur historisch fonds	221.877	0	0	221.877	0	0	11.094	
6. Gemaal De Liew/Eemshaven	145.000	0	0	0	0	145.000	7.250	
7. Onderhoudsbaggeren in stedelijk gebied	296.945	0	566.000	32.000	0	264.945	0	
8. Belasting voorgaande jaren	0	0	566.000	566.000	0	0	28.300	
9. MURA-besteding	0	0	1.000.000	789.357	0	210.643	50.000	
10. FES waterbodemsan.	1.134.350	0	0	0	0	1.134.350	56.718	
	2.970.061	26.269	1.566.000	1.732.352	0	2.829.978	213.270	
Zuiveringsbeheer								
1. Vervroegde afschrijving activa zuiveren	30.374	0	0	0	0	30.374	1.519	
2. Achterstallig onderhoud	233.086	0	0	0	0	233.086	11.654	
3. Belasting voorgaande jaren	0	0	378.000	378.000	0	0	18.900	
4. Reserve Beheer oude leidingen	4.816.613	0	188.978	139.049	0	4.866.542	0	
	5.080.073	0	566.978	517.049	0	5.130.002	32.073	
Algemeen								
1. Aankleding waterschapshuis	22.403	0	0	0	0	22.403	1.120	
2. Vijver waterschapshuis	5.730	0	0	0	0	5.730	286	
	28.133	0	0	0	0	28.133	1.406	
Totaal Bestemmingsreserve	8.078.267	26.269	2.132.978	2.249.400	0	7.988.113	246.749	
TOTAAL EIGEN VERMOGEN	13.685.454	26.269	4.601.651	4.626.958	0	13.686.415	588.689	
Voorzieningen voor arbeidsgerelateerde verplichtingen								
1. Pensioen- wachtgeldvoorz. voorm. bestuur	1.138.455	45.538	124.373		143.468	1.164.899	0	
2. Pensioen- wachtgeldvoorz. voorm. personeel	901.460	36.058	168.805		288.822	817.501	0	
	2.039.915	81.597	293.178	0	432.290	1.982.400	0	
TOTAAL VOORZIENINGEN	2.039.915	81.597	293.178	0	432.290	1.982.400	0	

E. Staat van vaste schulden 2011

STAAT VAN VASTE SCHULDEN 2011											Bijlage: E		
Oorspronkelijk bedrag van de geldlening	Rente %	Looptijd	Vervaldag rentenota	STAND 01-01-2011	MUTATIES IN 2011		Vervaldag	STAND 31-12-2011	Betaalde rente	Verschuldigde rente per 01-01-2011	Verschuldigde rente per 31-12-2011	Rente t.i.v. 2011	Aflossings verplichting 2012
					Vermee-deringen	Aflossingen							
1. Vaste geldleningen													
226.890	6,625%	25 jaar	30-04	9.076	0	9.076	30-04	0-	601	403	0	197	90.756
1.815.121	7,960%	20 jaar	01-03	453.780	0	90.756	01-03	363.024	36.121	30.101	24.147	30.167	158.823
3.176.462	7,070%	20 jaar	01-06	794.115	0	158.823	01-06	635.292	56.144	32.751	26.211	49.604	136.134
2.722.681	6,290%	20 jaar	01-10	816.804	0	136.134	01-10	680.670	51.377	12.844	10.674	49.207	800.000
12.000.000	5,240%	15 jaar	04-06	5.600.000	0	800.000	04-06	4.800.000	293.440	167.098	144.710	271.052	650.000
13.000.000	4,015%	20 jaar	18-06	8.450.000	0	650.000	18-06	7.800.000	339.268	181.885	168.168	325.551	418.688
6.280.318	6,350%	15 jaar	01-01	2.093.439	0	418.688	01-01	1.674.751	106.347	0	0	106.347	680.670
13.613.406	6,070%	20 jaar	18-01	6.806.703	0	680.670	18-01	6.126.033	413.167	393.656	353.512	373.023	680.670
13.613.406	5,870%	20 jaar	17-11	6.806.703	0	680.670	17-11	6.126.033	399.553	48.834	43.349	394.068	680.670
9.000.000	4,590%	30 jaar	01-10	8.100.000	0	300.000	01-10	7.800.000	371.790	92.948	89.260	368.102	300.000
10.000.000	4,315%	20 jaar	12-02	8.500.000	0	500.000	12-02	8.000.000	366.775	325.003	304.533	346.305	500.000
11.000.000	4,645%	30 jaar	01-10	10.266.667	0	366.667	01-10	9.900.000	476.887	121.871	114.649	469.665	366.667
2.000.000	3,640%	25 jaar	01-01;04;07;10	2.000.000	0	86.022	01-01;04;07;10	1.913.978	70.843	0	0	70.843	86.022
10.000.000	4,120%	5 jaar	12-12	6.000.000	0	2.000.000	12-12	4.000.000	247.200	13.047	8.579	242.732	2.000.000
15.000.000	3,370%	5 jaar	2-3	12.000.000	0	3.000.000	2-3	9.000.000	404.400	335.877	252.612	321.135	3.000.000
10.000.000	3,000%	5 jaar	30-6	8.000.000	0	2.000.000	30-6	6.000.000	240.000	120.667	90.740	210.073	2.000.000
10.000.000	2,740%	10 jaar	24-6	10.000.000	0	1.000.000	24-6	9.000.000	274.000	142.328	128.367	260.039	1.000.000
3.600.000	2,320%	10 jaar	1-9	3.600.000	0	360.000	1-9	3.240.000	83.520	27.840	24.919	80.599	360.000
1.500.000	4,340%	10 jaar	13-8	1.500.000	0	150.000	13-8	1.350.000	65.100	24.955	24.970	65.115	0
4.000.000	4,430%	10 jaar	23-7	4.000.000	0	0	23-7	4.000.000	177.200	77.771	78.162	177.591	0
10.000.000	3,790%	10 jaar	22-2	10.000.000	0	0	22-2	10.000.000	379.000	325.308	323.967	377.659	0
3.500.000	4,030%	10 jaar	15-12	3.500.000	0	0	15-12	3.500.000	141.050	6.269	6.183	140.964	0
8.000.000	3,935%	15 jaar	20-3	8.000.000	0	0	20-3	8.000.000	314.800	245.719	246.665	315.746	0
10.000.000	2,460%	9 jaar	1-7	10.000.000	10.000.000	0	1-7	10.000.000	0	0	123.337	123.337	1.111.111
10.000.000	3,540%	10 jaar	22-3	10.000.000	10.000.000	0	22-3	10.000.000	0	0	275.441	275.441	1.000.000
194.048.284	4,334%			127.297.287	20.000.000	13.237.505		134.059.781	5.308.583	2.727.175	2.863.153	5.444.560	15.339.541
De ('groene') lening groot € 12,75 miljoen, die gepaarkeerd stond op een bouwdepot ter financiering van de aanleg van waterbergingsgebieden, is in maart 2011 opgezegd.													
De lening was op dat moment nog ongetrokken.													
In 2011 zijn twee leningen afgesloten tot een bedrag van in totaal € 20 miljoen tegen respectievelijk 2,46 en 3,54% en een looptijd van respectievelijk 9 en 10 jaar.													
Per 31 december 2011 bedraagt de gewogen gemiddelde looptijd 8,7 jaar en is het gewogen gemiddelde rentepercentage 4,33.													
2. Geldlening onder garantie waterschap													
a. Voor uit te voeren projecten uit de strategienota van het Waterschapshuis heeft het waterschap een garantie afgegeven voor het Waterschapshuis voor € 596.347.													
b. Per 1 november 2008 heeft Hefpunt voor de investeringen in ICT en facilitaire zaken een lening van € 2,4 miljoen afgesloten bij de NWB, tegen een rentepercentage van 4,89 en een looptijd van 5 jaar.													
3. Waarborgsommen													
Ontvangen waarborgsommen sleutels onderhoudsweg za				22.185	2.760	0	0	24.945	0	0	0	0	1.109
Ontvangen waarborgsommen verkeers OZD				113	0	0	0	113	0	0	0	0	6
Ontvangen waarborgsommen toegang Garmenwolde				0	1.900	0	0	1.900	0	0	0	0	0
Totaal Waarborgsommen				22.299	4.660	0	0	26.959	0	0	0	0	1.115

F. Berekening van het rente-omslagpercentage

BEREKENING VAN DE RENTE-OMSLAGPERCENTAGE		Bijlage: F		
Gemiddeld geïnvesteerd bedrag		2011		
		Per 01-01 €	Per 31-12 €	Gemiddeld €
Immateriële vaste activa		6.734.411	5.687.920	6.211.166
Materiële vaste activa		111.978.083	102.540.772	107.259.428
Onderhanden projecten		22.947.929	39.373.906	31.160.917
Onderhanden projecten corr projecten Baggeren		-649.415	0	-324.708
Financiële vaste activa		470.995	469.398	470.197
		141.482.003	148.071.997	144.777.000
Financieringsmiddelen				Per 01-01-2011
Algemene reserve	cf overzicht reserves			5.607.187
Overige reserve	cf overzicht reserves			3.261.653
Voorzieningen	cf overzicht reserves			2.039.915
				10.908.755
Vaste geldleningen	cf. schuldenoverzicht			127.297.287
Waarborgsommen	cf. schuldenoverzicht			22.299
				138.228.341
Overschot/tekort aan vaste fin.middelen				
Financieringsmiddelen				138.228.341
Gemiddeld geïnvesteerd				144.777.000
Overschot aan middelen				6.548.659
Berekening rentekosten				
Rente geldleningen	cf. schuldenoverzicht			5.444.560
Rente waarborgsommen	cf. schuldenoverzicht			1.115
Ontvangen rente financiële vaste ac rente onder baten (800230)				-1.595
Rente rekening courant	R281030			-64.926
Bespaarde rente				
- waarborgsommen	cf. schuldenoverzicht		1.115	
- algemene reserve			341.940	
- bestemmingsreserve			246.749	
- bestemmingsreserves (rentetoevoeging)			0	
- voorzieningen			0	
- voorzieningen (rentetoevoeging)			0	
	cf. overzicht reserves			589.804
				5.968.958
Rente-omslag				
Het percentage van de rente-omslag bedraagt:				
			Gemiddeld geïnv. bedrag	Rente
Totaal			144.777.000	5.968.958
Af: Investerings met vaste rente (financiële vaste activa)			38.502	1.595
			144.738.498	5.967.363
Gemiddeld percentage			5.967.363	4,12286%
			144.738.498	

G. Risicoparagraaf

RISICOPARAGRAAF WATERSCHAP NOORDERZIJLVEST						Bijlage: G	
Nr.	Omschrijving risico	Ontstaan in	Status	Risico-kans	Financieel gevolg		
1	Bij het ontstaan van het waterschap in 2000 is een fonds opgericht voor het verwijderen van niet meer in gebruik zijnde persleidingen. Het fonds is belegd in een obligatiefonds met een verwacht rendement van 5%-8%. Het werkelijke rendement kan hiervan afwijken wat gevolgen kan hebben voor de omvang van het fonds.	2000	In de Jaarrapportage wordt de actuele stand van het fonds opgenomen per ultimo van het betreffende jaar. De waarde van de belegging bedraagt ultimo december 2011 € 4,8 miljoen.	Midden	Als het fonds ontoereikend is dragen NZV en H&As bij.		
2	Over het jaar 2000 en 2001 zijn aanslagen opgelegd aan een bedrijf te Hoogkerk wegens het niet voldoen aan de vergunningseisen. De opbrengst is verantwoord in de Jaarrapportage 2004. Ook voor het jaar 2002 is uitgegaan van een nog op te leggen aanslag. In 2003 is wederom voldaan aan de vergunningseisen. Door het bedrijf is beroep bij het Hof aangetekend tegen de aanslagen over 2000 en 2001.	2004	In september 2007 heeft het Hof uitspraak gedaan over het beroep tegen de aanslag over 2000. De definitieve uitspraak over de aanslag 2001 van het Gerechtshof Leeuwarden is er nog niet. Het waterschap heeft aangedrongen bij het Hof op schriftelijk uitsluitstel wanneer dit vonnis tegemoet kan worden gezien.	Midden	Het bedrag van het restrictie is bijgesteld naar 250.000 euro, omdat het waterschap inmiddels een gedeelte teruggekregen heeft.		
3	Beroep van medewerker tegen ontslag.	2008	De Centrale Raad van Beroep heeft het waterschap in het gelijk gesteld. De UWV ziet het ontslag als onvrijwillige werkloosheid en probeert de financiële gevolgen voor rekening van het waterschap te brengen op basis van het eigen-risico-dragerschap.	Midden	Inschatting circa € 300.000.		
4	Het waterschap neemt voor 25% deel in RioNoord B.V. De aanloopkosten voor de oprichting van RioNoord zijn betaald door het Waterbedrijf. Een gedeelte van deze kosten ad € 286.000 is nog niet verrekend met RioNoord. Getracht wordt de kosten t.z.t. in rekening te brengen bij nieuw aan te sluiten gemeenten.	2008	Bestuurlijk is de afspraak gemaakt dat de drie partijen garant staan voor de nog niet gedekte kosten.	Midden	Het aandeel van het waterschap Noorderzijlvest bedraagt € 71.500.		
5	Definiëring van de belastingcategorie Natuur en Ongebouwd.	2009	In 2011 is op landelijk niveau (UvW) besloten een beperkt aantal zaken voor te leggen aan de rechter. Een van die zaken betreft objecten bij het waterschap Noorderzijlvest. De verwachting is dat in het 1e halfjaar van 2012 hierover een uitspraak volgt. In de proefprocedures zijn nog geen uitspraken verschenen.	Midden	Inschatting maximaal circa € 300.000.		
6	Mogelijke veroordeling tot gedeeltelijke betaling kostenposten ten gevolge van door het waterschap geaccepteerde meldingen van zandopslag in een plas, waar in een ander deel ook gerecreëerd wordt.	2009	Het waterschap is op dit moment nog betrokken in een aantal procedures waarin o.a. de rechtmatigheid van het toestaan van de zandopslag in de plas beoordeeld wordt.	Midden	De omvang van het (tot nu toe bekende) risico is € 150.000.		
7	Begin maart 2009 is er tijdens het baggeren van het Mensingeweersterlooppdiep het talud gedeeltelijk verzakt. De gemeente De Marne heeft het waterschap voor een bedrag van ca. €300.000 aansprakelijk gesteld. Tevens heeft het waterbedrijf het waterschap voor een bedrag van ca. €50.000 aansprakelijk gesteld. Het waterbedrijf had uit voorzorg haar waterleiding verlegd en wil deze kosten op ons verhalen.	2009	Inmiddels heeft Centraal Beheer de claim afgewezen (na rapport expert). Op 22 september 2009 heeft het waterschap de claim van het waterbedrijf afgewezen. Centraal Beheer is van mening dat de claim van het waterbedrijf buiten de dekking van de polis valt. Volgens de expert en de projectleider is de kade niet door het baggeren verzakt. Op 22 april 2010 heeft het waterschap de claim van het waterbedrijf nogmaals afgewezen.	Laag	Maximaal risico is € 350.000 in geval van uitbetaling van de claims.		

Normering risicokans (positief c.q. negatief):

Hoog = De kans op een financieel risico is hoog, maar nog onvoldoende zeker.

Midden = Kan uiteindelijk leiden tot een financieel risico.

Laag = Vermoedelijk geen financieel risico.

H. Vaststelling jaarrapportage

Bijlage: H	
Saldo baten en lasten kostendragers	Jaarrekening 2011
kostendragers	
Watersysteembeheer	83.000
Zuiveringsbeheer	1.277.000
Totaal voordelig resultaat 2011	1.360.000

I. Controleverklaring van de onafhankelijke accountant